Ateitis

KOVAS 1980-3

Ateitis

1980 KOVAS/MARCH VOL. LXX NO. 3

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas.

ATEITIS (USPS 935-440)

Žolė (eil.) — V. Šlaitas 85
ANTAI... — K. Trimakas 86
Praeitis priklauso mums — A. Liulevičienė 87
Perėmus vairą — pašnekesys su AF Vadu J. Laučka 91
Ateitininkų Federacijos Valdybos veiklos gairės 93
Visas pasaulis garuoja Dievu (eil.) — S. Riabinin (vertė A. Grauslys) 94
Kilti ir kelti — pokalbis su MAS pirmininku A. Žygu 96
Dagys (skulptūros) 100
Iškreiptos žiaunos (ištrauka iš romano) — V. Volertas 102
Ar esi? (eil.) — Kristina Veselkaitė 104
KNYGOS: Žemės Ūkio Akademija — M. Eivaitė 105
SKLAIDANT... — A. Zailskaitė 106
ATŽALOS: Vieno kandidato istorija — Stasys Janušas 107
Ar verta ką nors veikti, jei nesitiki rezultatų? — Stasys Janušas 107
Iš Neringos stovyklos laikraštėlio 108
LAIŠKAI 110
VEIKLA 111

Šį numerį redagavo ir išdėstė Aldona Zailskaitė. *Nuotraukos:* A. Grigaitis (viršelis), A. Zailskaitė (85, 96—99), J. Kuprys (89, 91), L. Grigaitytė (107, 109), R. Burauskaitė (111), D. Jiešmantas (112 apačioj), K. Trimakas (117—120, išskyrus 120 vidurinę). *Iliustracijos:* Zbigniew Jozwik (94, 95, iš knygos *Swięty Franciszku),* Danguolė Stončiūtė-Kuolienė (102), Kristina Veselkaitė (104, 115), K. Juzaitis (108).

Vyriausias redaktorius: kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130, USA. Telef.: 312 366-2446.
Redaktoriai: Saulius Kuprys, dr. Arūnas Liulevičius, Rima Sidrienė ir Aldona Zailskaitė.
Redakcijos nariai: Jonas Kuprys (fotografija), Roma Olšauskaitė.
Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Telef.: 312 434-2243.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 9.00 dol.; garbės prenumerata — 15.00 dol., susipažinimui — 7.00 dol.; kituose kraštuose — 7.00 dol.; išskyrus Pietų Ameriką (5.00 dol.).

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Yearly subscription in the US and Canada $9.00. Single copy $1.00. Second Class postage paid at Chicago, Illinois. © 1980 ATEITIS. All rights reserved.

ŽOLĖ

Nesu egiptietė,
tačiau meldžiuosi saulei.
Aš esu tiktai paprasta ir laukinė žolė.
Vakare aš ilgai svajoju, pakol užmiegu,
ir užmigusi aš sapnuoju auksinę saulę.

Vladas Šlaitas,
iš rinkinio *Nesu vėjo malonėje*

LIETUVOS NACIONALINĖ MOKSLŲ AKADEMIJOS BIBLIOTEKA

Antai...

NARCIZMAS: „Man" virš visko

Apibūdinti savo laikų žmones nėra taip lengva, kaip nelengva aprašyti jūrą, joje pasinėrus. O vis dėlto tai įmanoma tam, kas sugeba realiai pažvelgti ir pasverti. Toks yra Christopher Lash, kuris įžvalgiai aprašo amerikiečių polinkius, nuotaikas bei nusistatymus knygoje *The Culture and Narcissism.*

Anot jo, šių laikų žmogų charakterizuoja *narcizmas,* savotiška savimeilė. Toks žmogus priklauso „man" generacijai. Jis gyvena tik sau ir tik šiam momentui, jame ieškodamas įspūdžių ir dirginančių patirčių, kuriais stengiasi sau įrodyti, kad „gyvena" dabar... „Dabar" ir „amžinai" jam kaip ir susilieja. Praeitį jis ignoruoja ir dėl to neturi „šaknų" kur atsiremti. Ateitimi nesiinteresuoja, tik pusiau nesąmoningai bijosi jos koridoriaus gale stovinčios mirties. Tiek senatvės mintis, tiek seni žmonės „mandagiai" nustumiami kur į šalį, iš akių: tam senelių namai, tam kosmetinės ir plastinės operacijos bei visos kitos pastangos išlaikyti amžiną jaunystę — dabar.

Išsilaisvinęs iš „prietarų" ir papročių, laisvas nuo šeimos ir tradicijų varžtų, šis žmogus vadovaujasi tik savo paties impulsais. Tačiau ta laisvė jam atneša tik menką pasitenkinimą, ne gilesnę laimę. Jis vis ieško savęs „išsipildymo", tos prasmės nė nesuvokdamas. Dėl to jis metasi į eksperimentavimą, bando vis ką naujo. Nežiūrint to, jo jausmai lieka lėkšti, jis pats įstrigęs į savo kiautą, nesugebąs pajusti artumo ar intymumo su kitais — svetimas savo šeimai, bendradarbiams, visuomenei, pagaliau ir sau pačiam.

Lash neranda lengvų receptų padėčiai pataisyti, tačiau jis nurodo, kad iš vaikiškos savim absorbacijos galima išaugti susivaldymu, rūpinimusi kitais, meile ir rūpestingu įsijungimu į visuomeninius bei politinius reikalus.

KRIKŠČIONYBĖ: Kryžius prieš prisikėlimą

Nežiūrint, kad šie laikai pasižymi narcizmu ir ignoruoja tikruosius didvyrius (žr. *Ateitį,* 1979, 1 nr., 3 psl.), krikščionybė negali nieko geresnio ir šiems laikams teigti, kaip meilę ir didvyriškumą, kurie abu susilieja Jėzaus Kristaus asmeny.

Kaip tik tokį Jėzų žaviai iškelia katalikas japonas rašytojas Šusaku Endo savo knygoj *Kristaus gyvenimas* (anglų kalba vertimas pasirodė JAV-ėse 1978 m.). Klausdamas, kodėl ilgus šimtmečius japonų tautoj neprigijo krikščionybė, Endo randa atsakymą vakariečių krikščionių tendencijoj apie Kristų kalbėti daugiau kaip apie stebukladarį negu mylintį ir su žmonėmis kenčiantį žmogų, kokį japonai, jo nuomone, lengviau linkę priimti. Jo knyga pilna pastangų atvaizduoti iki kraštutinumo žmones pamilusį Jėzų, kuris, deja, galutinai žmonių atstumiamas dėl to, kad jis nebuvo, pagal jų norus, nei Izraelio politinis išvaduotojas, nei kaip reikiant stebukladaris. „Koks skurdus dalykas yra bet koks stebuklas savy, palyginant su meile, kuri tekėjo iš Jėzaus, tarsi gyvenimo kraujas iš jo kūno" (152 psl.).

Krikščionybė negali būti be prisikėlimo žinios, bet tuo labiau ji negali būti žmogiškai autentiška be Didžiojo Penktadienio kryžiaus.

JAUNIMAS: Per daug organizacijų?

Dr. Jonas Grinius pastatė klausimą: ar yra per daug jaunimo organizacijų lietuviškoj išeivijoj? Suskaičiavo jas JAV-ėse ir Kanadoj: ateitininkai, skautai, Šviesos-Santaros studentai, Neo-Lituanijos studentai, Lietuvių Studentų Sąjunga, Lietuvos vyčiai, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjunga. Pastebėjęs, kad lietuviai studentai tuose kraštuose dalyvauja arba turėtų dalyvauti bent „trijose paralelėse organizacijose", daro išvadą, kad, jei „dar dalyvautų kokiame nors amerikiečių ar kanadiečių klube, tai lietuvio studento visuomeninės jėgos ir pareigos pasirodytų aiškiai pertemptos" (*Į Laisvę,* 1979, balandžio nr., 54 psl.). Dr. Grinius norėtų pasaulėžiūrinėms-ideologinėms organizacijoms palikti veiklos sferą, o Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą, kaip bendrinę, neutralią ir dėl to nepasaulėžiūrinę, norėtų matyti kaip jaunimo organizacijų federaciją (federacijos mintis PLJ Sąjungai jau buvo sugestijonuojama St. Barzduko *Drauge,* 1979 m., gruodžio 21 d.).

Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo veiklą iš arčiau pažindamas, Viktoras Nakas (*Į Laisvę,* 1979, rugsėjo nr., 71 psl.) tiksliau apibūdina jaunimo organizacijų padėtį, sumažina dr. Griniaus padidintą organizacijų skaičių, tuo pačiu nurodo praktiškas kliūtis, kodėl PLJ Sąjungai nederėtų būti jaunimo organizacijų federacija. Jis nurodo, kad jaunimo ideologinės organizacijos „stengiasi lavinti jaunuolio protą. Jaunimo sąjunga nori toliau tą jaunuolį lavinti per *konkrečią veiklą...*" (V. Nakas čia labai taikliai vartoja žodį „nori", nes tos sąjungos veiklos dėl įvairių priežasčių nėra daug: žr. *Ateitį,* 1979, 9-10 nr., „Antai..."

Ar yra reikalingos ideologinės jaunimo organizacijos? Ar yra reikalinga PLJ Sąjunga?

REIKALINGOS: Ideologinės organizacijos

Brėstančiam jaunam žmogui yra reikalinga pasaulėžiūra, ypač sukonkretintoj ideologijos formoj — taip skelbia visa eilė auklėtojų, psichologų. Vienas pačių ryškiausių yra Erik H. Erikson. Svarstydamas jaunimo identiteto krizę, jis teigia: „...be kokio nors ideologinio angažavimosi, kuris būtų kaip nors apimamas, kad ir kokiame ‚gyvenimo būde', jaunimas kenčia vertybių susimaišymą" (*Identity, Youth and Crisis,* 188 psl.). Kadangi jaunimui reikalinga pasaulėžiūra, reikalingos yra ir jiems atitinkamos pasaulėžiūrinės organizacijos.

Bendrinė, neutrali Lietuvių Jaunimo Sąjunga tautinę kryptį gali duoti, tačiau jos vargiai pakanka pilnutiniam jauno žmogaus pasaulėžiūriniam vystymuisi. Tą užduotį tinkamiau atlieka jaunimo ideologinės organizacijos.

PRAEITIS PRIKLAUSO MUMS

Vilniaus Universiteto istorija LKMA suvažiavime

A . Liulevičienė

Pernai buvo minima Lietuvos didžiojo švietimo centro Vilniaus universiteto 400 metų sukaktis. Vienuoliktajame Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavime Chicagoje, 1979 m. rugpiūčio 31—rugsėjo 2 d., beveik visos paskaitų temos krypo į Vilniaus universitetą. Tokiu būdu šiame suvažiavime įvyko pats didžiausias šio Lietuvos švyturio paminėjimas išeivijoj. Šiame ir sekančiame „Ateities" numeryje spausdiname Aušrelės Liulevičienės išsamią to suvažiavimo apžvalgą.

Chicagoje 1979 metų rugpjūčio 31—rugsėjo 2 įvyko vienuoliktasis Lietuvių katalikų mokslo akademijos (LKMA) suvažiavimas. Jis buvo skirtas paminėti Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai: veik visos paskaitos, o taip pat teatro ir kūrybos vakarai bei leidinių paroda rodė vis iš skirtingos pusės Vilniaus universitetą, ketvertą amžių skleidusį šviesą ir tiesą mūsų tėvynėj ir už jos ribų. Suvažiavimas visa savo programa buvo įvairus ir turiningas ir tuo pačiu metu jis taip intensyviai telkė dėmesį į Vilniaus universiteto reikšmę, kad

---

REIKALINGA: Jaunimo Sąjunga

Reikalinga yra ir PLJS Sąjunga, nes ji sujungia visų tų lietuvių išeivių jaunimą. Ji yra reikalinga ir kiekviename krašte. Tačiau paskiruose kraštuose ji turi parodyti jai deramą lankstumą. Ten, kur ideologinių organizacijų nėra, teapima ji savo veikla visą lietuvišką jaunimą, kiek tik pajėgia. Tačiau ten, kur jaunimo ideologinės organizacijos jau yra pakankamai įleidusios šaknis (pvz. JAV, Kanadoj), ten nebeverta steigti paralelinių skyrių. Dėl to ir IV PLJ Kongreso pareiškimas apie JAV LJ Sąjungą sako: „Daugeliui atrodo, kad Sąjunga Amerikoje turėtų... organizuoti gerą informuotą tinklą žmonių, kurie, reikalui esant, galėtų atlikti tam tikrus uždavinius. O uždavinių, kurių neatlieka kitos organizacijos, yra galybė".

Teisingai.

PO KONGRESO: Kas darosi...

Aktyvieji IV Kongreso jaunimo atstovai, kurie prisidėjo prie Kongreso nutarimų suformavimo, grįžę, yra tapę tų nutarimų „ambasadoriai" — propaguotojai savo organizacijose ir jų padaliniuose. Taip 1978 m. rudenį ypač buvo jaučiama Moksleivių Ateitininkų Sąjungoj ir Studentų Ateitininkų Sąjungoj bei kai kuriuose padaliniuose.

Jei ši veiklos kryptis ištvers ir net sustiprės, tai bus teigiamas reiškinys, pozityvi IV PLJ Kongreso įtaka jaunimui.

DILEMA: Okupuotoj Lietuvoj

„Ekscelencija, reikėtų ginti tikėjimą, remiantis valstybės įstatymais, kurie daug ką mums bent žodžiu garantuoja... Atrodo, kad Ekscelencija ir dabar, būdamas jau vyskupu, laikotės šio dėsnio: Ką valdžia sako — klausyti" — taip rašė kun. K. Garuckas vysk. J. Labukui 1971 m., laiške duodamas visą eilę pavyzdžių. Pastarasis gi atsakė: „Grąžinu Tamstos prasimanymų ir šmeižtų raštą" (žr. *Aidai*, 1979, Nr. 7, 281).

Skaudus tas liudijimas dvasiškių dilemos okupuotoj Lietuvoj — priešintis į Bažnyčios reikalus besikišančiai komunistinei valdžiai, ar jos klausyti. Didvyriškas yra priešinimosi kelias. Stebinanti tuo keliu einančiųjų drąsa. Vis vaisingesnės priešinimosi pasekmės...

SKAITYBA: Įtakingos knygos

Keli žymūs amerikiečiai profesoriai ir knygų autoriai, paklausti, kurios dvasinio turinio knygos ar autoriai turėjo daugiausia įtakos į jų suvokimą, galvojimą ar buvimą, šitaip atsakė:

„Kiekvieną kartą, kai gilinuos į Paskalio *Mintys (Penseés)*, jaučiuosi pagilintas ‚širdies argumentų' " (teologijos prof. Martin E. Marty). „Sutikau *Brolius Karamazovus*, kai dar mokiausi mažoj gimnazijoj... Buvau priblokštas" (Amerikos Religijos Akademijos prezidentas prof. John Meagher). „George Bernanos *Kaimo kunigo dienoraštis*" (dr. Robert Coles). „C.S. Lewis..., nes jo visos knygos pabrėžia mito ir vaizduotės vietą... G. K. Chestertonas, dėl jo išminties ir humoro... Kierkegaard..." (autorius Bruce Larson). „William James *The Varieties of Religious Experience (Religinės patirties įvairumai)*, nes jis rodo religinę patirtį kraštutinėse formose ir ją interpretuoja pragmatiškai bendra nuovoka" (prof. Randolph Crump Miller). „Klasikai... Paskalio *Mintys* ir Kierkegaardo *Auklėjimas krikščionybėj*... Modernūs klasikai... Bonhoefferio *Laiškai ir raštai iš kalėjimo* ir Michel Quoist *Maldos*... Du kone šiuolaikiniai romanai... Graham Greene *The Power and the Glory (Jėga ir garbė)*... Allan Paton *Cry, The Beloved Country (Šauk, mylima šalie)*" (teologas prof. Roger L. Shinn). „Juliano iš Norwich *Showings (Rodymai)*, Teresės iš Avilos *Vidaus pilis* ir Ignaco iš Lojolos *Dvasiniai pratimai*" (John H. Westerhoff).

Visos suminėtos knygos ir išvardyti autoriai gali paveikti kiekvieną atvirą, protaujantį ir jaučiantį skaitytoją.

Imki ir skaityki...

Kęstutis Trimakas

dalyviams tai buvo nepakartojama proga labiau įaugti į mūsų pačių tautos istoriją. Suvažiavime mes matėme tautos istoriją, lūžtančią kaip per prizmę, per šimtametę Vilniaus universiteto patirtį. Suvažiavimo dienomis patys jautėmės gyva savo krašto ir žmonių istorijos dalimi ir tokia liksiančia tol, kol mums rūpės reikšmingus jos įvykius aiškintis ir jų supratimą gilinti.

Ne tik minėti, bet ir pažinti

Suvažiavimas pradėtas šv. Mišiomis tėvų jėzuitų koplyčioje. Jas drauge aukojo vyskupas Antanas Deksnys, LKMA pirmininkas kun. Antanas Liuima, SJ, prelatas Vytautas Balčiūnas, kun. Viktoras Gidžiūnas, OFM ir kun. Stasys Yla. Savo pamoksle vysk. Deksnys skatino prašyti Viešpatį išminties dovanos, kuri vienintelė įgalina daryti žmogiškus sprendimus žemėje, kuriant šviesesnį bei teisingesnį gyvenimą ir siekiant amžinosios savo paskirties. Po šv. Mišių, kun. Liuima padėjo vainiką prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. Sugiedota Lietuvos himnas.

Atidaromasis suvažiavimo posėdis vyko didžiojoje Jaunimo centro salėje, kur scenoje stovėjo Vilniaus universiteto kiemo ir Šv. Jono bažnyčios vaizdas bei universiteto steigėjo vyskupo Valerijono Protasevičiaus portretas. Posėdį pradėjo LKMA Chicagos židinio pirmininkas kun. Vytautas Bagdanavičius, nurodydamas, kad suvažiavimo ruošimo uždavinys buvo suprastas pirmiausia ne kaip minėjimas, bet kaip įnašas į Vilniaus universiteto studijas. Turėta vilties, kad tokiu būdu bus prisidėta prie lietuvių tautos realybės pažinimo, kuri labai šakota ir permažai pažinta.

Suvažiavimą atidarė LKMA pirmininkas kun. prof. A. Liuima, pabrėždamas milžinišką ir dar neištirtą Vilniaus universiteto reikšmę lietuvių kultūrai. Savo žodyje kun. Liuima pastebėjo, kad suvažiavimas vyksta pasaulinės krizės ženkle, persilaužimo tarpsnyje, kada sena epocha artėja prie galo, o nauja dar neaiški. Bet skirtumas tarp besibaigiančio ir ateinančio laikotarpio bus didesnis nei tarp viduramžių ir naujųjų amžių, nes dabartinė kova yra už žmogaus kilnumą, garbingumą ir teisingumo įvykdymą. Ryškiausiai ši kova verda Lietuvoje, bet ir mes būsime į ją įstumti. Kun. Liuima citavo apaštalą Paulių, kuris sakėsi mokąs gyventi neturte, bet mokąs ir apsčiai turėti, gyventi pertekliuje. Mūsų tauta visada mokėjusi gyventi skurde ir rodžiusi jame dvasinę stiprybę kaip kad ir dabar. Klausimas mums išeivijoje, ar mokame gyventi pertekliuje ir laisvėje vertai?

Į suvažiavimo darbo prezidiumą pakviesti tėvų jėzuitų provinciolas kun. L. Zaremba ir dr. J. Jerome. Garbės prezidiumo nariai: vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, dr. S. Bačkis, kun. prof. P. Rabikauskas, kun. prof. A. Liuima, garbės konsulė J. Daužvardienė, inž. A. Rudis, tėvas Raymond Baumhard, Loyola universiteto Chicagoje prezidentas, prel. J. Kučingis, prel. L. Tulaba, prel. A. Bačkis, prof. J. Pikūnas. Vysk. Brizgys savo sveikinimo žodyje linkėjo, kad suvažiavimas neštų dvasinę naudą Chicagos lietuviams, o inž. Rudis taikliai pastebėjo: tegul šis Vilniaus universiteto minėjimas ugdo mūsų pačių supratimą ir kitiems rodo, kad mes esame verti tų pačių dalykų, kaip ir kiti žmonės, esame verti švietimo ir dvasios turtų, o ne vien tik militarinei jėgai paklusti skirti.

Apie dieviškąjį pokalbį — tada, dabar ir nuolatos

Pirmąją suvažiavimo paskaitą skaitė kun. dr. Viktoras Rimšelis tema *„Teologija Vilniaus universitete“*, nušviesdamas, kas buvo jėzuitų teologinėms studijoms Vilniuje būdinga. Reikia atsiminti, kad jau pati Vilniaus universiteto paskirtis jį kuriant buvo teologinės studijos, nes tai buvo įtampos amžius tarp katalikybės ir reformacijos skleidėjų. Į Lietuvą atkviesti jėzuitai turėjo išvystyti vadinamą pozityvią teologiją, kuri buvo poleminiai pastatyta ir dėstoma pagal Tridento suvažiavimo įsakytas gaires teologinėms studijoms. Tačiau pažymėtina, kad Vilniuje teologija buvo dėstoma pagal Ispanijos naująją scholastiką, surišta su naujuoju humanizmu, o ji tuo metu buvo nauja, moderni ir žadinanti susidomėjimą.

Vilniaus universiteto teologijai stipri buvo šv. Roberto Bellarmine įtaka, reikalavusi iš profesorių ne spekuliatyvinės dialektikos, bet išsilavinimo šv. Raštą pažinti, taip pat istoriją, patristiką, filosofiją. Vilniuje to meto aktualieji teologiniai klausimai buvo metodiškai išnagrinėjami: komunijos priėmimas dviem ar vienu pavidalu, Kristaus buvimas Eucharistijoje, šventųjų gerbimas, tradicijos priėmimas ar atmetimas, kunigų celibatas, šv. Dvasios kilimas iš Tėvo ir Sūnaus ar tik iš Tėvo, kaip skelbė pravoslavai, atgimęs arianizmas, neigiantis Kristaus dievystę.

Vieši disputai mieste susilaukdavo gyvo susidomėjimo. Pavyzdžiui, suvažiavus protestantams ir pravoslavams apsvarstyti kovos būdų prieš katalikybę, jie buvo Vilniaus miesto tijūno iškviesti viešam disputui su Vilniaus universitetu apie Romos vyskupo primatą. Suėjo Vilniaus diduomenė klausytis, disputas vyko šešias valandas, ir klausytojai buvo labai patenkinti.

Reikšminga, kad pabrėžiant Sv. Rašto studijas ir stipria egzegetika, Vilniaus universitete buvo anksti įvesta hebrajų kalba, o per ją Šv. Rašto studijos galėjo žengti į gelmę. Vilniaus teologijos fakultetui paprastai priskiriamas didelis vaidmuo, sulaikant protestantizmo plitimą Lietuvoje. Fakultetas taip pat pasireiškė vaikų ir suaugusių katekizacija, nes miesto vietovėse, kaip turgaus aikštėje, Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Antakalnyje, Šv. Magdalenos ligoninėje, buvo dėstomas katekizmas lietuviškai, lenkiškai, vokiškai. Iš Vilniaus būdavo taip pat gausingai vedamos misijos po Lietuvos kraštą, bet jų sėkmingumą sunku išmatuoti, jeigu vestos nelietuviškai.

Paskaitininkas baigė klausimu: kas būtų atsitikę su Lietuva, jei ne filosofijos ir teologijos mokslai Vilniaus universitete? Gal ji būtų nusisukusi į Švediją ar į Rusiją. Iš pirmojo savo laikotarpio Vilniaus universitetas nepaliko mums teologinės literatūros lietuvių kalba. Jis galbūt daugiau pasitarnavo lenkų kultūrai negu lietuvių, todėl kad buvo įsteigtas dešimt metų po Liublino unijos. Lenkai, pavyzdžiui, Vilniaus universitetą laiko *žecpospolitos* laimėjimu. Visai kitaip galėjo jo reikšmė susiklostyti, jei būtų buvęs įkurtas anksčiau, ir gal tada švęstume jo 600 metų sukaktį laisvoje Lietuvoje ir Vilniuje. (Vilniaus universiteto spausdinių parodėlėje, vykusioje suvažiavimo metu, galima buvo pama-

LKMA suvažiavimo paskaitininkai tariasi su organizatoriais (iš k.) kun. V. Rimšelis, kun. prof. P. Rabikauskas, kun. V. Bagdanavičius, kun. A. Liuima, SJ, ir dr. A. Razma.

tyti kopiją diktuotų paskaitų teologijos fakultete to laikotarpio, kurį nagrinėjo kun. Rimšelis.)

„Archeologija ir šventraščio istoriškumas". Antroji teologinių ir filosofinių mokslų sekcijos paskaita buvo kun. prof. Antano Rubšio: „Archeologija ir švent. raščio istoriškumas". Pabrėždamas archeologijos svarbą, kaip ieškojimą žodžio apie žmonijos pradžią praeities likučių pagalba, kun. Rubšys parodė skaidrių apie archeologų darbą Artimuosiuose Rytuose. Atkastos vietos daugeliu atvejų patvirtina Šv. Rašto pasakojimus kaip tikrai istoriškus. Čia paskaitininkas panagrinėjo visai naujus Ebla piliakalnio atradimus, kurie paliudija, jog *Pradžios* knygos Protėvių sakmė savo pagrindiniu turiniu priklausanti istorijai.

Šventraštis tačiau yra tikėjimo knyga, o tikėjimas yra žmogaus atsiliepimas į jį prakalbinantį Dievą. Ir nors archeologo darbas tikėjimo parodyti negali, jis vis tik gali labai konkrečiai parodyti žmones, kurie tikėjo, tai yra, vedė pokalbį su Dievu, gyvendami ateities viltimi. Archeologija, parodydama, kad šie žmonės tikrai buvo, padeda jiems tapti dieviškojo pokalbio simboliais mums. Jie masina ir mus negyventi ant atsirėžto savo žemės lopelio, bet eiti į ateitį kaip Abraomas, vedant pokalbį su išganančiu ir kuriančiu Dievu. Paskaita pasižymėjo tuo, kad ne tik perteikė klausytojams gausą mokslinių žinių ir vėliausių archeologinių tyrinėjimų duomenų, bet ir pati veikė, kaip skaidrus ir šiltas kvietimas atsiliepti į dieviškąjį pokalbį. Diskusijos po šios paskaitos buvo turbūt gyviausios visame suvažiavime ir lietė archeologiją, istoriją, mokslo metodiką, šventraščio studijas, teologiją, lyg patvirtinant, kad religiniai klausimai yra tie, kurie mums labiausiai rūpi.

Religijos ir tautos dialektika. Trečioji teologinių ir filosofinių mokslų sekcijos paskaita buvo juostele perduota prof. Antano Maceinos „Religijos ir tautos dialektika". Pastebėjęs, kad Vilniaus universiteto sukaktis savaime kreipia mūsų dėmesį į tautos ir religijos santykį, prof. Maceina tai pavadino gūdžia dialektika, kad jėzuitų įkurtas universitetas dabar yra virtęs ateizmo židiniu. Paskaitos tikslas — pasvarstyti pagrindus, iš kurių dialektika tarp religijos ir tautos išauga, ir būdus, kuriais ji reiškiasi.

Dialektikai įžvelgti pirmiausia reikalinga įsisąmoninti krikščionybės savitą santykį su kultūra. Sekant nekrikščioniškų religijų tyrinėtoją Jean Danielou, visos kitos religijos pradeda žmogumi ir ieško Dievo, nuo žmogaus toldamos, kaip pvz. budizme. Krikščionybėje Dievo troškulys yra atvirkščias; Dievas ieško žmogaus — „ne tai, jog mes pamilome Dievą, bet kad jis mus pamilo ir atsiuntė savo Sūnų" (1 Jn 4, 10). Kai kitos religijos Dievo reiškimąsi supranta doketiniai (tik per išvaizdas, kaukes), tai krikščionybei Dievas yra pati žmogiška tikrovė.

Dievas yra žmogaus ieškotojas, „randa jį įstrigusį savo būvio krūmuose, nešasi jį glėbyje". Dievas randa žmogų ir jį nuramina, ne žmogus randa Dievą ir nurimsta. Tad krikščionybės slinktis yra žmogaus linkui. Kaip įsikūnijęs Dievas yra savo kultūros, savo laiko ir savo tautos žmogus, taip ir krikščionybė apspręsta prisiimti to ar kito žmogaus kultūrą. Tuo tarpu Dievo įsiveržimas į istoriją prašoksta bet kokį laiką, erdvę ir žmogišką kultūrą. Taip kyla pirmasis religijos ir tautos dialektikos bruožas: religinė visuotinybė virsta tautine aprėžtybe ir tai neišvengiama, nors visuotinybė skurdinama. Kaip pavyzdžius prof. Maceina nurodė visų kalbų nepajėgumą duoti graikiškam „Logos" atitikmenį, išreiškiantį jo ontologinę plotmę, arba ilgaamžes Bažnyčios pastangas reikštis lotynišku-vakarietišku paviḍalu, tariamai labiau visuotinu, negu kiti tautiniai pradai.

Antrasis dialektikos bruožas išryškėja pažvelgus, į tautų krikštą kaip istorinį reiškinį: krikščionybė nešama kitai tautai, kurios nors kitos tautos lytimi ir priimama dažnai tik perskverbta senosios tautos religijos dvasios. Grynosios krikščionybės niekur nėra; ji visur terandama susitautinusi, kaip ir Kristus susitautino, ateidamas į pasaulį. Vilniaus katedra, pavyzdžiui, stovi ant senosios šventyklos liekanų. Bažnyčios buvo statomos ten, kur seniau buvo alkvietės. Tauta priima naująjį Dievą, bet tik ten, kur garbinusi senąjį. Matyti, kad Bažnyčios istorija yra taip pat kenozė kaip ir Įsikūnijimas. Gryno santykio su Dievu nėra ir būti negali. Tad krikščionybę priimti reiškia atsiverti ir svetimai kultūrai, kas gali būti ir palaima, ir grėsme, kaip mūsų tauta patyrusi. Krikštas įjungė mus į Vakarų Europos kultūros bendruomenę, bet sužalojo tautinę individualybę.

Didysis pavojus, slypintis tautos ir religijos dialektikoje, kyla tada, kai tautiniai siekiai virsta religiniais. Tada tauta pradeda save regėti kaip mesijinę tautą, kurios paskirtis gelbėti visą pasaulį, kaip tai darė Roma savo lotyniškumu, Bizantija, kaip antroji Roma, Rusija, kaip trečioji Roma, o ypač lenkai, kurie savo tautos kančiomis tarėsi siekią atpirkti žmoniją. Ši idėja, neišblėsusi po 1831 sukilimo, ypač pakurstyta dabartinio popiežiaus išrinkimo. Lenkijos episkopato pareiškimas ta proga yra tautinio triumfo ir romantinių lūkesčių pavyzdys. Tad mesianizmo šviesoje religijos ir tautos dialektika kelia šiurpą.

Tačiau tauta gali užgožti religiją ne tik triumfu, bet ir nelaime, kaip tai pasitaiko mūsų pačių atveju, kurie per dažnai šaukiamės religijos tam, kad ant jos pečių krautume tautos gyvasties naštą. Tuo tarpu religija yra tikslas pats sau ir aukščiausia sau vertybė. Jos

negalima kam nors palenkti ar padaryti priemone kitam tikslui. Religijos tikslas žmogų su Dievu iš naujo sujungti, o ne jo kultūrinį pavidalą išsaugoti. Krikščioniškasis pragmatizmas tiek pat gąsdinantis, kiek mesianizmas ir abu rodo sampratų sujaukimą. Paskaitą prof. Maceina baigė citata iš Justino Marcinkevičiaus „Katedros", kurioje Laurynas Stuoka-Gucevičius sakosi ieškojęs idėjos savo katedrai tėvynę iškelti, o nesupurvinti. Lietuvos ir katedros, tautos ir religijos prasmę kelti, ne purvinti, reiškia nešti jų dialektinę jungtį visa jos sunkenybe.

Po paskaitos, teologijos ir filosofijos sekcijos vadovas kun. V. Rimšelis atsiliepė į paskaitoje taip įtaigiai išreikštą mintį, kad Dievas ieško žmogaus, sakydamas, kad visa yra Dievo kūryba ir joje neapsieinama be žmogaus. Į Dievo kūrybą esame paimti, įjungti, tad dėl to galime būti laisvi ir laimingi. Vysk. Brizgys siūlė ruošti periodinius religinius pasikalbėjimus savo tarpe, nes religinių pokalbių troškulys didelis, kaip ryšku iš teologijos sekcijos paskaitų ir atoliepių į jas šiame suvažiavime.

Apie turtą ir sveikatą

Ekonominiai mokslai senajame Vilniaus universitete. Ekonominių mokslų sekcijoje prof. dr. Feliksas Palubinskas skaitė paskaitą „Ekonominiai mokslai senajame Vilniaus universitete". Universitetui įsikūrus kaip filosofijos, teologijos mokslo įstaigai, praktiškieji mokslai buvo dėstomi filosofijos ir etikos rėmuose, į kurių plačią apimtį buvo įjungti socialiniai, o jų tarpe ir ekonominiai klausimai. Aišku, jie buvo nagrinėjami daugiau ar mažiau prabėgomis. Paskaitininkas pailiustravo to laikotarpio universiteto dėstytojų ekonomines pažiūras, panagrinėdamas, kaip buvo tvarkoma jų spaustuvė. Kadangi knygų pardavinėjimas būtų reiškęs prekybą, o tai buvo laikoma nevisai garbingu dalyku, knygos buvo leidžiamos mecenatų pagalba. Tačiau draudimas knygas perspausdinti, randamas pirmojoje privilegijoje 1619 metais, rodytų, kad knygos laikyta investavimu.

Universitetą perėmus tvarkyti Edukacinei komisijai 1773 metais, pradėta dėstyti ekonominiai klausimai platesne forma, kaip, pvz., politinė teisė, politinės ekonomijos teorijos. O su 1803 metų reforma prasidėjo plati diferenciacija, įvedus ir ūkio ekonomijos klausimus. Ekonominės idėjos Vilniaus universitete buvo gyvos nuo pat universiteto įsteigimo, nors ekonomija nebuvo dėstoma kaip atskira šaka. Šių idėjų raida atspindi Vakarų Europos ekonomijos vystymosi kryptį — iš scholastinės, merkantilistinės, fiziokratinės, kameralistinės iki kapitalistinės.

Reikia pripažinti, kad Lietuvos krašto ekonominiam vystymuisi ir augimui neigiamą įtaką darė neturėjimas viduriniosios gyventojų klasės ir tuo pačiu pramonės ir prekybos stoka. Didumenės tarpe prekyba buvo vertinama paniekinamai, o be jos ir valstiečių gerovės lygis negalėjo kaip reikiant kilti. Paskaitoje buvo įdomiai nurodyta ilgalaikės pasekmės, kurias turėjo Vilniaus universitete vyravusios pažiūros į ekonomijos vaidmenį žmonių ir valstybės gyvenime. Drauge buvo aiškinama ir to meto ekonominės sąlygos ryšium su ekonominėm pažiūrom, kurias atstovavo universitetas.

Medicina XVI a. Lietuvoje. Medicinos sekcija taip pat dvelkė Vilniaus universitete įsisteigimo laikotarpiui: Prof. dr. Juozas Meškauskas skaitė paskaitą apie medicinos padėtį šešiolikto šimtmečio Lietuvoje, gausiai ir įdomiai cituodamas iš 1509 metais išleisto masterių įsteigto cecho statuto. Gydymo menas Lietuvoje vystėsi kartu su krašto kultūra, steigiantis gydytojų cechams, kurie vadinosi kirpėjais, cerulnikais, o Vilniuje masteriais. Cechas reikalavo kvalifikacijų, išeito gydymo mokslo, nario mokesčio, paklusnumo cechui. Jis taip pat sprendė etikos klausimus, reguliavo masterių santykius.

Su pagrindiniais masterių konkurentais pirtininkais santykiai buvo prasti, ir neretai kildavusios muštynės. Pirtininkų vestos pirtys buvo tarsi pirmosios ambulatorijos ar gydymo kabinetai. Iš Varšuvoje užsilikusių barbierių bibliotekų matyti, kad barbieriai buvo aukšto išsilavinimo ir tarp jų turėtų medicinos veikalų yra įvairių net svetimom kalbom. Jie turėjo laikyti egzaminus, kurių klausimų pavyzdžius paskaitininkas davė iš Varšuvos ir Danzigo cechų naudotų tekstų. Kirpėjai, arba chirurgai, atsidėjo išorinei medicinai, gydydami įvairius kūno sužeidimus.

Gydytojai iš pradžių buvo užsieniečiai, didžiūnų atkviesti. Štai 1407 metais Vytautas Didysis kvietė gydytoją savo žmonai gydyti. Baigę universitetus, gydytojai chirurgija nesivertė, nes aukštą mokslą baigusiam nederėjo užsiimti su krauju. Tik Vilniuje vėliau buvo keliama mintis, kad negalima skirti vidaus ir išorės medicinos. O tuo metu medicina buvo rišama su filosofija ir užsiėmė žmogaus vidumi. Tad buvo ryškūs du luomai gydančiųjų: vieni vidaus ligoms, kiti operacijom.

Iš istorinių asmenybių paminėtinas žymus gydytojas Skorina, Paduvoje 1512 metais baigęs mediciną, vėliau Prahoje karaliaus dvaro gydytojas. Tačiau mūsų tarpe jis pagarsėjęs kaip spaustuvės įsteigėjas Vilniuje ir Šv. Rašto spausdintojas. Kiti svarbūs vardai: Tomas iš Kauno ir kanauninkas Petkūnas, vėliau tapęs vyskupu.

Vilniaus universitete medicinos fakulteto nebuvo įsteigta, nors 1641 metais jėzuitai buvo gavę leidimą iš Vladislovo II jį steigti. Medicinos fakultetas buvo įsteigtas tik Edukacinei komisijai perėmus universitetą. Vedėju buvo priimtas prancūzas Regnier, dėstęs chirurgiją ir anatomiją, bet jis fakulteto išsivystymu nelabai rūpinosi. Gydytojų trūkumas tuo tarpu buvo labai jaučiamas. Padėtim susidomėjęs Lietuvos iždininkas Antanas Tyzenhauzas išsiuntė pasiuntinį studijuoti prancūzų medicinos mokyklą, o iš Lyons pakviestas dėstytojas Gilibert. Gardine pradėta mokykla su nemokamu mokslu ir išlaikymu, tuo tarpu Vilniuj medicinos mokslas merdėjo su viena katedra. Tad 1781 metais ji buvo perkelta į Vilnių, kur rimtai veikė iki 1842 metų, kada rusų 1832 metais dar paliktas medicinos fakultetas visai uždaromas ir jo turtai, studentai ir profesoriai išskirstomi po Rusiją. Per medicinos fakulteto gyvavimo metus Vilniuje paruošta 1,500 gydytojų. Žinant rusų gydytojų skaičių, paskaičiuojama, kad kas penktas, šeštas gydytojas Rusijos teritorijoje buvo baigęs Vilniaus universitetą.

(Bus daugiau)

PERĖMUS VAIRĄ

Naujam Ateitininkų Federacijos (AF) Vadui perėmus pareigas 1979 m. lapkričio 18 d. Ateitininkų Namuose prie Chicagos, Ateities *redakcija jį ir užkalbino apie planus, apie lūkesčius, apie viltis, stovint naujo ateitininkijos gyvenimo tarpsnio pradžioj.*

AF Vadas
Juozas Laučka

Kokių aplinkybių ir motyvų vedamas sutikot kandidatuoti Ateitininkų Federacijos (AF) vado pareigoms?

Labai nepaprastomis aplinkybėmis. Niekada nesiekiau šių pareigų. Niekada neatėjo mintis, kad jos kada nors galėtų kristi ant mano pečių. Tiesa, buvau savo artimų draugų kalbinamas toms pareigoms kiek anksčiau. Panašiai atsitiko ir 1978 m. vasarą, ką tik man grįžus iš Vakarų Vokietijos, kur trejus metus vadovavau. Laisvės radijo lietuviškai tarnybai. Tačiau tada pavyko, palyginti, lengvai išsiaiškinti ir draugus įtikinti, kad mano kandidatūra nesvarstytina dėl kelių svarbių asmeninių priežasčių. Pats siūliau net keliolika kandidatų, mano nuomone, labai tinkamų šioms pareigoms. Bet kažkaip mano ir kitų siūlomųjų sąrašas sumažėjo net iki tokio laipsnio, kad neatsirado nė vieno sutinkančio būti kandidatu. Žinoma, visi turėjo ar surado rimtų priežasčių neprisiimti atsakingų pareigų. Ir vėl buvau „užpultas". Gyniausi, kiek tik pajėgiau. Pagaliau idėjinės pareigos jausmas nugalėjo labai rimtus svyravimus.

Kalbėdamas apie sutikimo motyvus, norėčiau labai atvirai pasisakyti, kad jų svarbiausias buvo noras dar likusias jėgas ir laiką panaudoti man brangiausios organiacijos veiklai. Man labai skaudu, kad daug mūsų labai pajėgių ateitininkų, subrendusių mūsų sąjūdyje, noriai atiduoda savo laiką, energiją ir sugebėjimus kitoms organizacijoms, tačiau teisinasi neturį laiko savo pirminei organizacijai. Kadangi nevengiau priekaištų kitiems dėl pareigų vengimo, turėjau būti atviras ir sau. Štai ir sutikau su kandidatūros siūlymu. Jei apvilsiu savo artimuosius, gal bus kiek lengviau pasiteisinti: šių pareigų neieškojau, jas prisiėmiau stipresniems jų vengiant, tad būkit man atlaidesni už nesėkmes...

Kaip suprantate AF vado pareigas?

Bandau suvokti ir aptarti Federacijos Vado paskirtį ir pareigas kiek galima paprasčiau. Ateitininkijos kūrimosi pradžioje ir Lietuvos nepriklausomybės metais iš Vado laukta ir tikėtasi ir tvirto ideologo ir patraukliaus, atskirus asmenis ir jaunuomenės minias žavinčio vadovo. Šiai paskirčiai šauniai tiko Pranas Dovydaitis ir Stasys Šalkauskis. Jų pramintu keliu žygiavo Kazys Pakštas, tiesa, nebuvęs ideologu, bet savo drąsa, naujais šūkiais ir dinamizmu žavėjęs jaunuomenę. Pokario metais ateitininkija buvo laiminga, galėjusi pasirinkti tvirtų įsitikinimų ir labai metodiškai dirbantį Adolfą Damušį, sodriai kūrybingą Simą Sužiedėlį, stiprų filosofą Juozą Girnių, psichologiškai įžvalgų Justiną Pikūną ir šviesų idealistą Petrą Kisielių. Kiekvienas jų atitiko savo laikmečio reikalavimus ir paliko reikšmingą įnašą į ateitininkų gyvenimą. Prašau Aukščiausiąjį, kad bent iš dalies pateisinčiau manimi pasitikėjusių lūkesčius.

Man atrodo, kad Federacijos Vado tiesioginė pareiga ne tiek vadovauti, kiek derinti atskirų sąjungų veiklą, užsimojimus. Derindamas mūsų keturių sąjungų veiklą, laikysiuos Federacijos valdybos ir tarybos nutarimų ir patarimų. Nevengsiu ir iniciatyvos, kiek laikas, pajėgumas ir aplinkybės leis.

Ideologus turime tikrai pajėgius. Dovydaitis ir Šalkauskis ateitininkams niekada nepasens. Jų sukurtus ideologinius pagrindus turiningai papildė ir papildo Maceina, Girnius, Yla, S. Sužiedėlis, K. Trimakas. Turime ir daugiau rašančių ir pasisakančių ideologiniais klausimais. Man artimesnė organizacinio veiksmo sritis.

Kokia ateitininkijos šiandieninė padėtis?

Nedrįsčiau jos apibūdinti vienu sakiniu. Tobulumui nėra ribų. Iš paviršiaus organizacijos padėtis atrodo visai gerai. Šalia sendraugių, studentų ir moksleivių sąjungų, susilaukėm ketvirtos — jaunųjų ateitininkų (jaunučių ir jaunių). Federacijos Taryba rodo daug iniciatyvos. Veiksmingai dirba Šalpos fondas. Švenčių atostogų metu vykstą kursai Dainavoje ir Putname nepritrūksta dalyvių. Tačiau ir moksleivių, ir studentų sąjungos galėtų būti gausesnės.

Paskutinieji rinkimai iš naujo parodė kiek organizacinių trūkumų. Rinkimų komisijos teigimu, buvę sunku gauti tikslius narių sąrašus. Kuopų bei skyrių valdybos nesiskubino bendradarbiauti. Atskiri sendraugiai, gyveną nuošaliose vietovėse, neatsiliepė į komisijos raginimus įsirašyti balsavimui. Žodžiu, organizacinis drausmingumas nėra pavyzdingiausias. Kalbant apie sendraugius, galima sutikti su dr. A.

Maceina, kad iš jų nereikėtų laukti formalumų, įprastinių susirinkimų... Jie gali būti paveikūs savo gyvenimo pavyzdžiu jauniesiems, tiesiogiai ir netiesiogiai pagelbėdami tęsti ateitininkijos pagrindinį uždavinį — telkti mokslus einančią jaunuomenę, kad kiek galima didesnis jos skaičius pasirinktų ateitininkų principus savo pilnos asmenybės ugdymui.

Gal ir nebūtų sunku sutelkti dar didesnį skaičių jaunuomenės į organizaciją, bet svarbiausia ir sunkiausia — kad jį, išėjusi į savarankišką gyvenimą, išliktų ištikima jaunystėje pamiltoms idėjoms.

Kokius tikslus numatote ir kokias veiklos gaires renkatės AF valdybai?

Pagrindiniai tikslai lieka nekeičiami. Juos nubrėžė mūsų pradininkai ir ideologai, o jiems siekti priemones nurodo sąjungų įstatai ir Federacijos konstitucija. Žinoma, kiekvienas gyvenamas laikotarpis atneša skirtingus rūpesčius, pagimdo ir naujus uždavinius. Tikiu, kad AF valdyba bus atsiliepusi į dabarties reikalavimus, lapkričio 29 dieną patvirtindama mano pasiūlytas veiklos gaires, kurios yra paskelbtos atskirame valdybos pranešime (jis spausdinamas šiame *Ateities* numeryje).

Kadangi AF yra *Ateities* leidėja, kokia *Ateities* žurnalo paskirtis?

Būti tvirtu junginiu tarp visų ateitininkų sąjungų ir pavienių narių; skatinti jaunuomenės domėjimąsi mūsų idėjomis, organizacine veikla; puoselėti pagarbą ir meilę religiniam ir tautiniam paveldėjimui; ugdyti literatūrinius ir žurnalistinius talentus; kelti religinių pašaukimų kilnumą, svarbumą; atspindėti mūsų sąjūdžio gyvenimą.

Kalbėdamas apie *Ateities* paskirtį, norėčiau pasakyti, kad dabartinė *Ateitis* žada Federacijai šviesią ateitį. Ji — šauniai redaguojamas žurnalas, patrauklus ir savo forma, ir turiniu. Kiekviena jo laida rodo, kad vyriausiam redaktoriui pavyko sutelkti darbščius, paveikius ir pasiaukojusius redakcijos narius bei artimus bendradarbius. Su pasitenkinimu pažymėtina, kad *Ateities* administraciją jau daugel metų tvarko neišsenkamos kantrybės žmogus, Juozas Polikaitis. *Ateities* personalas — daugiausia mūsų jaunieji akademikai, jaunieji sendraugiai. Jie triūsia, tartum išgirdę profesoriaus Stasio Šalkauskio dar 1929 metais tartus žodžius: „Didžiausias pareigas spaudos reikalu turi mūsų sendraugiai. Kaip katalikai ir inteligentai, jie turi būti tikri spaudos darbininkai, jos šelpėjai, organizatoriai, moraliniai rėmėjai, kovotojai už tiesą ir dorą". *Ateities* personalo žmonės yra, anot Šalkauskio, tikri spaudos darbininkai, o visiems kitiems sendraugiams tenka būti „jos šelpėjais, organizatoriais, moraliniais rėmėjais". Turėtume sutelkti visas galimas pastangas, kad *Ateitis* būtų plačiau skaitoma ir skleidžiama. To ji yra tikrai verta.

Kokia AF valdybos narių sudėtis?

Iš buvusios valdybos tik Dvasios vadas *kun. Stasys Yla* įeina. Jo sutikimu pasilikti valdyboje labai džiaugiuosi. Protokolų ir informacijų sekretorium sutiko būti *Jonas Vaitkus,* Washingtono sendraugių skyriaus pirmininkas, anksčiau beveik trejus metus ėjęs Sendraugių sąjungos pirmininko pareigas. Generaliniu sekretorium pakviestas *Linas Kojelis* iš Los Angeles, dabar gyvenąs Washingtone, 1978 m. Princetono universitete baigęs politinius mokslus. Iždininkės pareigos atiteko *Mildai Grušaitei-Čižiūnienei,* anksčiau gyvenusiai Californijoje. Ten ji baigė Notre Dame kolegiją, įsigydama verslo administracijos bakalaurą. Milda yra gimusi Lietuvoje. Prieš keliolika metų, būdama dar gimnazistė, ji atvyko į Ameriką pas savo tėvelį drauge su savo motina. Ji gerai pažįsta jaunimą ir suprato jo rūpesčius tiek Lietuvoje, tiek Jungtinėse Valstybėse. Su malonumu pažymiu, kad į valdybą įėjo rašytojas *Antanas Vaičiulaitis,* keliolikos knygų autorius, ilgą laiką redagavęs *Ateitį, Aidus, Vytį* ir kitus laikraščius. *Pranas Baltakis,* buvęs Sendraugių Sąjungos vicepirmininkas, daugelio stovyklų organizatorius, bus valdybos narys ir referentas sendraugių reikalams. *Ofelija Baršketytė,* chicagietė, dabar gyvenanti Washingtone, pakviesta referente moksleivių reikalams. Ji yra buvusi Moksleivių sąjungos centro valdybos narė. *Stud. Gundis Vaitkus,* lankąs Marylando universitetą, paprašytas būti referentu studentų reikalams. Gundis yra veiklus ir Lietuvių jaunimo sąjungoje. Dalyvavo Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Europoje) yra lankęsis Lietuvoje. Studijuoja Marylando universitete.

Kaip matote, AF valdyba lenktyniauja su buvusia valdyba, kurios posėdžiuose dalyvaudavo tėvas ir duktė (Šoliūnai), o dabartinėje valdyboje — tėvas ir sūnus (Vaitkai). Generacijų spragos mūsų tarpe nesama...

Gal dar kokią pastabą pridėtumėt?

Šia proga norėčiau naujosios valdybos vardu dar kartą iš širdies ir peties padėkoti dr. Petrui Kisieliui už šešerių metų vadovavimą Ateitininkų Federacijai. Padėka ir jo artimiesiems bendradarbiams — kun. Stasiui Ylai, Vaclovui Kleizai, Jonui Pabedinskui, Alinai Skrupskelienei, Aldonai Prapuolenytei, Dainai Kojelytei, dr. Algiui Norvilai, dr. Kęstučiui Girniui, Kęstučiui Sušinskui, Sauliui Girniui ir kitiems. Reiškiu viltį, kad naujoji valdyba taip pat ryžtingai eis savo pareigas, kaip ir jos pirmtakė.

ATEITININKŲ FEDERACIJOS VALDYBOS VEIKLOS GAIRĖS

1. Mūsų šūkis ir tikslas įpareigoja visų vienetų vadovybes ir visus Federacijos narius: (a) siekti visa atnaujinti Kristuje, vadovaujantis patvariaisiais krikščionybės principais; (b) be atvangos rūpintis, kad pasaulyje lietuvybė — lietuvių kalba, tautinės tradicijos, tautos kultūra — būtų gyvastinga jėga; (c) daryti visa, kas tik įmanoma, pagrindinėms žmogaus teisėms Lietuvoje ginti, Lietuvos žmonių vargus šalinti, Lietuvos laisvės bylai pasaulyje kelti ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dieną artinti; (d) budėti, kad Lietuvos tikinčiųjų ir kitų skriaudžiamųjų balsas, pasiekiąs vakarus savo spaudos ir kitais keliais, taptų žinomas ir platesnei pasaulio visuomenei.

2. Remti ateitininkų įsijungimą ir veiksmingą dalyvavimą bendrinėse organizacijose, kurios nėra priešiškos mūsų principams ir kurios siekia Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, lietuvybės išlaikymo visame pasaulyje, lietuviui varge pagalbos teikimo ir lietuvių tautinės vienybės.

3. Padėti visoms pastangoms, siekiančioms užtikrinti Lietuvos Valstybinio suverenumo diplomatinio atstovavimo tęstinumą.

4. Telkti visas pajėgas, kad Ateitininkijos sąjūdis ir toliau būtų patrauklus mokslus einančiai lietuvių katalikų jaunuomenei ir jau mokslus baigusiems, savarankiškai gyvenantiems įvairių profesijų inteligentams. Tai ypač pagyvintina 1980 metais, minint mūsų sąjūdžio 70 metų sukaktį.

5. Puoselėti artimus santykius su JAV katalikų centrinėmis įstaigomis, bendradarbiaujant su A.L.K. Federacija, Lietuvių Katalikų Tarnyba ir Lietuvos Vyčiais. Panašiai veiktina ir kituose kraštuose su atitinkamomis jų organizacijomis.

6. Kaip pagarbos, ištikimybės ir savitarpio pasitikėjimo ženklą, palaikyti glaudžius ryšius su mūsų vyskupais.

7. Kiekviena galima proga kelti religinių pašaukimų kilnumą ir didesnio jų skaičiaus reikalingumą.

8. Stiprinti savo organą *Ateitį*, kad ji, turėdama saugią medžiaginę atramą, visada atspindėtų AF siekimus bei veiklą ir būtų mūsų jaunuomenės kūrybinių polėkių įkvėpėja, skatintoja ir ugdytoja. Taip pat telkti visokeriopą paramą kultūros žurnalui *Aidams*.

9. Stiprinti Ateitis Leidyklos ir Literatūros Fondo raštų leidimą. Paruošti ir išleisti prelato Prano Kuraičio, vieno įžymiųjų mūsų sąjūdžio pradininkų, monografiją.

10. Rūpintis, kad Ateitininkų Šalpos Fondas pajėgtų padėti ne tik paramos reikalingiems asmenims, bet ir AF vienetų, ypač jaunuomenės organizuotai veiklai.

11. Tęsti kūrybinio darbo įvertinimo premijos skyrimą.

12. Paremti Ateities Fondo (Ateitis Foundation) ryžtą išlaikyti Chicagoje steigiamus Ateitininkų namus, kad jie būtų tikru dvasiniu židiniu kiek galima didesniam ateitininkijos jaunimo skaičiui.

13. Glaudinti ryšius su visais ateitininkais, gyvenančiais įvairiuose kraštuose.

14. Kviesti ateitininkus niekada neužmiršti visus mus saistančio draugiškumo principo — ir savitarpio santykiuose, ir savo organizacijos rėmuose, ir kitų organizacijų veikloje.

Pastaba apie *Ateitį*

Ateities redakcija yra dėkinga Ateitininkų Federacijos valdybai už dėmesio atkreipimą į ateitininkų žurnalą *Ateitį*. Tuo pačiu išreiškia viltį, kad ir ši, kaip ir ankstyvesnioji žurnalo leidimą perėmusi AF valdyba, *Ateitimi* visokeriopai rūpinsis. Tik norima pastebėti, kad paskutiniojo ateitininkų kongreso atstovai, svarstydami *Ateities* klausimą, kone vienbalsiai nubalsavo (niekam nepasisakius prieš) Ateitininkų konstitucijoje *Ateities* nevadinti ateitininkų „organu". Gal svarbiausios priežastys yra šios: (1) išvengti žurnale per didelio oficialumo, (2) *Ateitį* laikyti ne vien organizacijos „organu" savo nariams, bet ateitininkų sąjūdžio žodžiu tiek ateitininkams, tiek ir visai visuomenei, (3) suteikti galimybę *Ateityje* diskusijoms, pokalbiams, pasisakymams kartais ir kontroversiniais klausimais.

Kęstutis Trimakas
Ateities vyr. redaktorius

VISAS PASAULIS GARUOJA DIEVU

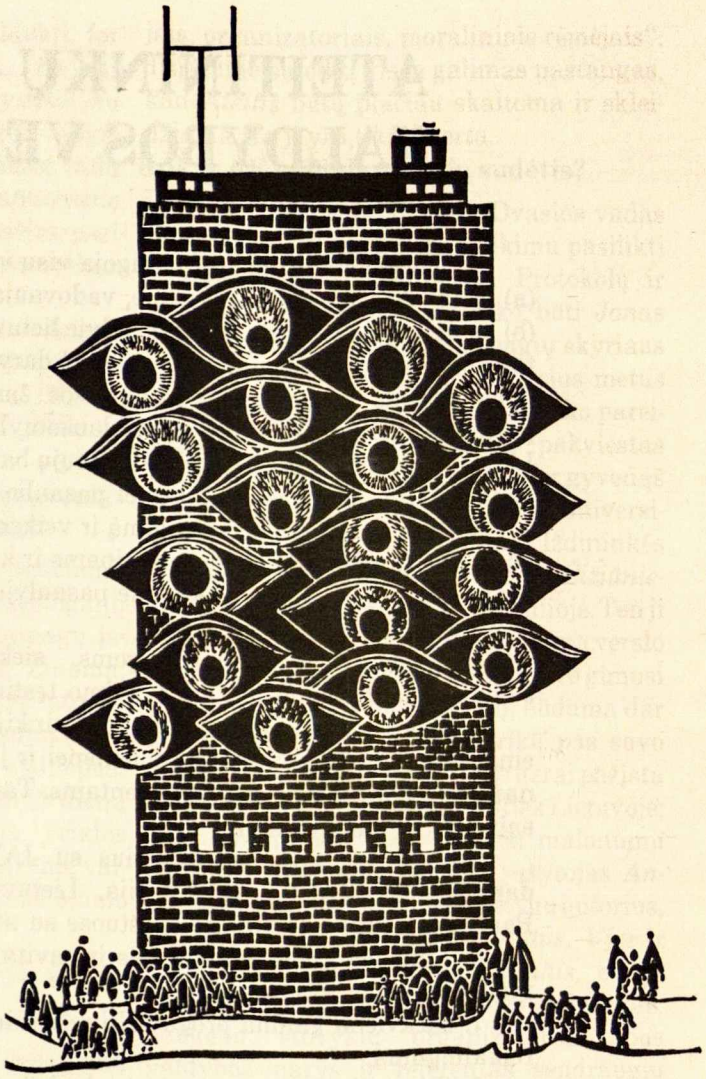

Gausią šventuoju Pranciškum dvelkiančią ir iš jo dvasios kilusią literatūrą 1978 metai praturtino nauju Šventojo Asyžiečio paprastumu persunktu eilėraščių rinkiniu. Tai dvejų pasauliečių — Lenkijos Liublino-Marijos Curie Sklodowska vardo universiteto profesorių-biologų sukurtas ***Swięty Franciszku*** *(Šventasis Pranciškau) pavadintas poezijos rinkinys. Jų pirmasis —* ***Sergijusz Riabinin*** *— parašė keliasdešimtis ten sudėtų eilėraščių, antrasis gi —* ***Zbigniew Jozwik*** *(menininkas-knygų iliustratorius) kukliais plunksnos brėžinėliais šią knygą pagražino. Be šių brėžinėlių, dar knygoje randame to paties menininko dvylika grafikos pobūdžio per ištisus puslapius sudėtus vaizdus, kuriais, bent dalinai pavaizduojamas padalintos į dvylika skyrių knygos turinys. Šis 185 puslapių leidinys — lenkų pranciškonų rūpesčiu išleistas ir užpernai atspausdintas Romoje.*

Giliau su juo susipažinus, leidinys taip pasidaro patrauklus, kad šventojo mylėtojai negalės jo nepamilti ir juo nesusižavėti. Šiais paprastučiais, nesunkiai verčiamais eilėraščiais (truputį dvelkiančiais mūsų Šlaito poezija) reiškiamos krikščioniška gyvenimą skatinančios tiesos. Kiek ten įspėjimų ir sugestijų to gyvenimo siekti! Tai rekolekcinio pobūdžio mintys, žadinančios susimąstymą...

Susižavėjęs šių eilėraščių nuostabiu paprastumu, o drauge ir gilumu, parinkęs iš pirmųjų trijų skyrių tų eilėraščių pluoštą, pateikiu skaitytojų dėmesiui.

Alfonsas Grauslys

Šventasis Pranciškau,
pripildytas iki kraštų
Šventosios Dvasios malone,
ištiesink,
išskaidrink,
išgydyk mus visus
Dievišku skaidrumu,
Dievišku džiaugsmu,
Gyvojo Dievo širdimi — *Kristumi!*

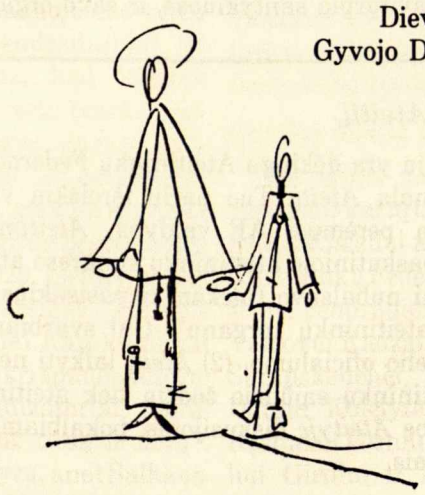

(Dėl vietos stokos, tegalėjome tik puse verstų eilėraščių patalpinti. — Red.)

Sergiusz Riabinin

vertė
Alfonsas Grauslys

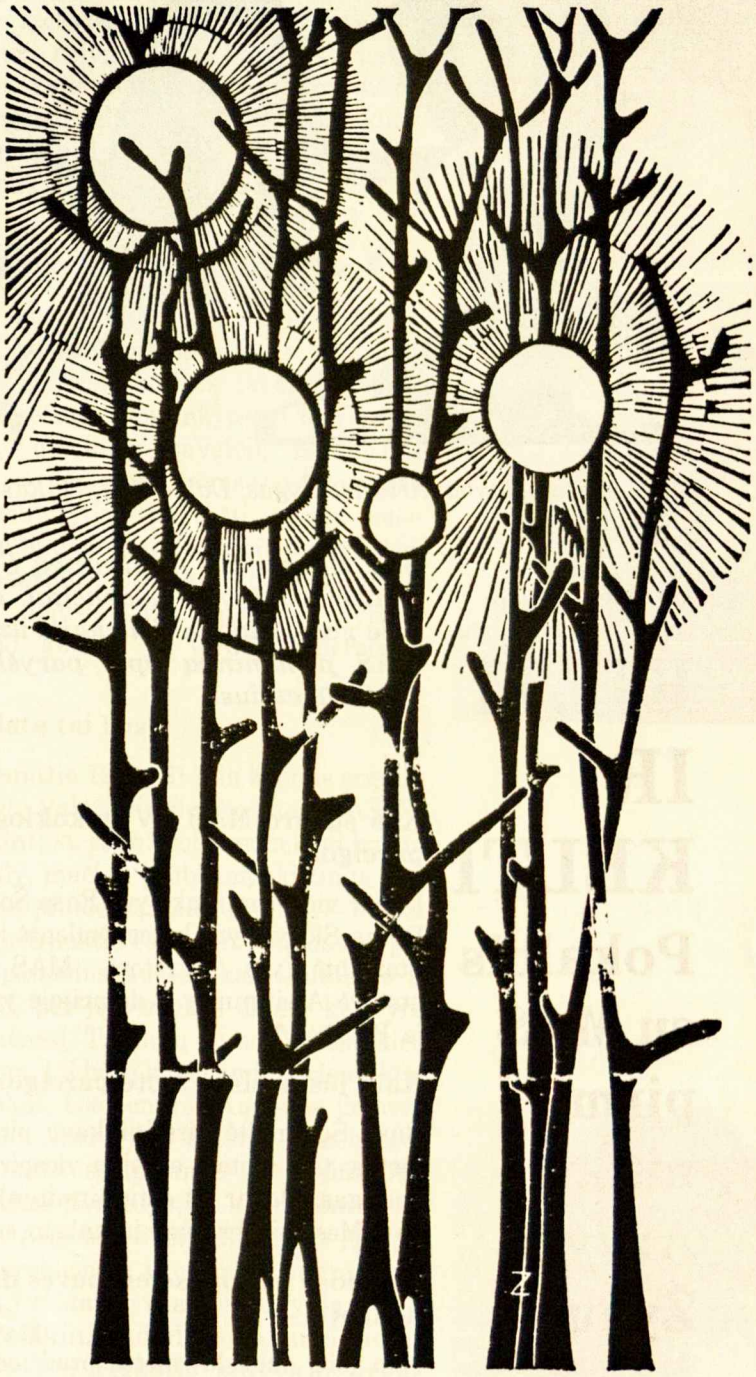

Šventasis Pranciškau,
ištrauk žmogų iš Babelio bokšto,
lai jau nestato tolimesnių aukštų
lai neprilipdo priestatų,
lai nedaro painesnių labirintų...
mesk jį minkšton aikštės žolėn,
vesk į laukus,
į žydintį sodą,
į bažnyčios tylą...

Šventasis Pranciškau,
išlaisvink žmogų iš Babelio bokšto,
grąžink Šventai Trejybei...

Šventasis Pranciškau,
neleisk mums prapuldyti evangelijos
tarp šimtų knygų apie evangeliją!
Neduok,
kad ant šventojo kryžiaus medžio
augintume savo sampročių pelėsius!
Neduok,
kad dieviškų įsakymų paprastumą
žmogus paverstų sunkiomis formulėmis!
Neduok,
kad prie dieviško žodžio grūdelio
pridėtų jis savų prieskonių!
Neduok
Viešpaties Kristaus gailestingumą
tegarbinti vien pamaldų metu,
o nesidalinti juo kasdien tarpusavyje!

Šventasis Pranciškau,
išvesk žmogų
iš reikalų gausumo,
iš uždavinių painumo,
iš keltuvų, ekspresų, raketų chaoso
į ramią dieviškų sprendimų lygumą,
ten, kur dangus susilieja su žeme —
į pačią *Kristaus širdį*. Amen.

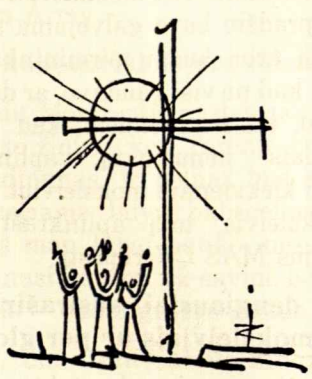

Šventasis Pranciškau,
išaiškink žmonėms,
kad medis nėra tik medis,
kad paukštis nėra tik paukštis,
kad šerkšnas ant žolių nėra tik šerkšnas,
kad migla lankoj nėra vien tik migla,
kad visas pasaulis
garuoja Dievu,
peržengia save,
bėga į *Tėvą*.
Šventasis Pranciškau,
sugėdink žmogų,
kuris atsilieka.

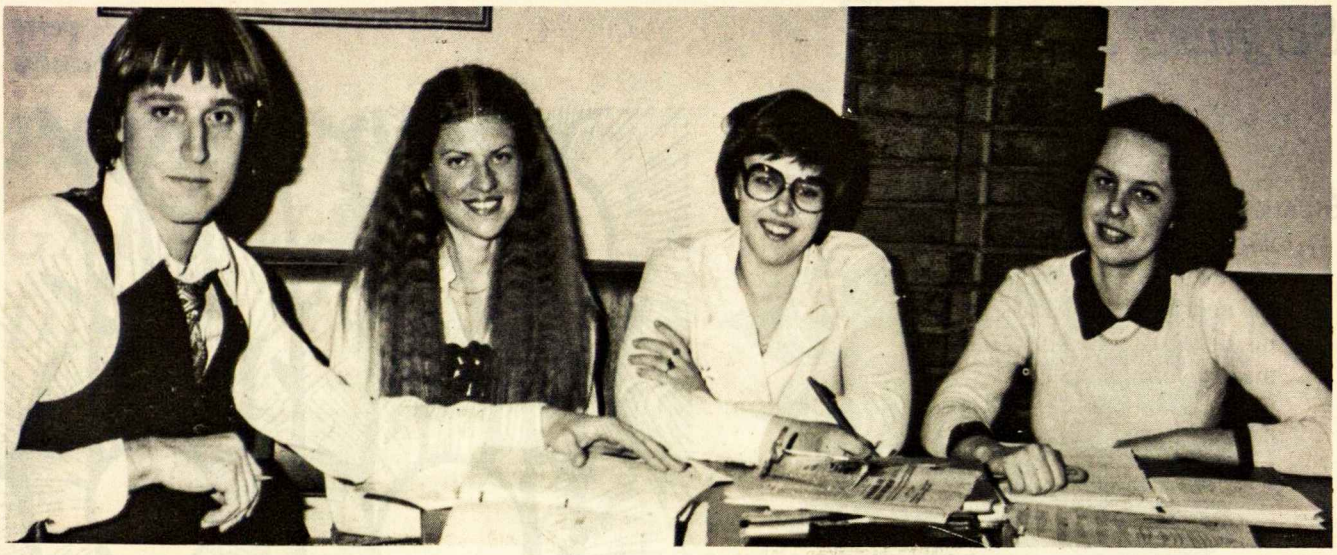

MAS centro valdyba: Arvydas Žygas, Daina Sidrytė, Rasa Šoliūnaitė, Loreta Stončiūtė.

KILTI IR KELTI

Pokalbis su MAS pirmininku Arvydu Žygu

Šiai Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos kadencijai artėjant prie galo, Aldona Zailskaitė užkalbino MAS pirmininką apie paryškėjusius MAS rūpesčius.

Kas sudaro MAS CV ir kokios yra jų pareigos?

Dabar vicepirmininkė yra Rasa Šoliūnaitė, Daina Sidrytė yra korespondentė ir Loreta Stončiūtė yra sekretorė. MAS reikalų atstovė Ateitininkų Federacijoje yra Ofelija Barškėtytė.

Kaip jūs pasiskirstote pareigom?

Rasa Šoliūnaitė pirmininkavo pirmuosius metus; tais metais aš ėjau vicepirmininko pareigas. Dabar aš einu pirmininko pareigas. Mes taip buvome iš anksto susitarę.

Tai šiose pareigose esi buvęs dar visai neilgai?

Nuo šių mokslo metų pradžios. Mūsų kadencija baigiasi šią vasarą, bet jau daug darbų atlikom. Kalakursai ir Žiemos kursai ypatingai gerai praėjo. Jautėme, kad moksleiviai išgyveno tą dvasią, kurią norėjome perduoti. Paskaitininkai buvo puikūs. Turime dar daug darbų, bet turime ir planą. Iki metų galo galvojame užbaigti.

Konkrečiai pasiskirstyti pareigom yra sunku. Pareigų pavadinimai neapibūdina tikrų funkcijų. Visi dirbame kartu ir pasiskirstome techniškais darbais, kaip mašinėle rašymu, laiškų rašymu ir aplinkraščių spausdinimu. Neturime iždininko — trūksta žmonių mūsų valdyboj. Būtų gerai turėti daugiau žmonių, kurie sutiktų dirbti MAS CV darbą, bet kol kas tenka apsieiti.

Ar kas nors specialiai rūpinasi MAS ideologine programa?

MAS valdyboje — ne. Žinoma, visi valdybos nariai rūpinasi, kad MAS veiktų. Kasmet ruošiame ideologinius Žiemos Kursus ir Kalakursus Padėkos dienos savaitgalį, kuriems programa rūpinasi kun. Yla. Kiek žinau, Ateitininkų Taryba teberuošia MAS ideologinę programą. Jūra Viesulienė yra sudariusi trumpą planą.

Kaip tas planas atrodo?

Pagal penkis ateitininkų principus jis duoda pasiūlymus, kokie galėtų būti susirinkimai, paskaitos. Tas planas yra labai gero dalyko pradžia, bet tėra tik pasiūlymai, o ne konkretūs susirinkimų pavyzdžiai. Dar nežinodamas apie šį planą, panašų buvau sudaręs ir aš. Kol kas, to turės užtekti.

Ar tas planas buvo kur nors atspausdintas?

To plano pasiūlymus vartojame savo aplinkraščiuose.

Kas gauna MAS CV aplinkraščius?

Visi moksleiviai... visi moksleiviai gavo trečiąjį. Iš pradžių buvo galvojama siųsti tik globėjams arba kuopų pirmininkams, bet pasirodė, kad ne visi gaudavo, ar dėmesį į jį kreipdavo, tai nusprendėm, kad ryšys su moksleiviais nenutruktų, aplinkraščius siuntinėti kiekvienam moksleiviui. Manom, kad moksleivis, tokį aplinkraštį gavęs, tikrai pajus MAS CV rūpestį.

Ar jūs daugiausiai susirašinėjat su pačiais moksleiviais ar per globėjus?

Kaip minėjau, norime kontaktą palaikyti asmeniškai su moksleiviais bet, žinoma,

kai norime tartis dėl konkrečių projektų, kontaktuojam valdybas. MAS centro valdyba net turi specialų MAS CV telefoną (312-235-9864), kad būtų lengviau su MAS CV susisiekti.

Kaip dažnai išeina aplinkraščiai?

Mes norime, kad aplinkraščiai išeitų kartą į mėnesį. Aplinkraščių planas yra toks: kas nors ideologinio — moksleiviams sveikinimas. Taip pat kas nors ir konkretaus. Tuose aplinkraščiuose mes duodame pasiūlymų, ką žmonės galėtų daryti per susirinkimus. Pavyzdžiui, buvo pasiūlymų dėl jaunimo Kongreso — kaip suruošti ta tema susirinkimą. Taip pat duodame pasiūlymų konkretiems darbams, pvz., aplankyti senelius, arba kaip būti savo visuomenėj aktyviais žmonėmis, kad visuomeniškumo principas būtų tikrai įgyvendintas. Įsijungti ne tik į lietuvišką gyvenimą, bet ir į savo apylinkės gyvenimą.

Kiekvienam aplinkrašty mes duodame pasiūlymus, kaip įgyvendinti savo tautinius lietuviškus papročius. Tai derinasi ir su IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso nutarimu kreipti didesnį dėmesį į savo tautinius pagrindus, ypatingai į savo papročius. Tautinis pagrindas susidaro iš to, kad žmogus supranta savo tautos praeitį. Mes norėtume savo aplinkraščiuose tuos papročius detališkai apibūdinti, ir pasiūlyti, kaip žmonės galėtų tais papročiais pasinaudoti ir savo asmeniškame gyvenime, o taip pat ir susirinkimuose ir savo visuomenėse, suruošdami įvairias vakarones arba šventes kaip Sekmines, Jonines ar Vėlines.

Verčiame popiežiaus Jono Pauliaus II kalbas, sakytas Amerikoje ir Airijoje. Jas pateiksime ateinančiuose aplinkraščiuose, kad kuopos galėtų jomis pasinaudoti susirinkimuose.

Nesunku įsivaizduoti, kaip studentas galėtų įsijungti į visuomenės gyvenimą, bet moksleivis yra gerokai jaunesnis...

Taip, bet yra visokių labdaringų organizacijų, kaip Little Brothers of the Poor ar Salvation Army —

Bet tai nelietuviškos organizacijos —

Kai buvau Montrealy, pastebėjau *Tėviškės Žiburiuose* žinutę, kad Toronte yra ruošiamas vaidinimas, ir pelnas bus skiriamas vietnamiečiams laivų pabėgėliams. Toks projektas man labai patiko, nes čia lietuviai rūpinasi ne vien tik savim, bet ir kitais žmonėmis — labai gražus gestas.

Reiškia, čia lietuviai veikia ir bendrauja savo tarpe, bet jau platesnei žmonijos naudai...

Taip.

Bet visose apylinkėse tokie projektai nevyksta...

Žinoma, kiekvienoj kuopoj reikia veikti pagal savo sąlygas. Čia buvo tik vienas pavyzdys, ką galima veikti. Savaime aišku, kuopos egzistencija yra pagrindas, be kurio ji veikti negali. Jeigu kuopa yra mažesnė, jos didžiausias rūpestis yra jos narių pritraukimas.

Ar jum teko lankytis MAS kuopose?

Iki šiol esu aplankęs Los Angeles, Montrealio, Chicagos priemiesčių ir Chicagos Lipniūno ir Cicero kuopas. Iki šios vasaros galo norėčiau aplankyti Clevelandą, Detroitą; už kelių savaičių lankysiuos Toronte, o per savo pavasario atostogas aplankysiu rytinį pakraštį geriau susipažint su jų padėtimi. Pradėsiu turbūt New Yorke, paskiau į Bostoną, Philadelphiją, o kelionė baigsis Washingtone Rytinio Pakraščio globėjų ir turbūt Federacijos posėdžiu.

Kurią datą tai bus?

Nuo balandžio 12 iki 21. Šią kelionę organizuoja Rytų Pakraščio globėjai, kad MAS CV supažindnti su savo problemom. Kai buvau Montrealy, mačiau problemą skirtingą nuo čikagiečių problemų: mažai narių — sunku naujus pritraukti. Ten esame numatę organizuoti panašius kursus kaip Putname ir Dainavoj, per jų Padėkos dieną, kuri yra spalio mėnesį. Tai būtų ne tiek kursai, kiek seminaras. Į jį būtų kviečiami ne vien tiktai ateitininkai, bet bendrai Kanados lietuvių jaunimas, kad jie galėtų prasmingai pabendrauti, susipažinti su ateitininkų veikla. Kitas pavyzdys, tai kai buvom nuvykę į Los Angeles. Susipažinom su jų ypatingom problemom ir esame susitarę turėti aktyvesnį vaidmenį vasaros stovyklų ruošoj.

Ar tai reiškia, kad MAS CV nori bendrai aktyviau reikštis stovyklų organizavime?

Ne kad mes *norime* aktyviau reikštis, bet mes *turime* aktyviau reikštis. Kitose vietose (ne Chicagoje) yra mažiau žmonių arba veikla visai skiriasi; į tai reikia atkreipti dėmesį. Kadangi mes jau esame ruošę vasaros stovyklas Dainavoj, tai didelę darbo dalį jau esam atlikę. Todėl galim panašią programą pasiūlyti arba pritaikyti kitose vietose, pvz., Neringoj arba Los Angeles.

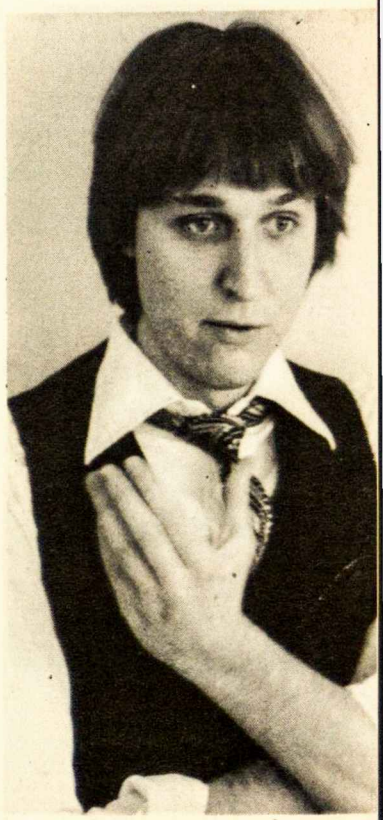

Man atrodo, kad globėjai gal labiausiai jaučia susirinkimams medžiagos trūkumą. Ar MAS CV negalvotų patys paskirti programos komisiją, ne iš pačių valdybos narių, vadovaujamą, ko

nors, kas jau turi programinių planų, kad išdirbtų konkrečius susirinkimų planus, kaip Jaunųjų Ateitininkų Sambūriui yra paruošusi komisija, vadovaujama dr. Romualdo Kriaučiūno?

Kaip minėjau, mes bandom šį tą pateikti per savo aplinkraščius, bet matom, kad reikia ir konkretesnio ir platesnio programos plano. Tam tikslui gal bus galímybių komisiją paskirti.

Dabar mūsų didžiausias projektas yra vadovų seminaras, kuris turėtų įvykti balandžio gale. Tam seminarui pravesti norime pakviesti asmenis, kurie turi ilgą, gilią vadovavimo patirtį, ateitininkų profesionalų iš psichologijos ir sociologijos. Kun. Trimakas, kuris turi psichologijos daktaratą, prisidės prie seminaro programos. Šiuo metu Vita Musonytė, kuri yra bebaigianti magistrą iš psichologijos ruošia anketą, kas yra moksleivis, ką jis galvoja, ko jis pasigenda, ko jam reikia, ko jis nori. Mums bus įdomu palyginti, kaip mūsų nuovoka tais klausimais derinasi su statistiniais daviniais. Ta anketa bus pravesta prieš šį seminarą ir tikimės jo metu paskelbti davinius.

Per seminarą norime, kad studentai seminaro dalyviai susipažintų su moksleivio galvosena ir kad turėtų progos pagerinti savo vadovavimą. Norime sudaryti jiems progą rasti atsakymų į kai kuriuos jų klausimus apie vadovavimą. Taip pat galvojame kviesti ir dinamišką dvasinį vadovą, kuris, sakysim, mus įtikintų, kad mes turime svarbų vaidmenį ne tik stovyklos programinėj eigoj, bet kad mes esam moksleiviams ir tam tikri dvasiniai vadai. Kad mes esam jaunimo *vadovai*. Yra visokių priekaištų vasaros stovyklų vadovams, girdi, jie tik patys atostogautojai ar kad jie savo tarpe nesugeba sukurti lietuviškos ir ateitininkiškos nuotaikos. Aš su tuo nesutinku. Tie, kurie paaukoja savo laiką vadovavimui yra pasišventę žmonės —

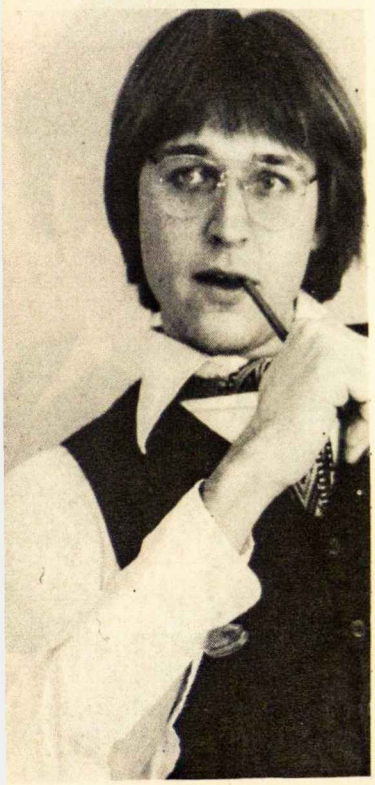

Bet — ar jie sugeba savo tarpe sukurti lietuvišką nuotaiką?

Taip.

Net ir nekalbėdami lietuviškai? Juk yra tokie primetimai?

Taip, yra tokie primetimai, bet tie primetimai yra neteisūs, kadangi tie žmonės, kurie juos daro neišbūna stovyklose pakankamai ilgai, kad pamatytų, ką mes tose stovyklose tikrai atsiekiame. Jei mes pajaučiame, kad nepasisekė perduoti lietuviškos dvasios, mes tai labai pergyvename, nes visuomet nuoširdžiai stengiamės. O kai pasiekiam pozityvius rezultatus, džiaugiamės.

Reiškia, vadovų seminaras reikalingas?

Labai padėtų. Per tą seminarą taip pat bus pateikta naujų minčių vakarinėms programoms, susipažinimams, paįvairinimams.

Ar visi kas tik norės galės jame dalyvauti?

Šis seminaras bus visiems studentams, kurie nori išmokti apie vadovavimą moksleiviams, bet taip pat jis nebus vien tiktai ateitininkams. Jei asmuo organizacijai nepriklauso, bet nori vadovauti moksleiviams, mes jo neatmesime. Mes taip pat norėtume, kad ir kiti žmonės susipažintų su mūsų vadovavimo tikslu ir būdu.

Kokia yra MAS paskirtis ir ką turėtų MAS duoti moksleiviui?

Pirma, mūsų paskirtis yra ne įsakyti, o vesti. Mes turime sudaryti sąlygas moksleiviams rasti atsakymus į tuos klausimus, kurie yra svarbiausi jaunam, antros generacijos lietuviui, augančiam užsieny.

Kokie klausimai būtų svarbiausi tokiam moksleiviui?

Klausimai, kurie kyla moksleiviui, besiruošiančiam į studentišką gyvenimą, į šeimyninką gyvenimą. Klausimai apie Dievą, jauno žmogaus santykius su Dievu, jauno žmogaus santykius su tėvais, su draugais, gyvenimo prasmės ieškojimas — visi klausimai, kurie kyla toj audringoj jaunystėj. MAS CV negali duoti atsakymų dėl to, kad tuos atsakymus turi kiekvienas žmogus asmeniškai surasti. Bet mes turime moksleiviui duoti pakankamai „vietos“ tuos klausimus gvildenti su savo bendraamžiais idėjos draugais, tų atsakymų ieškoti. MAS paskirtis taip pat yra nurodyti šaltinius, kuriuose galima tų atsakymų ieškoti.

MAS paskirtis irgi liečia ir socialinę pusę. Vasaros stovyklų tikslas yra ir bendravimas. Žiemos kursai nėra tiktai paskaitų klausymas, bet juose jaunas žmogus išmoksta ir vadovauti. O tai yra labai svarbus dalykas. Geriausia santrauka tai būtų posakis šių metų Žiemos kursuose, tai „kilti ir kelti“. Reiškia, ne tik asmeniškai gyvenime kilti ir daug atsiekti. Jei tą darai tik savo naudai, tai egoizmas — bet reikia ir savo draugams padėti — kitus paskatinti. MAS turi duoti progos moksleiviui kilti, bet taip pat duoti jam suprasti, kad pats kildamas, jis turi ir kitus kelti.

Iš socialinio atžvilgio, draugystės,

kurios susidaro per kursus ar stovyklas ar kuopose būna gyvenimo draugystės. Tai taip pat yra svarbu, kad idėjos draugai kartu auga, kartu eina gyvenimo keliu.

Reiškia, MAS tikslas yra suburti moksleivius aplink idealą...

Taip. Kitas svarbus dalykas tai mūsų paskirtis. Ateitininkai dažnai yra kritikuojami dėl kažkokio elitiškumo ar perdėto pamaldumo. Tas kyla iš žmonių nesupratimo, kas yra ateitininkai, ko moksleivių sąjunga siekia.

Koks turėtų būti ateitininkų vaidmuo jų gyvenamoj aplinkoj?

Tai svarbiausias klausimas, kurį kiekvienas ateitininkas turi visuomet savęs klausti — tai yra atvirumas laiko dvasiai. Gyvenimas dinamiškai keičiasi; anot Aristotelio, neįmanoma įbristi į tą pačią upę du kartus. Taip ir ateitininkai keičiasi. Jie nebėra tie patys, kokie jie buvo Lietuvoje. Mes esame išeivijos ateitininkai ir tai yra didelis skirtumas.

Kaip moksleivis, gyvenantis Amerikoj dabar, galėtų būti atviras savo laiko dvasiai?

Kaip daugelis atvykę iš Lietuvos yra pastebėję, amerikietiškas gyvenimas yra tuščias, pagrįstas tuščiais dalykais. Aš esu girdėjęs komentarą, kad lietuviškas ateitininkiškas jaunimas stovi visa galva aukščiau už amerikietišką jaunimą. Bet mums to neužtenka. Mes norime stovėti dešimt galvų aukščiau ir *nebūti* elitu, o suprasti, kad gyvenimas stato tam tikrus reikalavimus. Kad gyvenimas nėra tik kiekvieno laisva valia, bet reikalauja tam tikros disciplinos ir pareigos jausmo. Kad gyvenimas yra ieškojimas, kūryba, aukštų idealų siekimas. Kad gyvenimas yra su tikslu. Kad jaunas žmogus turi jausti atsakomybę ir kitiems žmonėms, ne tiktai sau — ypatingai šiais laikais, kai taip madoj rūpintis tik savo malonumu, tik savo gobšumą tenkinti.

Reiškia, moksleivis turi rūpintis ne vien tik aukštus pažymius gauti, bet ir gyvenimo vertybėm...

Materialistinis amerikietiškas gyvenimas gali būti labai demoralizuojantis tuo, kad jis liepia žmogui krauti turtus, kurie žmogui yra visai bereikalingi, o mažai dėmesio kreipia į asmens ugdymą ar tobulinimą. Moksleivių sąjunga stengiasi sudaryti sąlygas tą tuštumą papildyti. Ji moksleivį ragina suprasti savo kultūrą ir ją įgyvendinti.

Girdėjau, kad tave kalbina kandidatuoti ir ateinančiai kadencijai į MAS pirmininkus. Iš jūsų planų ir darbų masto atrodo, kad dveji metai per trumpas laikas.

Taip, bet čia yra sunkus dalykas, nes ateinantieji metai yra mano paskutinieji metai universitete, ir aš esu jau ir taip metus pratęsęs savo studijas. Norėčiau bent vienerius metus pilnai atsiduoti studijoms, nes jau reikės pradėt rūpintis apie tolimesnį mokslą ir kitus svarbius dalykus.

Ką studijuoji?

Pagrindinės mano studijų šakos yra chemija ir antropologija. University of Illinois Chicagoj. Studijuoju ir rusų kalbą, o taip pat norėčiau paimti porą meno kursų, matematikos, ir daug biologijos kursų.

Ką norėtum pasakyti gimnazistams moksleiviams iš savo studentiškos gyvenimo perspektyvos?

Daug ką galėčiau pasakyti, bet tai neturės reikšmės jeigu moksleivis pats to nepajus. Moksleiviams palinkėčiau du labai svarbius dalykus — tai per gyvenimą eiti dinamiškai, kilti virš kasdieniškumo, ieškoti, bėgti, žinoti mokslo svarbą, bet jame nepasimesti, orientuotis kultūriniame gyvenime, politikoj, būti renesansiniu žmogum — su tikslu. Nepamiršti Lietuvos — neįsivaizduoju, koks būtų mano gyvenimas jeigu nebūčiau pajutęs Lietuvos. Buvimas lietuviu gyvenimui duoda tokią dimensiją, kokios niekas kitas negali duoti. Tame lietuviškume mes surandame, kas mes esame. Lietuviškume turime tiek daug šaltinių, iš kurių galime turtinti, kurti savo gyvenimus.

O antras linkėjimas — tai nepamiršti Dievo savo gyvenime, nes tikėjimas — būdų ieškojimas kaip komunikuoti su Dievu — turi būti dinamiškas — sužinoti, ką Dievas iš manęs, jauno žmogaus reikalauja, būti atviram Dievo pašaukimui, Dievo valiai. Nebijoti kitų nuomonės, kad yra nemadinga būti tikinčiu žmogumi, aktyviai tobulinti savo dvasinę dimensiją. Dabar kaip tik tas laikotarpis — žengiant į universitetinį gyvenimą — kai atsiranda daug klausimų ir neaiškumų. Būna juodų dienų, kai atrodo tik tūkstantis klausimų ir nė vieno atsakymo. Ta audra ne tik naudinga, bet ir reikalinga, kad žmogus galėtų apsispręst kas turi būti *jo* gyvenimo pamatai. Ji reikalinga tam, kad išeit iš veikimo todėl, kad tėveliai, globėjai ir mokytojai liepė.

Linkiu kiekvienam moksleiviui kilti, keliant ir savo artimus — draugus, šeimos narius, ir savo tautą.

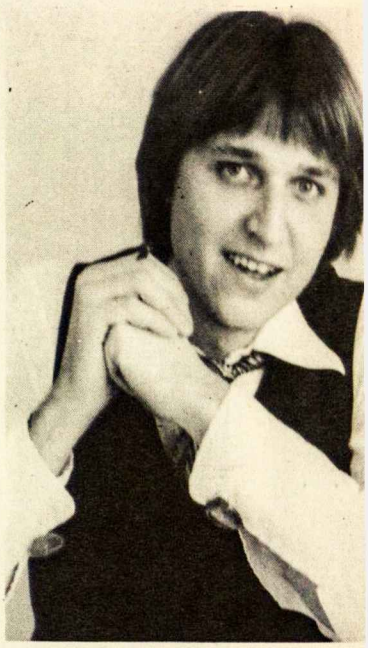

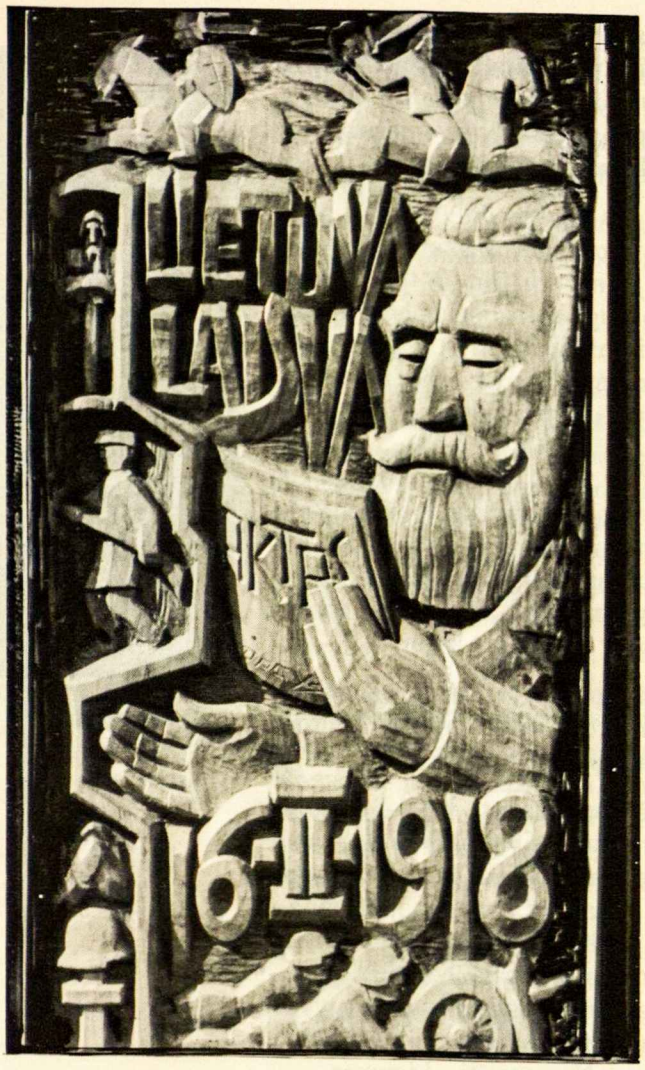

„Tebūna laisva Lietuva!“

„Kur tu eisi?“

DAGYS

„Ko aš kaltas?“

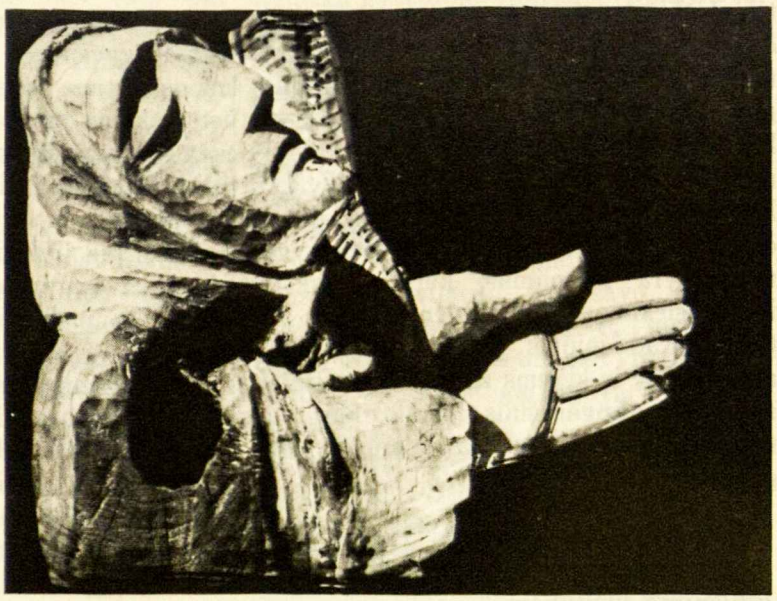

Kilęs iš Biržų ir Kauno meno mokyklą baigęs 1932 m., Dagys buvo meno mokytojas Raseinių gimnazijoje iki 1944 m. Per tą laiką, dalyvavo visose Lietuvoje ruošiamose meno parodose, o taip pat ir Latvijoje ir Estijoje. Prieš karą pasitraukęs į Vokietiją, trejetą metų keliavo po Prancūziją ir Angliją, o 1951 m. atvyko į Torontą , Kanadą. Nuo 1954 m. jis visą laiką pašvenčia kūrybai. Apie savo kūrybą pasisako šitaip:

„Aš mėgstu laisvą kūrybą, todėl užsakymų nenoriu ir jų neieškau. Dirbu tai, kas man ateina į galvą, bet skulptūra, tai ne grafika ar tapyba, kur gali plačiai užsimoti, kur kelias yra laisvas į visas puses. Skulptūrą apriboja medžiaga, o ypač medis. Juk ten nieko nepavaizduosi, kur jo nėra. Tik kur pasitaiko kokia šaka, ten tik gali pasukti į šalį; šiaip viskas turi būti statiška. Skulptūros kompozicijoms plačios idėjos netinka. Todėl kai kurie skulptoriai jų labai stokoja, — jie dažnai nežino ką dirbti. Aš tuomi skųstis negaliu, — man vis kas nors ateina į galvą. O jei kartais iš anksto nežinau ką daryti, tai, paėmęs medį, pavartau, pasukioju, susikaupęs pagalvoju, ką galėčiau į jį įkišti. Taip besvajojant ir bežiūrint į turimą medžiagą, pamatau jame šiokią ar kitokią, patrauklesnę ar mažiau patrauklią figūrą. Pradedu ją formuoti, kirvį paėmęs, tą medį tašyti, eiti lyg į tankų mišką ir vis žvalgytis, kad tas miražas nedingtų, kad norimo vaizdo nesugadinčiau, o jį daryčiau vis aiškesnį, vis tobulesnį. Kartais tai būna sunkus kūrybos procesas, o kartais gaunasi geriau, negu numatyta.

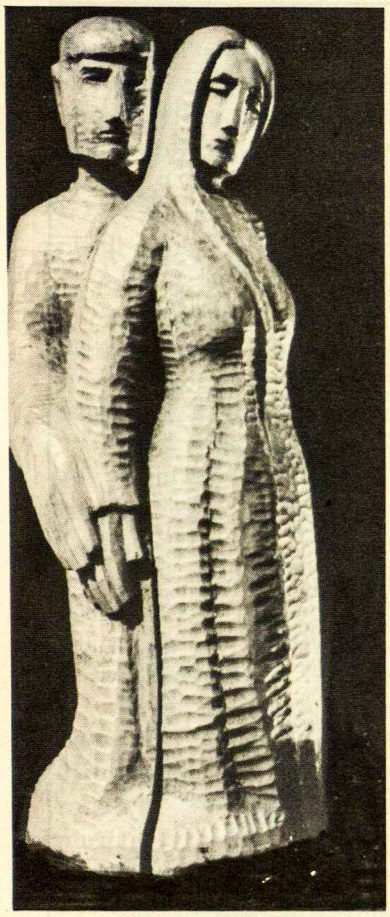

„Būkim kartu“.

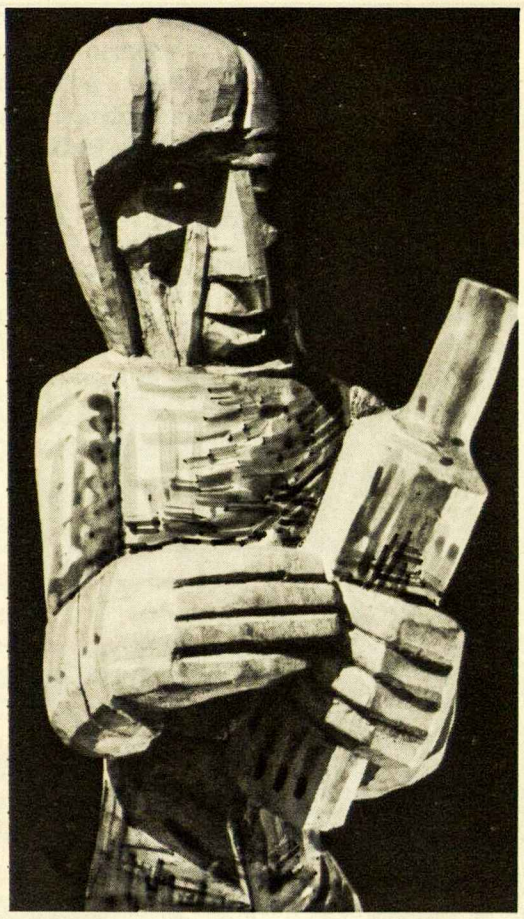

„Dar netuščias“.

„Kur mes nukeliausim?“

„Paėmę arklą, knygą, lyrą...“

„Lauk iš šventyklos, pirkliai!“

„Kas ten yra?“

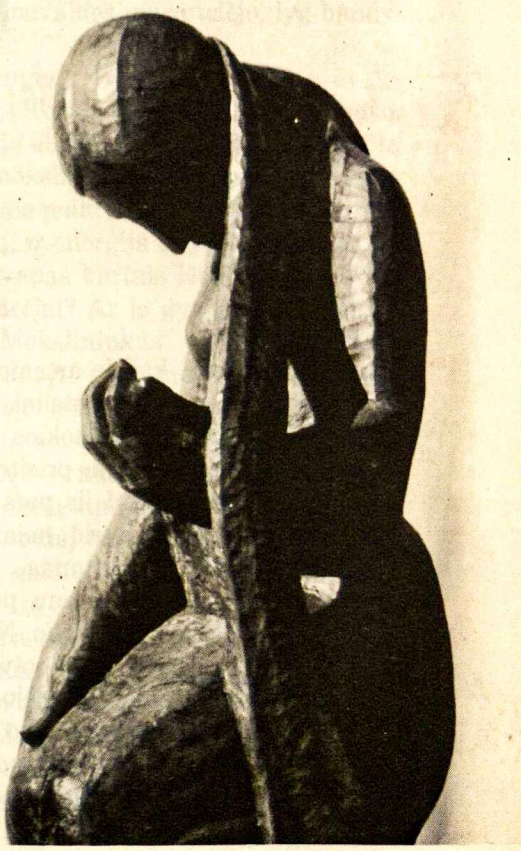

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

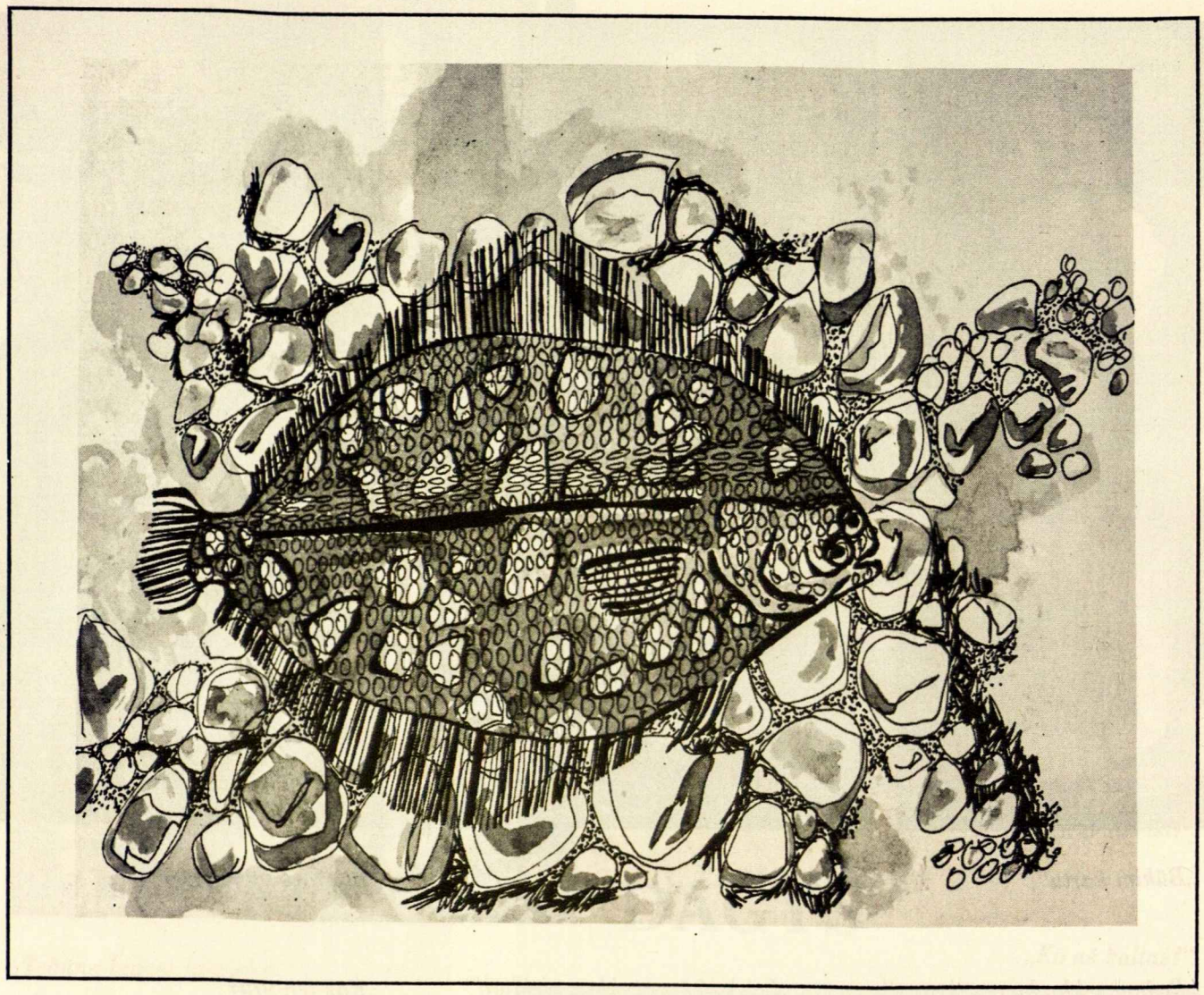

Iškreiptos žiaunos

Ištrauka iš „Greitkelis“ romano

Vytautas Volertas

Matui atrodė, kad jo artumoje tyčiomis susispietė visi puspročiai, neišsivystėliai, kažkokie gyvulio ir žmogaus hibridai, kažkokios išgraibos, purvinos išskyros. O gal jis pats jas prisitraukė, lyg upės srovėje įstrigęs stuobas? O gal jis pats dar nespėjo subręsti, keistame embrione, kurio nejautė ir nematė, aklai uždarytas? Silvijus, Mortonas...

Mortonas vakar telefonu pranešė, kad nebūsiąs darbe, ir iki šiol dar neatvyko. Nors paslapčių, atrodo, jis neturėjo ir apie savo nuotykius plepėdavo neragintas, bet kas namuose dėjosi, nekalbėdavo. Ten Matus niekada nebuvo ir nieko apie juos nežinojo.

Pagaliau šis neišaiškinamas padaras staiga po kojomis pasimaišė, — vėlyvą popietę Tonis jį sutiko įmonės foje. Veide buvo galima pastebėti nuovargį.

— Kaip sekasi? — prakalbino Matus.

— Gal gerai, gal negerai, tiksliai pasakyti yra sunku. ‚Viešpats mano šviesa ir išgelbėjimas: ko aš bijosiu?‘ Gal gal... Visaip, Toni, sekasi, visaip turi sektis, — paaiškinęs sėdosi minkštasuolin. Akys buvo apvestos tamsiais skrituliais. — Gerai, Toni, gerai. Tik bėgiojimo turėjau. Ir rūpesčių. Negalima pykti, jei kas ranką nupiauna. Kam pykti, kai dar viena lieka?

— Staiga Viešpaties išgelbėjimo pradėjai ieškoti, — šyptelėjo Matus. — Neatrodo, kad Dievo bijotum. Darai, kas patinka, blaškaisi, išnaudoji moteris. Geras tavo Dievas.

— Jei nėra rimto vargo, kam Dievą už skvernų tampyti? Gyvenk, jam nesimaišydamas, net pasislėpk. Kai nematys, Dievui neskaudės galvos. Bet,

iškilus didelei problemai, prašyk pas jį interview ir, Toni, protingai kalbėk. Jis kvailių nemėgsta.

— O kokia didelė problema tave surietė?

— Netikėtai surietė. Užvakar. Grįžęs namo, radau žmoną mirusią. Guli negyva, gražiai atrodo...

— Žmona?

— Žmona, Toni. Devyniolika metų išgyvenome, nepilnų vienerių trūko iki dvidešimties. Ir buvo gera.

— Juokauji, Mortonai!

— Kodėl juokausiu, kai juokas toks mažas? Čia ne juokas.

— Einame pas mane, — surimtėjo Matus, neįstengdamas tinkamai orientuotis.

— Galime eiti, laiko turiu.

Jie atsidūrė Tonio kabinete. Rodydamas tokiais atvejais būtiną pagarbą. Matus uždarė duris, pakvietė svečią sėsti ir tarė:

— Jei sakai teisybę, reiškiu nuoširdžiausią užuo-aautą. Baisus smūgis.

— Teisybė, kam turėčiau meluoti? Smūgis didelis.

— Neminėjai, kad sirgtų. Širdis paguldė?

— Ne širdis, miego tabletės. Atrakinau duris, pašaukiau, o visur buvo tylu, niekas žodžio neatsakė. Ji lovoje gulėjo. Priėjau, paėmiau ranką, šalta buvo ranka, keistas jausmas. Kas tau yra, paklausiau, bet ji miegojo, užmerkusi akis. Tada supratau. Ir ką turėjau daryti? Atsisėdau šalia, pasakiau: man buvai gera, Barbara, pakalbėkime, jau paskutinį kartą. Nė trupučio neperdedu, ji visada buvo gera.

— Miego tabletės? Depresija. Gal tavo kaltė.

— Kodėl mano kaltė? Kad užsukdavau vienur ar kitur? Ji nesuprasdavo, nes gimė nenormali, elgėsi kaip dešimties metų vaikas. Nebrendo, su defektu, Toni, gyveno visą amžių.

— Vesdamas turėjai pastebėti. Nesusirišai, pirmą kartą sutikęs.

— Viską žinojau, bet taip reikėjo. Jos tėvai mane augino ir mokė. Kai tokia duktė, ką žmonės darys... Turi kas nors vesti, viena neliks, gėda. O paskui buvo negražu pabėgti, sąžinė laikė. Gyvenome taikiai, todėl pasakiau, už rankos laikydamas: tu nekalbi, Barbara, tai muzikos kartu pasiklausykime. Pasiklausykime, kaip dūzgia tave apsupusi tuštuma, kaip švariai aidi kiekviena gaidelė, net pianissimo paliesta. Iš ten, Barbara, pasitraukė laikas, erdvė liko švari, lyg rasa kalnuose prie San Francisco, tai pasiklausykime abu. Ji, Toni, kai duodavo gerą simfoniją, mėgdavo tylėdama sėdėti ir kažkur žiūrėti. Pasukau radiją, ir man tada pasirodė, kad jau ne Barbaros ranką turiu, bet kažkokį daiktą, kad ji laukia, už mano pečių pasislėpusi. Neradau atsigręžęs, bet žinojau, tikrai ten buvo. Jos tėvai mane paėmė jauną, vos dvylikos metų, tai augom abu, vienas kitą gerai pažinojom, ir ji visai išeiti negalėjo. Mirtis žmonių neatskiria. Tik tarp jų sudaro didelį tarpą, pro kurį negirdime ir nematome. Jei pradedame ko nekęsti, tada jau baigta, toksai iš kapo negrįš. Mylimų mirtis nepaima, juos tik Dievo namuose pasodina. Ten mūsų lūkuriuoja ir žiovauja.

— Tu Dievą tiki? — Matus pagalvojo, kad nelaimė jo tarnautoją veda iš proto. — Kur tasai Dievas?

— Čia, — Mortonas skėstelėjo rankomis.

— A, tavo glėby. Dabar suprantu.

— Nieko nesupranti. Suprasdamas taip nesakytum.

— Paaiškink.

— Jei, Toni, nematai, kas tau išaiškins? Visa kūryba yra dievas.

— Tai žmogus turėtų būti Dievo brolis. Mes visokių dalykų prikūrėme.

— Žmogus šio amato nemoka. Yra tokia žuvis, plekšne vadinasi. Suaugusi plekšnė atsigula šonu ant jūros dugno, perkelia akis į vieną pusę, atsuka viršun žiaunas ir pasidaro tokios spalvos, kaip vanduo apie ją. Nėra, Toni, raudono vandens, bet jei nudažytum, plekšnė sukomunistėtų. Taikosi prie aplinkos.

— Ichtiologiją dėstai, — Matus nesuprato, kur veda Mortono karščiavimas.

— Apie mokslininkę kalbu. Plekšnė yra kaip Einšteinas, didelė mokslininkė. Apsižiūri, kas vyksta, tada elgiasi, kaip jai naudingiausia. Nieko nesukuria, tik išnaudoja, kas jau yra. Lygiai taip žmogus daro.

— Kompiūterius turbūt unguriai slidžiomis uodegomis sunarpliojo. Tavęs klausantis, peršasi ši išvada.

— Kompiuteris, Toni... Jis yra mūsų iškreiptos žiaunos, kad ėdalo daugiau rastume. Pamėgdžiojimas, griozdiška proto kopija. Matei, kaip vaikai piešia? Brūkšniai, rutuliai, o sako, šuva. Tai šitoks proto paveikslas yra kompiūteris.

— Tavo galvoje net brūkšnio su rutuliu trūksta, — Matus akimirkai pamiršo, kad pokalbis prasidėjo nuo Mortono žmonos mirties.

— Pasakoju, bet jei nesupranti... Sakau labai aiškiai. Mes nieko nepadarėme, tik radome, kas Dievo padaryta.

Matus jau rengėsi prekybos skyriaus vedėją garsiai aprėkti, bet susivaldęs murmtelėjo, lyg bandydamas pokalbį baigti:

— Civilizacija žengia.

— Vis randame, Toni, kas labai seniai buvo. Atomą skaldome, iš jo energiją čiulpiame. Bet kam tą atomą gadinti? Jei mokslininkai būtų gudrūs, nevargtų su vielom ir visokiais reaktoriais. Pasakytų žodį, gal kokia lazdele pamotų, ir energija šnypštų iš jų kelnių. Dabar tik negeras kvapas kartais išeina. Kam, Toni, elektra reikalinga kūrėjui? Ar jo gyvaplaukiai negali šviesti ir šildyti? Mokslininkus vadiname dideliu vardu, bet stebuklų daryti nė vienas nemoka. Plekšnės. O Dievas galėjo pasaulį sutverti, koks jam patinka. Be elektronų, atomų ir kitokių mažų dalelių.

— Kas tada išeitų? — nusišiepė Matus.

— Ko jis norėtų. Žemę nulipdytų panašią į kojinę, ir būtų žemė. O mes, viduj sulindę, jam akių nebadytume. Paukštis, Toni, galėtų būti kaip sraigtas. Vienon pusėn sukdamasis, kiltų aukštyn, kiton kreipdamasis, žemyn leistųsi. Ir lėktuvus žmogus darytų panašius į sraigtus, nes kitaip nemokėtų.

— Mokslas Dievo nepripažįsta.

— Toni, Toni... Mokslininkai dar nemoka surasti, kas pasauly jau miliardus metų padėta, bet Dievą praaugo... O jei knisdamiesi šį tą užtinka, mažai išmano. Tie visi elementai, signalai, traukos, jungtukai ir

mygtukai, kurių pilna gamtoje, kuriuos kasdien mindo ir teršia, juos stebina.

— Kalbame du mažaraščiai, šį tą išgirdę, bet nieko nesupratę. Žmogus pažino erdvę, sudarė žvaigždynų kilmės teorijas. Nesiorientuodami svarstome atomą, pasaulį. Mūsų pliauškalai, dedant prie mokslininkų samprotavimų, yra menkystė. Tai Edisono lemputės ir vandenilio bombos palyginimas.

— Erdvė — taip, bet kas už erdvės? Medžiagos ir antimedžiagos procesai? Žinome, Toni. Šitie procesai gal ir yra Dievas. O gal kas už jų, gal antiprocentai. Tu procesus, Toni, sukelk. Bet kam sukelti? Daryk paprasčiau. Apvaldyk, pakeisk juos savo išmone. Net gyvybės rūgštis surado. Girdėjai apie tai, ląsteles klijuoja. Rūgštu nuo tų rūgščių. Augs žvėris, stips žvėris, bus gyvybė... Ne apie tokią gyvybę du mažaraščiai gavojame. Šnekame apie tave ir mane, apie mūsų baimę, džiaugsmą, kerštą, sąžinę. Čia ne mechanika, Toni. Šita gyvybė neturi kilmės, šita gyvybė išlieka ir stovi už visų procesų, antiprocesų, laikosi ten, kur kur mūsų langų su durimis nereikia.

— Esi kvailas, — pyktelėjo stebėdamasis Matus.

— Taip, taip. Ir tu esi, ir mokslininkai, ir Kresida.

Tonis staiga prisiminė, kodėl jie čia atsirado, ir pakartojo:

— Reiškiu nuoširdžiausią užuojautą.

— Mes gražiai gyvenome, ir jos šeima... — Mortonas grįžo prie žmonos. — O mano tėvai... Jie buvo beveik negimę. Vos atsimenu ir gal tik manau, kad atsimenu. Rūkas toks, ar vaizduotė. Gal mama, gal svetima moteris, lyg dūmais aptraukta.

Pasakojimą staiga nukirto telefonas. Mortonas turėjo keltis ir eiti, nes jo laukė naujas klientas. O Matui šis pavaldinys mįslę dar labiau pagilino:

— Nenormalią moterį vesti, vėliau, beveik viešai su merginomis painiojantis, tvirtinti, kad su žmona gražiai gyveno. Ir tavo uoslė, Mortonai, sugedusi. Mirusieji beprotybės chaose nelieka už nugaros sėdinėti, kaip apie Barbarą pasakojai. Nesisukinėk, nesižvalgyk, negimusių tėvų vaike. Haliucinacijos nepadės, legendos nepakeis tikrovės, šio nesusipratimo, šios sadistinės kūrybos, iškrypėliško geniališkumo vaisiaus.

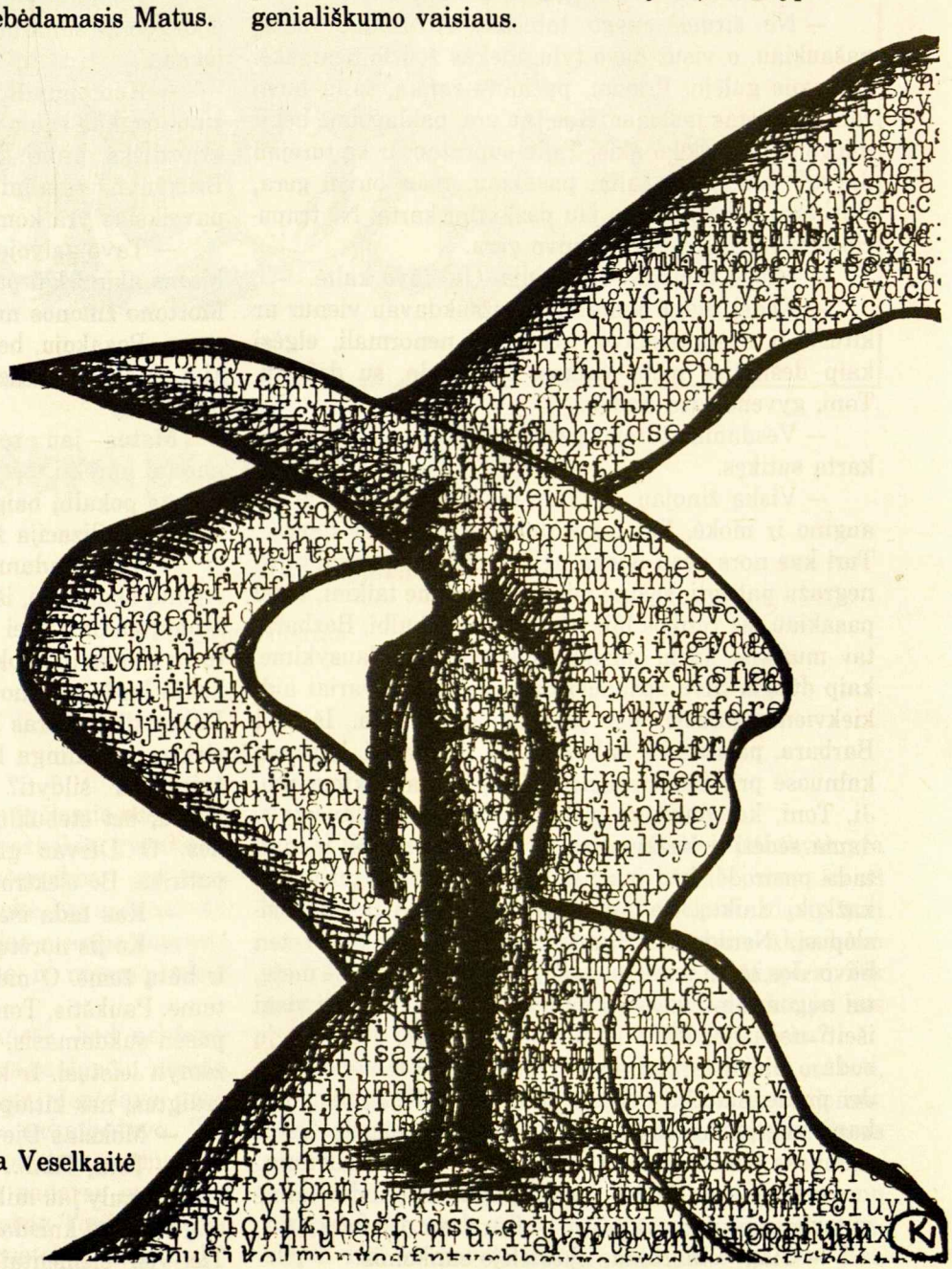

AR ESI

Žmogau —
Ar tu tikrai esi?

Kartais jauties
lyg dalelė erdvės
apsuptas, apvyniotas
kitų mintimis,
kitų žodžiais.

Tos mintys ir žodžiai
tave išryškina,
tavo kūną apibrėžia.

Bet jei tie žodžiai
išsiskirstytų...
Jei tos mintys
pradingtų...

Ar kas liks?
Ar kas ten bus?
Ar galėsi pasakyti
aiškiai, be abejo
Štai Aš?

Kristina Veselkaitė

Knygos

Štai keletas asmeniškų pasisakymų apie Žemės Ūkio Akademiją:

„1924-ais metais Dotnuvoje įkurta Žemės Ūkio Akademija turėjo Lietuvai nepaprastai didelės reikšmės. Jos paruošti agronomai bei agronomės, dirbdami žemės ūkio mokyklose, kooperatyvuose ir tiesiogiai instruktuodami ūkininkus, žymiai prisidėjo prie Lietuvos žemės ūkio suklestėjimo, tuo pačiu ir prie krašto ekonomijos stiprėjimo. Be to, iš Akademijos išėjo ne tik daug gerų specialistų, bet taip pat ir gabių, uolių visuomenininkų. Tiek Nepriklausomoje Lietuvoje, tiek tremtyje daugelis jų ir dabar stipriai reiškiasi lietuviškoje visuomeninėje veikloje".

buv. rektorius Prof. Balys Vitkus

* * *

„Žemės Ūkio Akademijoj praleistus metus kuo šviesiausiai atsimenu. Ten ne tik rengiausi ateities profesiniam darbui, bet kartu brendau ir sociališkai — pažinau organizacijas, pradėjau savarankiškai galvoti, spręsti. Ir kokia skambia gaida atsišaukia man ten likusios draugystės, jaunystės pavasariai".

buv. studentė Aleksandra Indriulytė

* * *

„Mokslas yra žmogaus darbo ir proto kūrinys. Nepaliaujamas mokslo raidos procesas sujungia į vieną grandinę ištisas epochas. Kiekviena aukštoji mokykla brangina savo išgyventą laikotarpį, nes laikas jai krauna kraitį, pagal kurį ji atsimenama ir vertinama.

Leidėjų noras būtų, kad šis veikalas visiems primintų apie sunkią, kartais ir skaudžią, mūsų Alma Mater praeitį ir kad ateinančios generacijos akivaizdžiau matytų ir brangintų tuos laimėjimus, kuriuos buvo pasiekusi nepriklausomoji Lietuva".

buv. studentas Ignas Andrašiūnas

ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJA

Žemės Ūkio Akademija, Prof. dr. Bronius Povilaitis. Išleido Lietuvių Agronomų Sąjunga, Chicaga, 1979. 165 psl. $20.00.

Nors jau beveik prieš keturiasdešimt metų užgeso Lietuvoje laisvės šviesa, išeivija nepailstamai dirba ir aisuoja savo paliktosios tautos praeitimi, besistengdama išlaikyti lietuvių kalbą, dainą ir raštą. Laiminga tauta, kuri ne tiktai tebegyva savo kalba, bet ir kuri galės ateinančiom kartom atskleisti knygų puslapiuose visą savo praeitį, laimėjimus, atsiekimus ir net nelaimes.

Lietuviška išeivija kaskart nekantriai laukia naujų literatūrinių veikalų, muzikos plokštelių bei masinių suvažiavimų ir kongresų, kurie brandina ir stiprina lietuvišką dvasią. Bet gal net ir didesnė dovana išeivijai yra atspausdinta istorinė medžiaga, fotografijos, laiškai ir rankraščiai, kurie amžiams uždokumentuoja nepriklausomosios Lietuvos laikotarpį ir išeivijos jaunystės dienas. Viena tokių dovanų yra prof. dr. Broniaus Povilaičio paruošta monografija *Žemės Ūkio Akademija,* kurią šiais metais išleido Lietuvių Agronomų Sąjunga Chicagoje, Akademijos įsteigimo Dotnuvoje 50-metį atšvęsti. Pažymėtina, kad tai jau antras veikalas, išleistas Agronomų Sąjungos. Pirmoji knyga buvo Vytauto Alanto *Liepkalnio sodyba,* kur beletristine forma pavaizduotas žemės ūkio kėlimas nepriklausomoj Lietuvoj.

Monografija išleista 28,5 x 23 cm formato, ant gero popieriaus, gausiai iliustruota. Čia yra visų trijų Lietuvos prezidentų nuotraukos, Žemės Ūkio Akademijos (ŽŪA) rektorių, prorektorių bei mokomojo personalo, studentų praktikos darbų, išvykų, organizacijų bei pačių ŽŪA pastatų. Monografija suskirstyta dalimis: žemės ūkio istorija, Akademijos kūrimąsis, jos statutai, mokomojo personalo nariai, studentų sąrašai, jų organizacijos ir Akademijos jubiliejinės šventės.

Autorius savo žodyje pabrėžia, kad buvo sunkumų kai kuriuos Akademijos laikotarpius išsamiai pavaizduoti, nes istoriniai įvykiai skaudžiai ne tik palietė Akademijos darbą, bet ir daug dokumentacinės medžiagos sunaikino. Autoriui kartais teko naudotis tuo, ką gavo iš kolegų ir pačių Akademijos studentų. Dėl šių priežasčių kai kurios monografijos dalys atrodo šiek tiek fragmentiškos.

Žemės Ūkio Akademija buvo vienintelė Lietuvos

aukštoji žemės ūkio mokykla. Ji turėjo agronomijos, miškininkystės (iki 1927 m.) ir vėliau (1930 m.) namų ūkio skyrius ir joje buvo dėstoma 21 disciplina. O dėstomieji dalykai buvo suskirstyti į devynias katedras. Į Akademiją buvo priimami studentai ir studentės; jie studijavo 3-4 metus, gilindami teoriją ir praktiką. Išlaikę diplominius egzaminus, studentai dar turėdavo parašyti ir apginti diplominį darbą; tokiu būdu, pilno diplomo įsigijimas truko apie šešerius metus.

Autorius aprašo ŽŪA įstaigas, katedras ir biblioteką, pateikdamas, kiek sugebėjo surinkti, faktinius duomenis ir fotografijas. Stebėtina, kad 1925 m. ŽŪA bibliotekoj buvo 7,180 tomų; o jau 1939 m. tomų skaičius siekė 29,301. Akademija leido metraščius, kuriuose buvo atspausdinta ŽŪA veiklos aprašymai bei moksliniai darbai ir išsamesnės studijos. Vokiečiams besitraukiant 1944 m., ŽŪA korpusas, pastatai, biblioteka ir archyvas buvo sunaikinti. Nuo 1945 m. ŽŪA veikė Kaune, o 1961 buvo naujai atstatyta.

Per savo veiklos dvidešimt metų, Akademija turėjo penkis rektorius: P. Matulionį, J. Tonkūną, dr. V. Vilkaitį, J. Kriščiūną ir B. Vitkų, kuris dar yra mūsų išeivijos tarpe. Autorius taip pat suteikia trumpas biografines žinutes apie 104 mokomojo personalo narius. Pažymėtina, kad iš to personalo daug kas vėliau įgijo daktaro laipsnius Šiaurės Amerikoje, kaip ir pats monografijos autorius.

Į Akademiją norinčių atsirasdavo daug. Žemės Ūkio Akademijos studentų skaičius pakilo nuo 70 (1924 m.) iki 607 (1940 m.). Studentai gyveno bendrabučiuose, turėjo savo tarybą, o taip pat ir visokių organizacijų. Iš jų stipriausia ideologinė organizacija buvo Studentų Ateitininkų Sąjunga. Jai priklausė korporacijos Agricola, Algimantas ir Gabija. Taip pat veikė Jaunosios Lietuvos, Fraternitas Samogitiae, ir kultūros būrelis, o taip pat ir kitos ekonominės bei kultūrinės organizacijos.

Man monografija buvo labai įdomi, nors aš pasigedau daugiau iš studentiško gyvenimo, pvz., kokie buvo bendrabučiai, kokios buvo juose gyvenimo sąlygos, kokia buvo tipiška studento diena ir kiek kainavo tada visas mokslas ir pragyvenimas. Beskaitydamas vis norėjau sužinoti apie Akademijos ryšius su kitomis aukštosiomis žemės ūkio mokyklomis Europoje. Labai įdomi dalis būtų buvusi net pačių buvusių studentų atsiminimai, jų pozityvūs ir negatyvūs atsiliepimai apie Akademiją. Gaila, kad visi studentų sąrašai, ypač išlaikiusių diplominius egzaminus ir gavusių diplomus baigiasi 1934 metais, nes vėlesnių duomenų toje srityje autorius neturėjo. Pravartus būtų buvęs Lietuvos žemėlapis, kad mums, mažiau Lietuvos geografiją pažįstantiems būtų lengviau orientuotis, kur ta Dotnuva buvo ir koks jos atstumas nuo kitų didžiųjų centrų, pvz., Kauno ir t.t.

Perskaičius monografiją pasidaro aišku, kad Akademijos reikšmė ir svarba Lietuvos aukštajam švietimui ir lietuviškai ūkininkiškajai dvasiai buvo nuostabiai didelė. Imdamas šią knygą į rankas, kartu imi ir nepriklausomosios Lietuvos kultūros istorijos laikotarpį, kuris iššaukia pasididžiavimą savo tautos praeities pažanga, mokslo lygio aukštumu ir nuolatiniu progresavimu. Su džiaugsmu sutinkam šią buvusių studentų monografiją su brangintinom praeities fotografijom. O šis milžiniškas darbas ypač nebus veltui, jei šių buvusių studentų veidai ir žodžiai skatins toliau panašių darbų parašyti apie mūsų tėvų ir protėvių dienas Nepriklausomoj Lietuvoj ir tuos laimėjimus, kuriuos buvo pasiekusi ta jauna laisvę atgavusi šalis.

Marija Eivaitė-Hauser

SKLAIDANT...

Du istoriniai romanai

Stasio Maziliausko *Merkelis Giedraitis* (Amberland Publishing Co., Troy, Mich.) ir Juozo Kralikausko *Įkaitę Vilniaus akmenys* (Lietuviškos Knygos Klubas, Chicago, Ill.) tai du romanai, išėję 1979 m., Vilniaus Universiteto 400 metų sukaktuvių proga. Abu liečia kalvinizmo siautėjimo laikotarpį Lietuvoje, kuriam atspirti buvo pakviesti Jėzuitai į Lietuvą ir kurio viena išdava buvo Vilniaus Akademijos įsteigimas. Abu veikalai gyvomis detalėmis nušviečia tų laikų aršias kovas — lietuvio prieš lietuvį — kataliko prieš protestantą, o taipogi ir lietuvių su lenkais, rusais ir net švedais.

Merkelis Giedraitis — daugiau, mažiau šio žemaičių vyskupo biografija, tiesiog „pripakuota" to laiko didžiųjų istorinių įvykių, o ir daugybe smulkesniųjų įvykių bei pasakojimų. Į kai kuriuos vykusiai, o į kitus ne visai įtikinamai įpinamas Merkelis Giedraitis. „Sausiems istoriniams faktams" pagyvinti, Maziliauskas dažnai persimeta į gamtovaizdžių bei veikėjų nuotaikų ir jausmų barokines fantazijas, neužtrukus vėl grįždamas prie istorinės temos. Vyskupas Merkelis Giedraitis pristatomas kaip išimtinio gabumo teisininkas, diplomatas ir dvasiškis — tiesiog istorinis „milžinas". Skaitytojui gal lengviau bus suprasti ir pažinti šalutinius šio veikalo personažus, kurių ir žmogiškumas parodomas.

Kralikauskui kur kas geriau pasisekė supinti istoriją su literatūra. *Įkaitę Vilniaus akmenys* laimėjo Draugo romano premiją. Pagrindinis šio veikalo veikėjas — plikbajorio sūnus Jonas Jaknavičius. Nenorėjęs tarnauti kunigaikščiui Jonušui Radvilai ir pasidaryti kalvinistu, jis išvyksta į Vilniaus Akademiją pas savo dėdę jėzuitą Konstantiną Sirvydą. Šio romano laikas yra pora dešimtmečių vėliau, negu Merkelio Giedraičio, Vilniaus Akademijai jau įsisteigus, tačiau daug tų pačių istorinių įvykių ir veikėjų pasirodo ir Maziliausko ir šiame romane. Skaitant abu romanus gaunamas lyg ir „stereoskopinis" to laikotarpio vaizdas. Kralikauskas, gabus romanistas, fabulą vysto įgudusiai vis pridėdamas tai intrygos, tai dramos, tai žaismo, nepaleisdamas skaitytojo dėmesio, domėsio ar smalsumo. Kalbos ir jos formų gyvumas bei margumas mažiau su lietuvių kalba susipažinusiam skaitytojui gali sudaryti sunkumų. Tačiau senovinė, tankiai mažybinėm formom nubarstyta kalba daugiau nusako apie to laiko lietuvių būdą, dvasią ir pasaulėžiūrą, negu ištisi tomai istorinių ar sociologinių traktatų.

A. Zailskaitė

Atžalos

VIENO KANDIDATO ISTORIJA

Pradžioj mėnesio Ateitininkas gauna laišką, kuriame yra jam išaiškinta ką jis turi mokėti, kad išlaikyti moksleivio egzaminus, kurie įvyks už trijų savaičių. Paskaitęs visas instrukcijas jis išeina į kiemą ir visai šį įvykį pamiršta kol praslenka dvi savaitės penkios dienos ir dvidešimt trys valandos. *Tada* jis staiga prisimena gautą laišką ir nutaria, kad gal reiktų truputį pasimokyti. Jis ištraukia iš stalčiaus tą laišką ir pamato, kad jam nelabai daug laiko liks miegoti tą naktį. Skaito nematytas pavardes ir pradeda mokytis, kas yra ateitininkas, kokie yra ateitininkų principai ir taip toliau, ir taip toliau.

Tą šeštadienio rytą jis nueina gulti trečią valandą. Tik jam užsnūdus staiga jį vėl iš miego prikelia faktas, kad reikia dar mokytis. Toliau skaito apie ateitininkus iki keturių. Šeštadienio rytą, kai visi keliasi, jis šiaip taip išlipa iš lovos ir atsiranda mašinoje pakeliui į egzaminus. Mama pasiteirauja ar jis turi savo referatą.

„Vaike, ar paėmei su savim savo referatą?“

„Kokį referatą, ką???“

Ateitininkas pradeda rašyti savo referatą, užbaigia per valandą. Jaučia, kad jis tikrai niekad nebus priimtas į ateitininkus. Bet, vis tiek nuvažiuoja į egzaminų sueigą, įduoda referatą, atsisėda rašyti egzaminus apatinėje Kultūros Židinio salėje. Ten jis mato daug kitų vaikų ateitininkų. Jie visi atrodo gerai išmiegoję ir gerai pasiruošę. Berašydamas pamato, kad jam tie egzaminai jau nėra tokie sunkūs ir viltis pakyla tapti ateitininku. Užbaigęs, laimingas grįžta namo išsimiegoti.

Sekantį rytą su visa šeima skuba į Brooklyno Apreiškimo parapiją, kur pirmiausiai išklauso Mišių. Tada su visais nusileidžia į apatinę salę. Visiem susėdus, klauso visokiausių rimtų kalbų, kurias pristato ateitininkų vadai ir pirmininkai. Priartėja tas didelis momentas! Ar bus išauktas jo vardas, ar ne? Išgirsta ir savo vardą, nueina gauti juostelę, pabučiuoja vėliavą ir duoda įžodį. Jis dabar jau skaitosi tikras ateitininkas.

Stasys Janušas
New Yorko kuopa

AR VERTA KĄ NORS VEIKTI JEIGU NESITIKI REZULTATŲ?

Taip, tikrai yra verta ką nors veikti, net jei pats nesitiki, arba žinai, kad niekas iš to neišeis.

Pirmiausiai, net jei pats nesitiki, kad nusistatęs tikslą jį atsieksi, jei būsi užtenkamai užsispyręs, daugumą kartų bent šis tas iš to išeis. Tas visada, arba daug kartų, man yra atsitikę. Pavyzdžiui, jeigu didesnis ir greitesnis vaikas mane gaudo, aš visados galvoju, kad jis mane pagaus. Bet aš užsispiriu ir vis tiek bėgu nuo jo kuo greičiausiai, pats save nustebindamas kai pasiseka. Panašiai, daug kartų, atsitinka su ateitininkais. Jie (aš) dažnai galvoja, kad kas nors tikrai nepasiseks — išlaisvinti Lietuvą arba panašiai — bet jeigu jie užtenkamai stengsis bent šioks toks progresas tikrai bus, ir tuomet jiems (ateitininkams) tas stengimasis apsimokės.

Net jeigu kas nors nepasiseks ir joks rezultatas nebus atsiektas, vis tiek yra verta stengtis. Jeigu tas vaikas, kuris mane gaudė, mane pagautų, nors aš ir stengiausi pabėgti, aš vistiek neblogai jausiuosi, net primuštas, vien dėl to, kad dėjau visas pastangas kad manęs nepagautų. O jeigu aš net nebandyčiau pabėgti nuo jo, aš niekad nežinočiau ar būčiau galėjęs pabėgti, ir tuomet man tikrai sąžinė graužtų.

Linos Grigaitytės nuotrauka „Venecijoje“

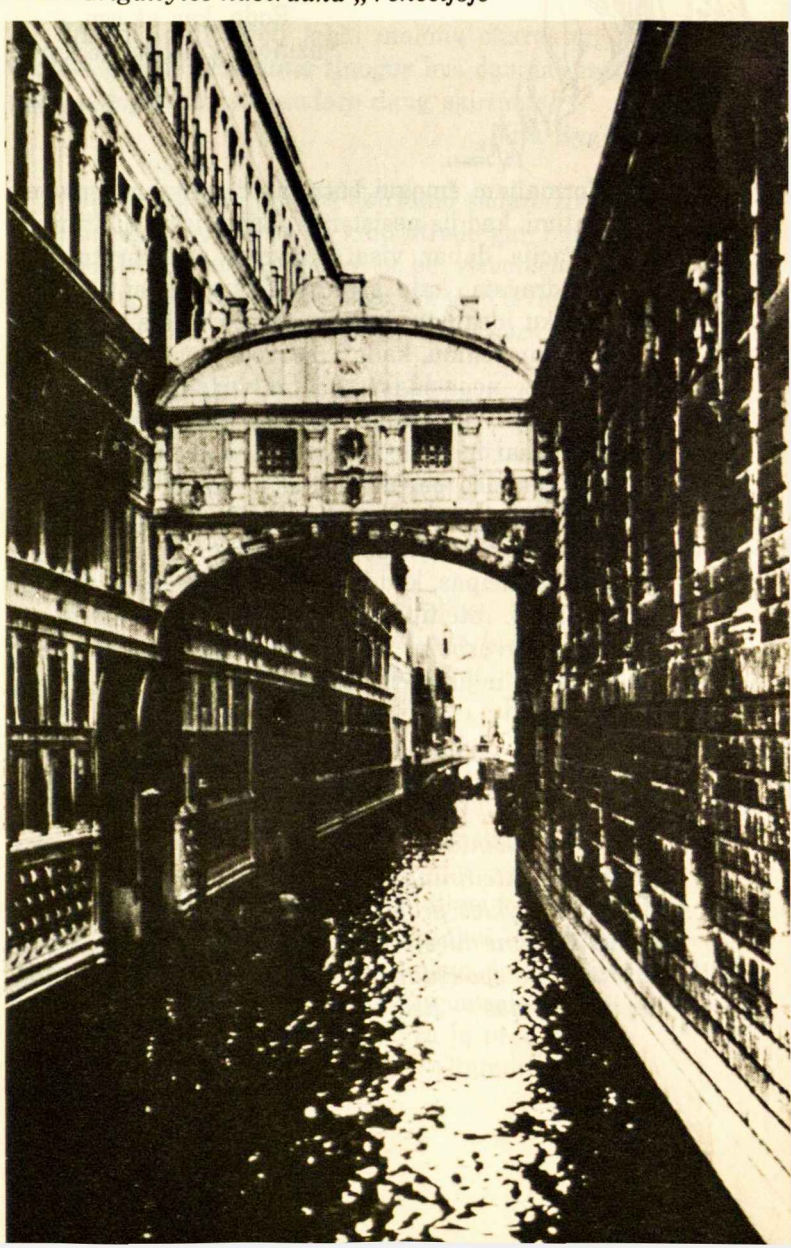

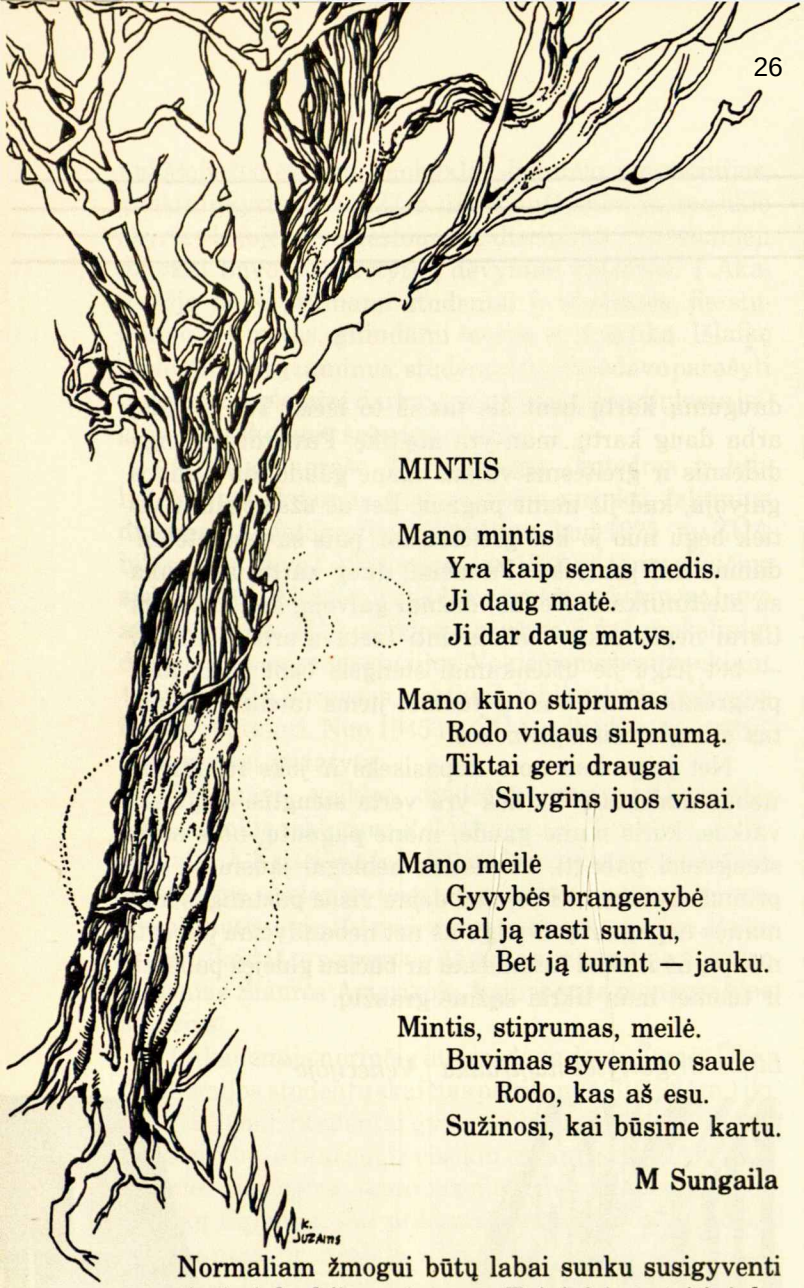

MINTIS

Mano mintis
Yra kaip senas medis.
Ji daug matė.
Ji dar daug matys.

Mano kūno stiprumas
Rodo vidaus silpnumą.
Tiktai geri draugai
Sulygins juos visai.

Mano meilė
Gyvybės brangenybė
Gal ją rasti sunku,
Bet ją turint — jauku.

Mintis, stiprumas, meilė.
Buvimas gyvenimo saule
Rodo, kas aš esu.
Sužinosi, kai būsime kartu.

M Sungaila

Normaliam žmogui būtų labai sunku susigyventi su mintimi, kad jis nesistengė. Taigi, jeigu ateitininkų organizacija dabar visai subyrėtų, užsidarytų arba būtų uždrausta, kaip senais laikais, tikrai atsirastų ateitininkų idealistų, kurie mėgintų veiklą atgaivinti — taip kaip seniau, kada Lietuvoje juos uždraudė, bet jie vis tiek nepasidavė, net galvodami, kad niekas neišeis. Panašiai atsitiko Lietuvoje per pasaulinį karą, kuomet rusai ir vokiečiai iššudė daug lietuvių dėl to, kad jie nesutiko pasakyti, kad jie netiki į Dievą. Tie lietuviai tikrai nežinojo ar jie eis į dangų, arba, kad jie už tai numirs, bet jiems tas nebuvo taip svarbu, kaip tas pats principas, kad išsilaikyti tikinčiaisiais. Taigi, jiems, man, ateitininkams — pats principas yra svarbus: nesvarbu ar pasiseks atsiekti kokių rezultatų; jei stengies, ir jiems ir tau bus verta.

Stasys Janušas
New Yorko kuopa

Sekantieji rašiniai bei nuomonės paimti iš Neringos Moksleivių Ateitininkų Stovyklos 1979 m. laikraštėlio. Vienas stovyklos projektų buvo suruošti demonstracijas netolimame miestelyje Brattleboro, Vermont. Nevisi laikraštėlyje spausdinti pasisakymai buvo pasirašyti, bet visi įdomūs — Red.

MINTYS APIE DEMONSTRACIJĄ BRATTLEBORO

Išmokau, kad suorganizuoti demonstraciją reikalauja daug darbo ir laiko. Priklausydama spaudos būreliui, sužinojau, kad tik toks mažas dalykas kaip „press release" (pranešimas spaudai) labai daug laiko užima paruošti. Jeigu reikėtų vienam žmogui viską paruošti, truktų keletą mėnesių.

Man atrodo, kad mūsų demonstracija tikrai neįjungė Brattleboro žmonių, bet ji pritraukė nemažai spaudos dėmesio.

* * *

Dieną prieš demonstracijas, mes nuėjome į „Brattleboro Reformer" laikraščio redakciją ir į radijo stotis. Tenai išmokau kaip einamieji reikalai yra tvarkomi ir apie žmones šioj srity. Man reikėjo daug dirbti ir daug išmokti per labai trumpą laiką.

Buvo labai įdomu kalbėti per radiją ir išgirsti kaip mūsų sunkiai paruošta medžiaga yra perduodama klausytojams.

Per demonstraciją dalinau informacinius lapelius ir sutikau daug žmonių. Daugelis tos publikos buvo labai mandagūs ir įdomiai perskaitė lapelius. Kiti klausė klausimus ir tai man buvo proga parodyti, kiek aš tikrai žinojau apie Lietuvos istoriją ir jos dabartines problemas. Net ir buvo vienas atsitikimas, kur žydai pradėjo kaltinti lietuvius, kad jie kartu su naciais nužudė žydus. Aš jiem pradėjau pasakot apie Lietuvos padėtį, kai ji buvo vokiečių perimta ir kad labai mažai lietuvių prisidėjo prie nacių ideologijos įgyvendinimo. Nemanau, kad aš pakeičiau jų nuomonę, bet bent savo galvą išsigelbėjau.

* * *

Ketvirtadienį, rugpjūčio 23 dieną mes susirinkome mažame parkelyje Brattleboro. Kai nuvažiavau į miestelio parkelį, pasidariau labai nervuotas. Pradėjau vaikščioti gatvėm ir dalinti popieriukus apie Lietuvą ir kas ten darosi. Jaučiausi labai nužemintas vaikščiodamas miestelio gatvėmis. Tada man staiga atėjo į galvą, kodėl man taip gėda — mano broliai ir seserys Lietuvoje kenčia daug sunkesniais būdais, negu aš čia Amerikoje. Buvo sunku dalinti tuos lapelius, bet širdyje jaučiaus labai laimingas, nors ir gėdijausi ir buvo man nemalonu tuos lapelius dalinti. Aš tą dieną daug išmokau apie savo jausmus ir po demonstracijos jaučiaus labai gerai, kad aš ką nors bent mažu būdu padariau Lietuvai.

Tomas Ivaška

NUOMONĖS

Neringos stovyklos laikraštėlyje taip pat buvo pravestos anketos įvairiais diskusiniais klausimais, kuriuos laikraštėliui suredagavo Vilija Dėdinaitė. Čia pateikiame kai kurių klausimų įdomesnius atsiliepimus. — Red.

Linos Grigaitytės nuotrauka.

Jaunesniųjų grupėje

Kiek įtakos turi išorinė žmogaus išvaizda jo populiarumui?

Aš manau, kad kaip žmogus atrodo ar rengiasi ne labai svarbu, bet kas svarbiausia tai jo charakteris.

Marytė Adamonytė

Man išorinė išvaizda nelabai svarbi, nes žmogus negali pakeisti kaip jis atrodo. Išorinė išvaizda nieko neturi bendro su tuo koks žmogus yra viduj. Bendruomenei aš manau išvaizda labai daug reiškia.

Kristina Žukauskaitė

Kiti mano, kad grožis yra geriausias dalykas turėti kai ieškai draugų.

Laura Šatinskaitė

Išorinė žmogaus išvaizda turi daug įtakos kai esi su amerikiečiais. Kai esi su lietuviais stovykloje, man patinka bendrauti su gerais žmonėm, nesvarbu kaip jie atrodo.

Tadas Kulbis

Tikrai neturėtų būti svarbu, kaip žmogus atrodo, bet mes esame įpratę taip galvoti iš savo draugų ir tėvų.

Ramunė Rygelytė

Man atrodo, bent New Yorke, kad žmogaus išvaizda gali būti labai žalinga jo populiarumui. Nešvarūs, netvarkingi žmonės yra nepageidaujami.

Henrikas Šatinskas

Visuomenė daugiau kreipia dėmesio į žmogaus išvaizdą negu į jo charakterį. Daugelis žmonių rengiasi kitaip negu jiems patinka, kad jie būtų visuomenės priimti.

Rūta Kuraitė

Žmogus gali turėti labai malonų charakterį, bet kartais geriau atrodantis žmogus bus daugiau mėgiamas. Man išvaizda nesudaro daug skirtumo.

Vita Rygelytė

Aš manau, kad truputį skirtumo sudaro žmogaus išvaizda. Žmogus, kuris ne kaip atrodo gali būti labai malonus ir būti labai populiarus, bet visuomenė tuojau pamanytų, kad jis niekam tikęs, tik iš jo išvaizdos.

Laura Gudelytė

Kaip ilgai manote lietuviai išsilaikys išeivijoje? Kiek metų? Kodėl?

Iki kol jie ženysis, nes lietuviai kartais ženijasi amerikiečius.

Viktorija Garbauskaitė

Jeigu lietuviai išeivijoje išsilaikys, tai turėsime daug dirbti, kad tą atsiekti. Nežinau kaip ilgai išsilaikysim, bet aš spėčiau, kad dar ilgai.

Rūta Kuraitė

Bent 200 metų, nebent atgausim Lietuvą. Man taip atrodo, nes mes didžiuojamės savo tautybe.

Henrikas Šatinskas

Aš manau, kad lietuviai išsilaikys kol tokios organizacijos kaip skautai ir ateitininkai išsilaikys. Ši generacija vaikų stums savo vaikus dalyvauti, nes jiems (tėvams) patiko ir tuo pačiu supras, kad reikia išlaikyti lietuvybę, nes Lietuva yra jų praeitis.

Ramunė Rygelytė

Laiškai

„Ateitis" mini Vilniaus universiteto sukaktį

Sveikinu išleidus puikų Vilniaus universiteto 400 metų sukaktuvėms paminėti *Ateities* numerį. Vinco Liulevičiaus straipsnis apie Vilniaus universitetą yra vienas geriausių tuo klausimu parašytų apžvalgų — duoda Akademijos pilną istorinį konspektą...

Labai geros iliustracijos, tik aš nemėgstu į jas žiūrėti, kai nėra parašų. Geri Kazio Bradūno sonetai... Įdomi ir visa kita medžiaga. Žodžiu, Akademijos 400 metų sukaktį *Ateitis* paminėjo kaip reikiant.

Vytautas Alantas
Redford, Mich. JAV

Vincento Liulevičiaus „Vilniaus universitetas" skaitantiem kitus čia ir tėvynėj leidžiamus žurnalus nieko naujo nebepasakė. Nuosekliai, kondensuotai perbrista universiteto istorija. Kas kitur bodėjosi sunkiom, profesoriškom istorijom, trijuose puslapiuose čia lengvai viską išskaitė.

Iš aštuonių Kazio Bradūno eilėraščių tik pirmasis universiteto tema, ir tai tik kieme. Bet visi apie Vilnių, visi rinktiniai — tikra sukaktuvėm skirto numerio puošmena.

„Kokios galimybės lituanistinei katedrai?" — klausia redakcija ir, padariusi įvadą, leidžia kalbėti tiem, kuriem labiausiai tai rūpi... Išvada: Vilniaus universitetą 1579-aisiais daug lengviau buvo steigti, negu 1980-aisiais lituanistikos katedrą bet kuriame JAV universitete...

Beveik žurnalo vidury redakcija surengusi, kaip čia pasakius, gal penkiakovę, gal simultaną. Pakviečiamas Antanas Maceina pateikti temą „Evangelija ir kultūros savarankiškumas" ir parinkti penki oponentai... Kultūringai pasibara, pasi-

---

Aš manau, kad lietuvybė neišsilaikys labai ilgai, nes ne visi privalo su savo vaikais kalbėti lietuviškai.

Vita Rygelytė

Tikrai negaliu pasakyti, nes kai kuriose šeimose dabar visai neprivaloma su vaikais kalbėti lietuviškai, o kitose tai tik lietuviškai kalbama ir išlaikomos tradicijos.

Laura Gudelytė

Vyresniųjų grupėje *buvo šie pasisakymai apie lietuvybės išsilaikymo klausimą:*

Dvi kartas. Tai reiškia, kad jie kalbės lietuviškai ir žinos apie istoriją bei kultūrą. Po to, dar bus lietuvių, bet jie silpnai arba visai nebekalbės lietuviškai.

75 m., nes jau mes silpniau lietuviškai kalbame, mūsų vaikai dar silpniau kalbės, o klausimas, ar mūsų anūkai iš viso mokės. Tas įvyks, nes gyvendami svetimoje šalyje, gyvename kitoje kultūroje, kalbame kita kalba beveik visą dieną.

Aš manau, ne per ilgai. Mes dabar bandom lietuviškumą išlaikyti, bet ir dažnai su amerikiečiais bendraujam. Trečioj kartoj nebus daug lietuvybės. Dauguma nesidomės lietuviškumu ir norės su amerikiečiais draugauti. Dabar jau ir lituanistinėse mokyklose mokinių skaičius krenta.

75 m., nes kiekvienoj kartoj yra mažiau lietuviškai kalbančių vaikų.

Dvi kartas. Šitą teigiu tik pasižiūrėdamas, kaip mažai čia Neringoj moksleiviai kalba lietuviškai. Žiūrėdamas į senesnius lietuvius, dauguma, kurie praranda lietuvių kalbą, praranda ryšius su lietuvių tauta.

Manau, kad dar mano karta užaugins vaikus lietuviškai.

Visados, jei išlaikysim savo kalbą. Buvo parodyta, kad trečia generacija turi stipriausią norą išlaikyti savo šaknis.

Tol, kol Lietuva bus laisva.

Ar savo vaikus mokysite lietuviškai? Ar siųsite į lituanistinę mokyklą?

Aš manau bet kurią antrą kalbą išmokti vaikystėje yra labai geras daiktas.

Jeigu man reikėjo, jiems reikės.

Taip, jeigu vesiu lietuvaitę ir jeigu dar bus mokyklų.

Man svarbu išlaikyti lietuvių kultūrą. Tikiu, kad ir jie pasisems daug iš lietuvių tautos.

Mano vaikai priklausys lietuvių tautai ir aš privalau juos užauginti tokiais, kokie jie turi būti.

Norėčiau, kad jie taip pat pajustų, kad jų tėvynė yra Lietuva ir tėvukai iš ten atvažiavo. Siųsčiau į lituanistinę mokyklą, kad galėtų lietuviai išeivijoje išsilaikyti. Jeigu nesimokysim, nieko nežinosim apie Lietuvą ir negalėsim išsilaikyti.

Lietuvių kalba vienas iš svarbiausių dalykų mano gyvenime ir norėsiu perduoti tą kas man svarbu vaikams.

Lituanistinė mokykla man padėjo gyvenime žinoti apie dvi kultūras ir dvi kalbas.

Jeigu vyras bus lietuvis, tada turbūt vaikus mokysiu lietuviškai kalbėti ir siųsiu juos į mokyklą. Bet jeigu vyras nebus lietuvis, tada nemokysiu vaikų lietuviškai, nes aš pati nelabai moku lietuviškai.

Mokysiu lietuviškai, bet nežinau, ar siųsiu į lituanistinę mokyklą, nes dažnai tos mokyklos niekam tikusios.

Noriu, kad vaikai žinotų apie savo tautybę, kilmę. Kai žinai kitą kalbą yra daug lengviau kitas išmokti. Tie, kurie žino bent truputį apie Europą, dažniausiai būna atviresnės galvosenos negu kiti.

Veikla

galinėja, pafilosofuoja, bet „laimėtojų“ radimas paliktas skaitytojui...

Alfonsas Nakas
Darbininke, 1980, sausio 4 d.

Dvigubas (1979 rugsėjo—spalio) *Ateities* numeris įspūdingas... Žurnalo struktūra rodo, kad ... *Ateitis* užėmė imponuojančią poziciją savo tūriu ir leidybos estetika išeiviškos intelektualinės spaudos gretose...

Vincento Liulevičiaus pagrindinis numerio rašinys „Vilniaus universitetas“ per penkias skiltis davė daug pažintinės medžiagos. Patraukia dėmesį naujoviška autoriaus prielaida, kad, „iš istorinės perspektyvos žiūrint, Kaune įkurtas universitetas... tebuvo Vilniaus universiteto tik laikinis priglaudimas Kaune (kaip ir laikinoji sostinė, o vėliau grąžintas į Vilnių)“ (psl. 220).

Poeto Kazio Bradūno aštuoni eilėraščiai itin puikūs savo iki granitinio kondensuotumo sutelkta mintimi ir primena klasišką ekspresijos darną, kurioje „iš dainos žodžio neišmesi“.

„Kokios galimybės lituanistinei katedrai?“... R. Šilbajoris teigia, kad, tokią katedrą įsteigę, mes „efektingai ir pastoviai prisidėtumėm prie lietuviškos kultūros...“ Jonas Balys, patyrusio praktiko tonu šį projektą nuvainikuoja... ši jautri tema nagrinėjama simpoziumo būdu... Kai *Ateities* puslapiuose pasigirdo šis įdomus ginčas, prisimena Horacijaus išmintis:... kai mokslininkai pešasi, ginčą turi spręsti teisėjas.

Įdomių svarstybų būdu šis *Ateities* numeris pateikė Antano Maceinos studijos „Evangelija ir kultūra“ fragmentą... konfrontacija virto kietu Maceinos teigimų vertinimu...

Šis *Ateities* numeris netgi gundo pasakyti, kad dvigubas numeris visad bus impozantiškesnis ir turiningesnis už eilinį, viengubą.

Jurgis Gliauda
Tėviškės Žiburiuose, 1980, sausio 3

Los Angeles ateitininkų stovyklą užbaigiant. Priekyje vadovai, už jų poetas B. Brazdžionis ir J. A. Raulinaitis.

JAUNIMO STOVYKLA
Los Angeles

1979 m. rugpiūčio 17 d. automobilių vilkstinė traukė į kalną. Tai važiavo ateitininkų jaunimas į stovyklavietę, kuri įvyko Brea idiliško grožio gamtinėje aplinkoje. Kas gi nenorėtų stovyklauti subtropikinėje Californijoje? Šiais metais stovykla buvo įdomi ir tuo, kad turėjome prityrusius vadovus, iš kurių galėjome daug pasimokyti. Vadovauti buvo atvykę iš kitur: Ofelija Barškėtytė, kuri ėjo vyriausios vadovės pareigas; ji labai žiūrėjo, kad stovykloje būtų pavyzdinga tvarka ir drausmė ir kad ateitininkų jaunimas turėtų didžiausios naudos. Linas Rimkus supažindino mus su lietuvių literatūra, vadovaudamas būreliui. Jis mokė ir tautinių šokių. Daina Sidrytė, be kitų rūpesčių, dar mokė tautinių šokių jaunesniuosius. Kiti buvo vietiniai: Gintaras Grušas vadovavo sportui, Angelė Mičiulytė buvo meno vadovė ir Linas Polikaitis — akordeonistas.

Stovykla truko visą savaitę. Joje ne tik maloniai laiką praleidome, bet daug ko išmokome. Ateitininkiškas jaunimas domisi jau ir sekančia stovykla. Lauksime atvykstančių vadovų iš kitur. Manome, kad ir jiems patiems bus įdomu su mumis pastovyklauti Californijoj, nesibaigiančios vasaros krašte.

Rita Bureikaitė

JAUNUČIAI
Clevelande

Clevelando jaunučiai ateitininkai pradėjo 1978—1979 veiklos metus rugsėjo 23 d., susirinkdami Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos patalpose. Apie 40 jaunučių prigūžėjo į salę.

Susirinkimą pradėjo vyriausioji globėja Giedrė Jiešmantienė su malda ir žvakių uždegimu. Trumpai palietus organizacijų tikslą, pakvietė dvasios vadą kun. G. Kijauską, S.J., kuris pasveikino susirinkusius ir palinkėjo daug sėkmės.

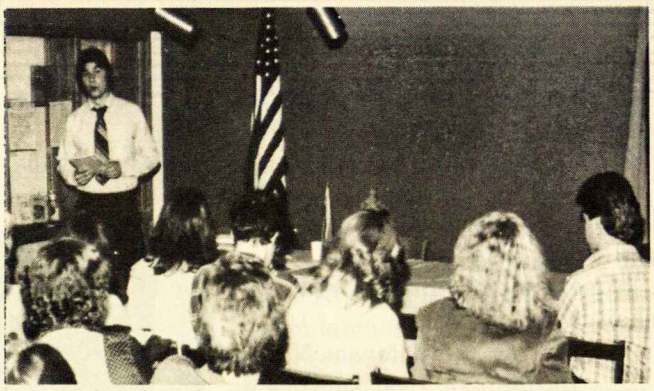

Kairėj, 1979-1980 Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdyba: (iš k.) Rūta Staniškytė aplinkraščio redaktorė, Edis Razma pirmininkas, Dana Balčiūnaitė sekretorė, Andrius Kazlauskas vicepirmininkas, Rena Vyšnionytė iždininkė. Nuotraukoj trūksta korespondentės Rėdos Ardytės. **Dešinėj,** 1978-1979 CV vicepirmininkas Pranas Pranckevičius suvažiavimui praneša apie valdybos atliktus darbus.

Clevelando jaunučiai turi tris būrelius: pirmam būreliui priklauso vaikų darželio ir pirmo ir antro skyriaus vaikai. Šiam būreliui vadovauja Regina Šilgalienė ir Zita Stungienė. Antram būreliui vadovauja Rena Vyšnionytė; jam priklauso nuo 3 iki 6 skyriaus mokiniai. Trečiam būreliui priklauso 7 ir 8 skyriaus mokiniai; jų vadovė — Giedrė Jiešmantienė.

Susirinkime jaunučiai vaišių metu turėjo progą susipažinti ne tik su vadovėmis, bet ir su naujais nariais. Linksmi jaunučiai po žaidimų išsiskirstė namo.

Rena Vyšnionytė

SAS SUVAŽIAVIMAS Clevelande

1979 lapkričio 3, 4 įvyko Studentų Ateitininkų Sąjungos darbo suvažiavimas Clevelande. Pasinaudodami Lietuvių Studentų Klubo suruoštu kaukių baliumi Cleveland State University patalpose, penktadienio vakarą, lapkričio 2, rinkosi visi ten pasilinksminti, susipažinti.

Šeštadienio rytą, 10 val., malda pradėjome oficialų suvažiavimo darbą Lietuvių Namų patalpose. Suvažiavimą pradėjo vicepirmininkas Pranas Pranckevičius, o vėliau susirinkimui pirmininkavo Kristina Rociūnaitė; sekretoriavo Tomas Palubinskas ir Dalia Garūnaitė. Po atidarymo pirmoji programos dalis buvo draugovių pranešimai.

Draugovių pranešimai. Linas Rimkus skaitė Chicagos draugovės pranešimą. Be susirinkimų, praeitais metais Chicagos draugovė dalyvavo jų ruošiamame atsinaujinimo savaitgalyje, Velykų šokiuose ir vakaronėje apie IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą.

Detroito draugovės atstovė Kristina Veselkaitė pranešė, kad, šalia savo susirinkimų, draugovė suruošė ir Užgavėnių balių. Šių metų veiklos tikslai buvo stipriau pasireikšti lietuviškoje visuomenėje ir palaikyti artimesnius ryšius su Moksleivių Ateitininkų Sąjunga.

Clevelando draugovės pranešimą padarė Kristina Rociūnaitė. Be susirinkimų, Clevelando draugovė surengė Velykų šokius ir rekolekcijas. Šių metų tikslas — apsišviesti ateitininkų veiklos reikalais ir artimiau susipažinti su Clevelando lietuvių visuomenės gyvenimu. Praeiti metai buvo daugiau ar mažiau organizaciniai veiklos metai, šiais metais numatoma žymiai stipresnė veikla.

Tomas Murauskas perskaitė Montrealio draugovės pranešimą. Be susirinkimų, įvyko dar išvyka į netolimą vasarvietę, Kristaus Karaliaus šventė ir metinė šventė. Kadangi draugovėje tik 11 asmenų, o ir mažai moksleivių, dažnai studentai veikė kartu su moksleiviais.

Rima Gustainytė pateikė Toronto

Dalis Clevelando jaunučių ateitininkų su dvasios vadu kun. G. Kijausku, SJ, ir globėjais po šv. Mišių 1979 m. pavasarį.

draugovės pranešimą. Be susirinkimų, Toronto draugovės nariai dalyvavo Toronto visuomenės bendrose Kūčiose, surengė filmų vakarą. Daugumas draugovės narių yra pirmų arba antrų metų studentai — net 12 iš jų kandidatai. Todėl daugumas susirinkimų buvo surišti su kandidatų ruoša. Visi draugovės nariai taip pat buvo pakviesti į gruodžio mėnesį įvykusias rekolekcijas.

Iš Rochesterio (NY) atvažiavo Paulius Klimas, ieškantis minčių, žinių ir jėgos įsteigti draugovę, nes kol kas nėra formalios draugovės išsivysčiusios Rochesterio mieste. Visus taip pat maloniai nuteikė žinia, kad Washingtone planuojama įkurti draugovę.

SAS CV pranešimas. SAS Centro Valdybą sudarė Tadas Klimas, Pranas Pranckevičius, Ina Stravinskytė, Vitas Underys ir Algis Lieponis. Apie centro valdybos veiklą kalbėjo pirmininkas Tadas Klimas ir vicepirmininkas Pranas Pranckevičius.

Centro valdyba buvo suruošusi Pavasario kursus Dainavoje, kuriuose dalyvavo gana didelis skaičius studentų. Kursų tema buvo Rusifikacija Lietuvoje.

Vasaros metu buvo suruošta tautosakos savaitė ir stovykla rytuose, galvojant ten pagyvinti studentų ateitininkų veiklą bet, deja, į stovyklą suvažiavo labai mažas studentų skaičius.

Centro valdyba pasiūlė, kad būtų leidžiamas kas mėnesį studentams ateitininkams aplinkraštis supažindinti studentus su aktualijomis, suteikti žinių, kur kokie studentai išvažiavę į kitus universitetus. „Gaudeamus" galima būtų sujungti kas antras mėnuo su aplinkraščiu. Bet tokiam darbui reikalinga pagalbos.

SAS inkorporavimasis. Svarstėme, diskutavome SAS CV pasiūlytą galimybę inkorporuotis. Tadas Klimas buvo paruošęs formalų prašymą Amerikos valdžiai ir mus gan išsamiai apšvietė apie inkorporavimosi pliusus ir minusus. Priežastys inkorpotuotis buvo beveik visos teigiamos; vienintelis minusas tai reikalas kasmet pildyti visokias legalias formas. Pagrindinis tikslas inkorporuotis tai būti teisiškai pripažintiems. Galėtume gauti pašalpos iš valdžios. Kai išryškėjo faktas, kad inkorporavimasis mūsų veiklai visiškai nepakenktų, net nesudarytų jokių pagrindinių ideologinių kliūčių, daugumas pritarė minčiai inkorporuotis. Tadas Klimas, Linas Rimkus ir Tomas Murauskas sutiko ištaisyti mažuosius nesklandumus inkorporacijos legaliame prašyme, prieš įteikiant valdžiai.

Pietums visi clevelandiškiai atnešė po vieną pagamintą valgį.

Diskusijos apie veiklą. Po pietų nagrinėjome savo veiklos trūkumus, gerąsias ypatybes ir galimybes. Idant į diskusijas įjungus kiekvieną suvažiavimo dalyvį, susiskirstėme į penkis būrelius. Kiekvienas būrelis diskutavo po vieną temą, paskui suredagavo savo išvadas — konkrečius nutarimus. Diskusijos būreliuose vyko apie pusantros valandos, paskui, visi susirinkę kartu, suvažiavimas balsavo būrelių nutarimus priimti ar atmesti. Štai būrelių temos ir priimti nutarimai:

Tema: Kokie turėtų būti draugovės veiklos pagrindai?

Priimti nutarimai:

1. Bent vieną kartą veiklos metuose skatinti pačius narius paruošti paskaitą, supažindinimą ar simpoziumą, tuo būdu ugdant aktyvesnį įsijungimą.

2. Skatinti savo narius aktyviai įsijungti į bendras lietuvių organizacijas, pvz., bendruomenę, parapijas, Lietuvių Jaunimo Sąjunga.

Tema: Kandidatų paruošimo klausimas.

Priimti nutarimai:

1. Įpareigojame SAS CV, kad ji paruoštų kandidatų kursams programą ir tuo palaikytų tęstinumą visų ateitininkų tarpe.

2. Raginame SAS CV rimtai atsižvelgti į bendrą kursų savaitgalio ruošimo galimybę.

3. Raginame SAS CV palaikyti ryšius su Washingtono, Rochesterio ir kitų miestų jaunimu, kurie domisi draugovės steigimu.

Tema: Ateitininkų ideologijos prasmingumas

Priimti nutarimai:

Aplamai diskutavo, kas yra svarbu organizacijai ir ateitininkų principams, ir priėjo išvados, kad originali ateitininkų galvosena

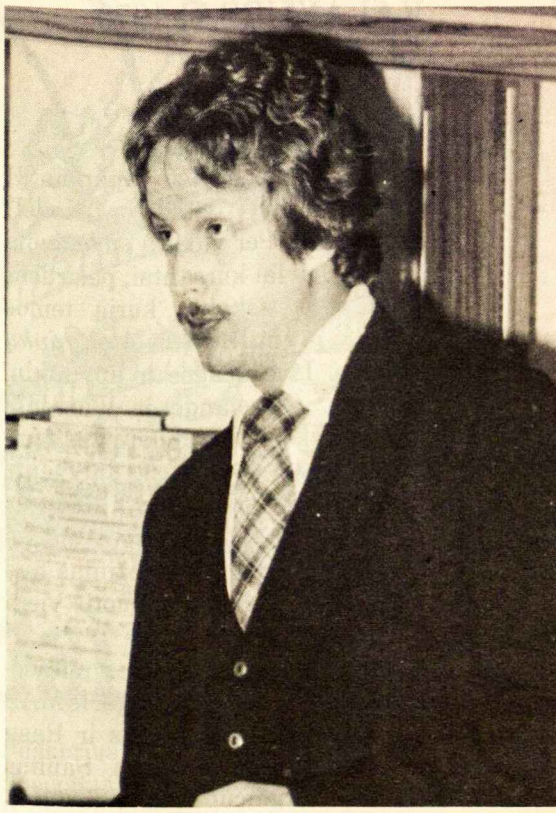

Tadas Klimas, 1978-1979 SAS CV pirmininkas.

tebėra priimtina šiandienos veiklai su paviršutiniškais pakeitimais.

Tema: Narių skaičiaus mažėjimas

Priimti nutarimai:

1. Įpareigojame draugovių valdybas nors vieną savaitę prieš suvažiavimą SAS centro valdybai pristatyti turimuosius narių sąrašus, pridedant nario mokesčius.

2. Suvažiavimas norėtų paryškinti, kad yra SAS CV pareiga pateikti suvažiavimo nutarimus spaudai ir draugovėms.

Tema: Ko draugovės tikisi iš SAS CV?

Priimti nutarimai:

1. Raginame SAS CV aplankyti draugoves metų būvyje.

2. SAS CV gali duoti temas, kurios būtų diskutuojamos visų draugovių veiklos metu. Temos būtų pasiūlytos arba privalomos.

3. Įpareigojame draugovės valdybą suruošti paskaitininkų ir diskusinių būrelių vadovų sąrašą, pažymint jų specialybes. Jis turi būti įteiktas SAS centro valdybai šiais metais.

Pasilikome Lietuvių Namuose kartu valgyti vakarienę, kurią parūpino Gintaro valgykla. Vakaro

KALAKURSAI 1979 Dainavoj

Trečiadienio popietė lapkričio 21 — keliaujam į Dainavą. Kodėl? Kalakursai! Per vakarą suvažiuoja 37 moksleiviai kursantai, pasiruošę išklausyti paskaitų, kurių temos paimtos iš kun. St. Ylos *Ateitininkų Vadovo*. Iš Chicagos ir apylinkių, Detroito, Clevelando ir Washingtono atvyko 15 berniukų ir 22 mergaitės ne tik paskaitose dalyvauti, bet ir susitikti su lietuviais draugais per Padėkos Dieną. Ilgai šnekučiavosi, norėdami visas žinias nuo vasaros stovyklų perduoti vieni kitiems.

O valdyba posėdžiavo — planuodama kursų programos eigą. Iš MAS CV buvo Arvydas Žygas ir Rasa Šoliūnaitė, komendantas Saulius Čyvas, mergaičių vadovė Kristina Rociūnaitė, berniukų vadovas Andrius Kazlauskas, dvasios vadas kun. Jonas Staškus, ūkvedys Tomas Palubinskas, sekretorė Kristina Veselkaitė. Šįmet pirmą sykį buvo bandymas „paruošiamųjų vadovų" — Dainos Kamantaitės ir Pauliaus Staniškio, vyresniųjų moksleivių, norinčiųjų pratintis būti vadovais. Šeimininkės buvo Zita Šoliūnaitė ir Rūta Pakštaitė.

Rytą buvo kursų atidarymas. Buvo supažindinta su vadovybe temomis ir stovyklavietės taisyklėmis bei sveikinimai iš MAC CV ir kun. St. Ylos. Kursantai buvo perspėti, kad čia atvažiavom ne tik pasilinksminti, bet ir pasigilinti į ateitininkų organizacijos struktūrą bei ideologiją. Taip pat pabrėžėm kursų šūkį — *STL!* (*S*avo *T*arpe *L*ietuviškai!)

Kaip visada, stovyklautojai buvo suskirstyti į dvi grupes — viena grupė vienoj ar kitoj paskaitoj iš ryto, popiet pasikeisdami vietom. Pirmieji paskaitininkai buvo Petras Kisielius ir Saulius Girnius. Saulius kalbėjo tema — Ateitininkų istorija. Jis apibūdino 18-to šimtmečio pabaigos Lietuvos padėtį; spaudos draudimas, bandymas surusinti visą Lietuvą, pirmieji laikraščiai. Po rusų revoliucijos lietuviai važiavo mokytis į užsienį; dalis pradėjo savintis socialistų mintis. Tuo laiku atsirado lietuvių katalikų sąjūdis, kuris 1910 m. įsteigė ateitininkų organizaciją. Toliau buvo išaiškinta ateitininkų veikla iki dabartinių laikų.

Petro Kisieliaus paskaita — Vadovavimas. Vadas — tai žmogus, kurio prigimtis ir pasiruošimas sudaro ypatybes, kurios jį išskiria iš kitų. Vadas turi būti humanistas, idealistas ir realistas; jis doras, atsakingas ir pasitiki savim. Vadas moka visuomenę vesti, visus įtraukti, suderinti organizacijos ir žmonių tikslus. Petras supažindino su šešiais vadų tipais: iniciatorius, diktatorius, išdykėlis, kankinys, vergas ir atsižadėtojas. Vado tipai visi priimtini — kai situacija ar grupė kurio nors reikalauja.

Kaip ir pridera, Padėkos diena užbaigta tradicine vakariene: valgėm pasigardžiuodami Zitos ir Rūtos keptus kalakutus. Susikaupę prisiminėm savo toli paliktas šeimas, bet žinom — juk ir čia mes kaip šeima Dainavoj.

Po diskusinių būrelių ruošėmės vakarinei programai. Pirmą dalį sudarė vaidinimai — temos iš dienos paskaitų. Antra dalis buvo pritaikyta Padėkos dienai. Šventė — kalakutinės! Tai progai turėjom dainuoti „liaudiškų dainų" — „Stovi kalakutas ant kalno", „Tin kalakutas", „Daug daug kalakutų, mieloji sese" ir kitų. Trečiajai daliai — šokom, žaidėm lietuviškus ratelius — išmokom kelis naujus iš Punsko, kuriuos išmokė Arvydas Žygas.

Penktadienio paskaitininkai buvo Rasa Šoliūnaitė, Gintė Damušytė ir kun. Jonas Staškus. Rasos Šoliūnaitės tema buvo „Vienetai". Pirma, ji paaiškino ateitininkų organizacijos struktūrą ir apibūdino Federaciją, Tarybą, MAS, SAS ir ASS. Tada Rasa perėjo MAS istoriją — kiek narių, kokia veikla ir t.t. Įdomu buvo sužinoti, kad ilgai kuopose mergaitės ir berniukai veikė atskirai. Rasa taip pat išvardino skirtingus veiklos būdus: kuopeles, sekcijas. Gintės Damušytės tema — „Globėjai". Gintė išaiškino globėjų ypatybes ir jų darbą. Jų pareiga yra prižiūrėti jaunesniuosius ateitininkus, kad jie veiktų pagal principus. Globėjai dažnai palaiko ryšį su narių tėvais ir gal net su kitomis kuopomis.

Kunigas Jonas Staškus nagrinėjo temą: „Posėdžiai/suvažiavimai". Jis išvardino pagrindines bendruomenes — šeima, giminės ir tauta; tada bendravimo būdus kiekvienoje. Naudodamasis brėžiniais, kun. Staškus giliau išaiškino šešis bendravimo tipus: posėdis, susirinkimas, sąskrydis, konferencija, suvažiavimas ir kongresas.

---

išvyka buvo į komedijos pastatymą miesto centre, vienoje svetainėje-restorane. Po vaidinimo įvyko „masyvinis balius" Edžio Razmos bute.

Sekmadienį, 10 v.r., SAS suvažiavimo dalyviai organizuotai dalyvavo šv. Mišiose Dievo Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje. Po pamaldų įvyko naujos SAS centro valdybos rinkimai. Vienbalsiai buvo priimta vienintelė sudėtis: pirmininkas Edis Razma, sekretorė Dana Balčiūnaitė, iždininkė Rena Vyšnionytė, korespondentas Andrius Kazlauskas, narės Rūta Staniškytė ir Rėda Ardytė.

Suvažiavimas užbaigtas pakilia nuotaika ir Ateitininkų himnu. Daug kam suvažiavimas paliko teigiamą įspūdį — priklausome dorai, krikščioniškai bei tautiškai organizacijai, kuri turi ne vien pramoginius tikslus. Bet kyla ir klausimų — ar suvažiavimas buvo vertingas, ar nuteikė mus darbui, ar „užsidegę" grįžome į namus. Turime daug problemų — mažėjantis narių skaičius, nenoras dirbti, nesidomėjimas veikla. Bet šis suvažiavimas pajėgė įdiegti nuotaiką ir pakėlė ūpą visiems jame dalyvavusiems. Diskusijos būreliuose buvo ypač gyvos, ir visi į problemas žiūrėjo su noru jas ateityje nugalėti, su noru dirbti ir tikrai pagerinti veiklą. Buvusioji valdyba sugebėjo mus pajudinti ir nuteikti darbui, o su naujos valdybos planais galėsime sugrąžinti į studentus ateitininkus gyvąją dvasią, nes pakartojant Tado Klimo žodžius: „Mes esame išskirtini; mes turime atsakomybę broliams ir Dievui".

Andrius Kazlauskas
(SAS CV korespondentas)
Rasa Narutytė

Naktį turėjom susitelkimo vakarą. Tarp šimtų mirkčiojančių žvakių klausėmės temai parinktus skaitymus ir giesmes. Tema — „Už ką mes dėkojam“. Per susitelkimo laikotarpį visi parašėm, už ką daugiausia dėkingi savo gyvenime, ir tada tie, kurie norėjo — tomis mintimis pasidalino su visa grupe. Sekė šv. Mišios — pamoksle girdėjom, kad reikia nepraleisti momento, kai jis ateina — nes antrą sykį gal nebegrįš. Tai prisitaikyti turim visam gyvenimui: su draugais, su šeima, su Dievu.

Šeštadienį pagaliau prašvito saulė, bet tik laisvalaikiais pasidžiaugėm, nes dar dvi paskaitas turėjom: dr. Vytauto Vyganto paskaitą apie ateitininkų ideologiją ir Sauliaus Čyvo apie aplinką. Dr. V. Vygantas supažindino su idealo, tikrovės ir pasaulėžiūros reikšmėmis. Ateitininkų katalikiška pasaulėžiūra suderina žmogų su Dievu, medžiagą su dvasia, tikrovę su mintimis. Jis ragino visus ne „išlaikyti“ lietuvybę, bet jos kultūrą vystyti ir auginti, kad neatsiliktų nuo pasaulinės kultūros.

Aplinkos svarbumą apibūdino Saulius Čyvas. Aplinką sudaro ne tik medžiaginiai daiktai, kaip pastatai, gamta, bet prisideda ir civilizacija, kultūra, politika ir visuomenė. Per laisvalaikį įvyko pasaulinis karas — maždaug... Clevelando kursantai ir vadovai buvo pakvietę „pasaulį“ į dvikovą — futbolo aikštėj — (ramesnis negu įprastas karas!) Pasaulis neleido Clevelandui užimti pirmenybės — nei viena komanda negavo nei taško, bet vis vien buvo smagu!

Šiam paskutiniam vakarui planavom turėti talentų pasirodymą ir linksmavakarį. Pasirodė kursantai ir vadovai su savo kūryba — eilėraščiais, dainom, ir vaidinimais. Po to įvyko linksmavakaris — su šokiais, žaidimais ir dainomis. Pavargę bei patenkinti, tą naktį nuėjom miegoti.

Sekmadienio rytą buvo kursų užbaigimas. Po sveikinimų buvo įteiktos premijos. Buvo labai sunku išrinkti premijas. Dažniausiai kursuose pasižymi tik keli, bet šį kartą buvo gaila, kad negalėjom duoti visiems. Per paskutinias dvi dienas vyko iškalbos konkursas, kuriame

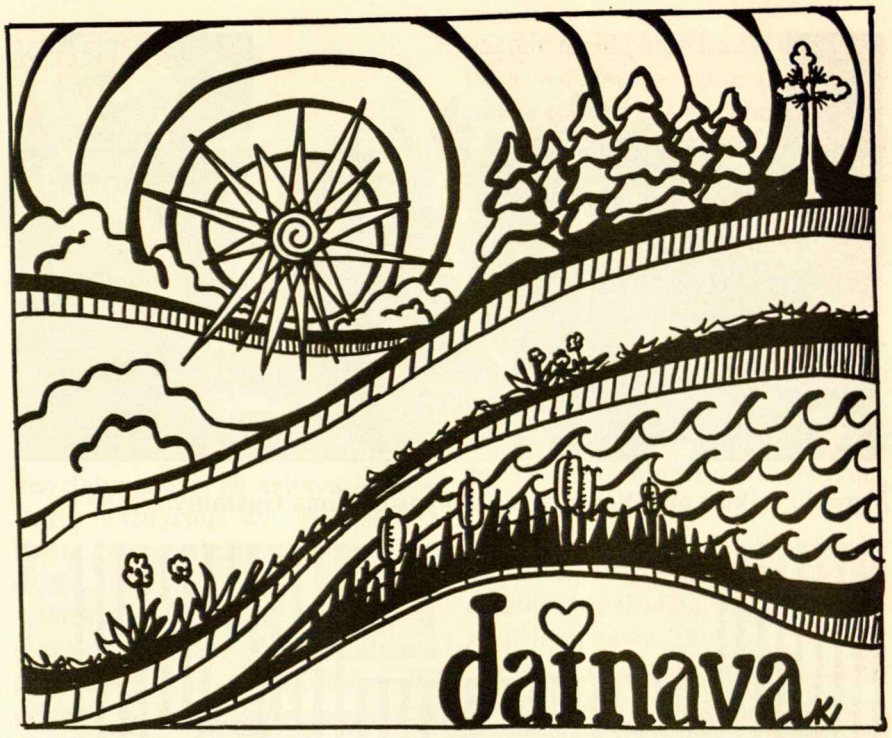

dalyvavo Eglė Baltrušaitytė, Edas Čepulis, Algis Kazlauskas, Rūta Kulytė, Arūnas Pabedinskas, Rimas Puškorius, Giedrius Sodonis, Lora Vasiliauskaitė ir Elena Žukauskaitė. Premijuotos Elena Žukauskaitė ir Lora Vasiliauskaitė. Lietuviškiausi kursantai: Rūta Kulytė ir Marius Gražulis. Geriausius užrašus vedė Siga Bankaitytė ir Paulius Gražulis. Pavyzdingiausi ir nuotaikingiausi kursantai — kviečiami į Žiemos Kursus — Eglė Baltrušaitytė, Edas Čepulis, Rimas Puškorius ir Elena Žukauskaitė. Specialus pažymėjimas buvo įteiktas Sauliui Čyvui už rūpestiną ketverių metų vadovavimą kursuose. Kursus baigėm ateitininkų himnu.

Po to — dienotvarkė tuščia... reikia tvarkytis ir grįžt į namus. Mėginsim atpasakot, kas įvyko kursuose, bet pasakojimu negalima tikros nuotaikos perduoti. Tos geros nuotaikos buvo neapsakomai daug. Tik pagalvojus apie tai, reikia šypsotis.

Kristina Veselkaitė

STUDENTŲ VEIKLOS PUSMETIS Toronte

Užbaigiant veiklos metus, 1979, gegužės mėn. Toronto Stasio Šalkauskio studentų kuopa nusprendė išsirinkti naują valdybą, kuri turėtų progos iki rudens gerai apsvarstyti tolimesnės veiklos gaires. Jon įėjo Giedrė Čepaitytė, Rima Gustainytė, Antanas Rašymas ir Vida Petkevičiūtė.

Rugsėjo mėn. valdybos skaičius buvo padidintas — Rita Rudaityte. Valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkė Giedrė Čepaitytė, vicepirmininkė Rima Gustainytė, socialinių reikalų vedėja Vida Petkevičiūtė, iždininkas Antanas Rašymas ir sekretorė-korespondentė Rita Rudaitytė.

Po ilgų vasaros atostogų Toronto studentų draugovė pradėjo veiklą. Rugsėjo 23 dieną buvo ateitininkų Mišios Prisikėlimo parapijos šventovėje. Po pamaldų ateitininkai — jaunučiai, moksleiviai, studentai, sendraugiai ir jų svečiai rinkosi į salę atsisveikinti su Toronto ateitininkų dvasios vadu kunigu Antanu Prakapu, kuris išvažiavo į Ameriką.

Spalio 12, buvo suruoštas susipažinimo vakaras studentams. Jis įvyko pas Giedrę Čepaitytę. Čia buvo proga studentams ateitininkams susipažinti su naujais studentais ir taip pat padraugauti su senaisiais. Daug atvyko į vyno ir sūrio vaišes.

Spalio 14 įvyko studentų susi-

Toronto veiklos pradžios agapėje — šypsosi Rima Gustainytė.

Toronto studentų susirinkimo metu vykusio simpoziumo dalyviai (iš k.) Paulius Kuras, Dainora Juozapavičiūtė ir Rimas Petrauskas.

Veiklos metų atidarymo agapėje, Tėvas Antanas Prakapas, 15 metų rūpinęsis ateitininkų veikla Toronte, atsisveikina su Toronto ateitininkais, išvykdamas į JAV.

rinkimas. Simpoziumo forma Dainora Juozapavičiūtė, Paulius Kuras ir Rimas Petrauskas davė daug minčių apie ryšius tarp ateitininkų ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos, kaip pavyzdį, kaip ateitininkai bendrauja su kita jaunimo organizacija, atsižvelgiant į ateitininko įsipareigojimą visuomeniškumui. Žiūrėdami į skirtumus tarp abiejų organizacijų, diskutavome, ar asmuo turėtų jungtis su abiem veiksniais ar ne; kodėl ir kaip? Gaila, kad tik mažas skaičius išnaudojo progą išgirsti šių dalyvių stipriai perduotas mintis.

Spalio 20 d. įvyko tradicinis Havajų Vakaras, surengtas studentų ir moksleivių ateitininkų. SAS suvažiavime Dainavoje (lapkričio 3-4 dienomis) dalyvavo keli asmenys iš Toronto.

Gruodžio 7-9 dienomis studentai ateitininkai surengė jaunimo susikaupimo savaitgalį — rekolekcijas Sharon, Ontario, Gerojo Ganytojo seserų namuose. Rekolekcijos buvo labai geros, bet buvo labai mažai dalyvių.

Prieš Kalėdas, gruodžio 16 d., buvo Kūčios. Čia programą atliko jaunučiai, moksleiviai ir studentai. Dalyvavo apie 200 asmenų.

Jau pradėta ruoštis ateitininkų metinei šventei, kuri įvyks balandžio 19—20 dienomis Toronte.

Rita Rudaitytė

STUDENTŲ VEIKLA Los Angeles

1979 m. gruodžio 9 įvyko jaunimo Mišios Šv. Kazimiero parapijoje. Šias Mišias suruošė Los Angeles studentų draugovės nariai. Jaunimas atliko skaitymus, nešė aukas ir prisidėjo prie giedojimo. Žadam suruošti jaunimo Mišias kiekvieną mėnesį Šv. Kazimiero parapijoje ir tikimės, kad visas Los Angeles lietuvių jaunimas prisidės prie jų suruošimo.

Po Mišių, susirinkom Polikaičių namuose. Prisisotinę skanumynais ir Kalėdiniu pienu („egg nog"), pradėjome susirinkimą malda, kuriai vadovavo Asta Grakauskaitė ir Angelė Mičiulytė. Dalilė Polikaitienė dalyvius supažindino su ateitininkų įsikūrimo pradžia, kurią aiškino pasaulinės istorijos rėmuose. Po paskaitos buvo laiko pasidalinti kalėdinėmis dovanėlėmis ir palinkėti vienas kitam gražių švenčių ir laimingų Naujų metų.

Vita Polikaitytė

JANKUS PAS MOKSLEIVIUS Los Angeles

Vytauto Mačernio moksleivių ateitininkų kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 9 d. advokatės Ž. Brinkienės namuose. Susirinkimui pirmininkavo Linas Palubinskas. Juozo Kojelio lydimas, į susirinkimą atsilankė rašytojas Jurgis Jankus su ponia. Rašytojas Jankus

mums įdomiai papasakojo apie Kalėdas Lietuvoje.

Pažymėtina, kad J. Jankus lankėsi Los Angeles Lietuvių Fronto Bičiulių Sambūrio pakviestas, kur gruodžio 8 d. įvykusiame literatūros vakare buvo jo naujausio veikalo *Anapus rytojaus* sutiktuvės.

Susirinkimas baigtas vaišėmis ir dovanų pasikeitimais. Mes labai džiaugėmės svečio apsilankymu ir jo įdomia forma perteiktais pasakojimais apie Kalėdų papročius.

Rita Bureikaitė

ADVENTINIS SUSIKAUPIMAS Cicero, Ill.

Cicero moksleivių ateitininkų Vysk. M. Valančiaus kuopos adventinis susikaupimas sekmadienį, gruodžio 9, pradėtas šv. Mišiomis Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Prieš Mišias kuopos nariai su specialiom maldom ir giesmėm įnešė adventinį vainiką ir padėjo prie altoriaus. Šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. K. Trimakas. Giedojo parapijos choras ir mokiniai. Po pamaldų salėje, susėdus prie tėvų komiteto paruoštų užkandžių, maldą sukalbėjo kun. A. Rutkauskas, pakviestas kuopos pirm. Vito Laniausko. Programą atliko nuo pačių mažųjų ligi vyresniųjų ateitininkų, paruošti globėjų ir talkininkų. Programai vadovavo Laima Šulaitytė. Kuopos pirm. V. Laniauskas padėkojo globėjams, talkininkams ir svečiams.

KRISTAUS KARALIAUS ŠVENTĖ Montrealyje

Kristaus Karaliaus šventė dabar yra dažnai užmirštama, tačiau tai yra svarbi šventė ateitininkams, nes tai mūsų Valdovo šventė. Montrealio ateitininkai ta proga suruošė iškilmingą minėjimą. Gruodžio 21, visi dalyvavome su vėliava Aušros Vartų bažnyčioje šv. Mišiose, po kurių buvo minėjimas parapijos salėje.

Paskaitą „Kristus Karalius ir mes“ skaitė MAS CV pirmininkas Arvydas Žygas iš Chicagos. Jis pabrėžė, kaip svarbu suprasti, kas yra tikėjimas ir tikras Kristaus pažinimas dėl to, kad tikėjimas yra dovana, kuri suteikia mūsų gyvenimui dvasinę dimensiją. Tai yra svarbi mūsų pilnutinės asmenybės dalis. Dvasinė mirtis gresia, jeigu tikėjimas sukasdienėja arba stovi vienoje vietoje, ir dėl to mes, kaip tikintys žmonės, ieškome atsinaujinimo ir būname atviri laiko dvasiai.

Arvydas dar pabrėžė, kad Kristaus žodžiai, pasakyti pamoksle ant kalno, kalba šiandien mūsų tautai: „Palaiminti tie, kurie yra persekiojami dėl teisybės, nes jų yra dangaus karalystė“. Mūsų broliai Lietuvoje gina tikėjimo teises, paaukodami savo gyvenimą. Mums svarbu jų nepamiršti ir priminti šiuos faktus laisvam pasauliui. Jis pasiūlė maldą kaip įrankį kovoje už tiesą, nes su ja galima laukti ir tikėtis to, kas yra neįmanoma.

Baigdamas priminė, kad prieš 2,000 metų buvo toks žmogus, Jėzus Kristus, kuris gyveno žmonių tarpe, kentėjo ir numirė, bet nugalėjo mirtį ir padovanojo mums gyvenimą. Kristus taip paveikė mūsų gyvenimą, kad mes apsisprendėme jo žodžius sekti ir būti paklusnūs šiam Taikos Karaliui.

Po paskaitos Arvydas dar supažindino Montrealio lietuvius, kaip IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai susitiko su šv. Tėvu Romoje šią vasarą. Jis parodė skaidres ir pažodžiui pakartojo pasikalbėjimą su šv. Tėvu.

Sekė meninė programa, kurią atliko studentai ateitininkai ir Montrealio mergaičių choras. Jie suvaidino religinį montažą pagal Nelės Mazalaitės legendą apie Paukštį. Choras įsisteigė tik šį rudenį ir pirmą kartą pasirodė Montrealio visuomenei. Jam vadovauja ses. Teresė. Montažo pagrindinė mintis yra, kad atleidimas gaunamas gerais darbais. Dangaus paukštis nusideda pavydo ir pykčio apimtas, kai jis išmeta ant žemės naujų vargonų vamzdį, kuris labiausiai temdo jo balsą. Dievas jį nubaudžia, išvarydamas iš dangaus, kol jis suras išmestąjį vamzdį. Kai paukštis išgelbsti tremtinį nuo savižudybės, Dievas jį vėl pasišaukia į dangų, sakydamas, kad vamzdis jau surastas.

Arvydas Žygas ne tik skaitė paskaitą Kristaus Karaliaus šventės proga, bet šeštadienio vakarą, gruodžio 1, supažindino Montrealio visuomenę su Punsko lietuvių gyvenimu. Kadangi jau kelias vasaras ten praleido, jis turi padaręs daug skaidrių ir įdėjęs daug darbo, rinkdamas senas liaudies dainas. Skaidrėse matyti vaizdai, dainos ir giesmės daug kam priminė Lietuvoje praleistą jaunystę. Visiems, jauniems ir vyresniems, buvo įdomu sužinoti apie daug girdėtą Punsko kraštą. Kadangi tą dieną buvo autobusų streikas ir daug vyresnių žmonių negalėjo dalyvauti, „Rūtos“ pensininkų klubo pakviestas, Arvydas tą pačią paskaitą skaitė trečiadienį per klubo narių susirinkimą.

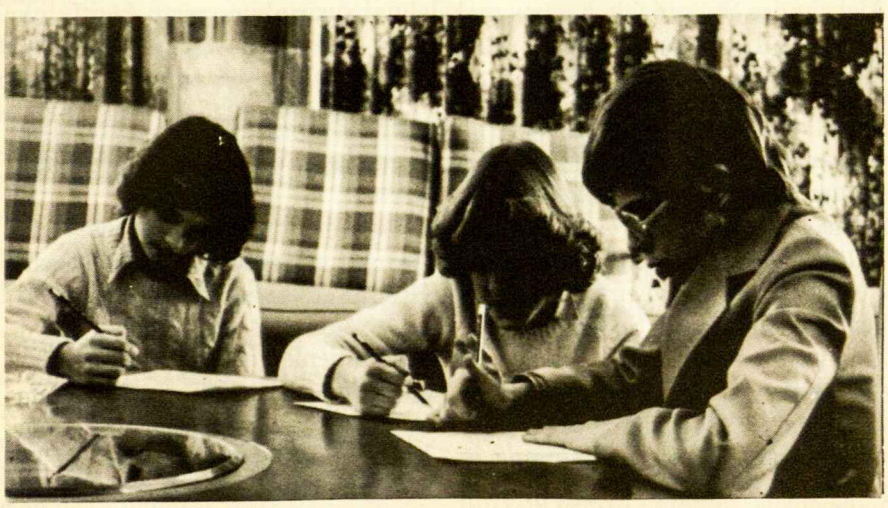

Cicero moksleiviai ateitininkai Loreta Markauskaitė, Dana Norkutė ir Valentinas Vabalaitis adventinio susikaupimo metu Ateitininkų namuose Lemont, Ill., JAV, užpildo anketą.

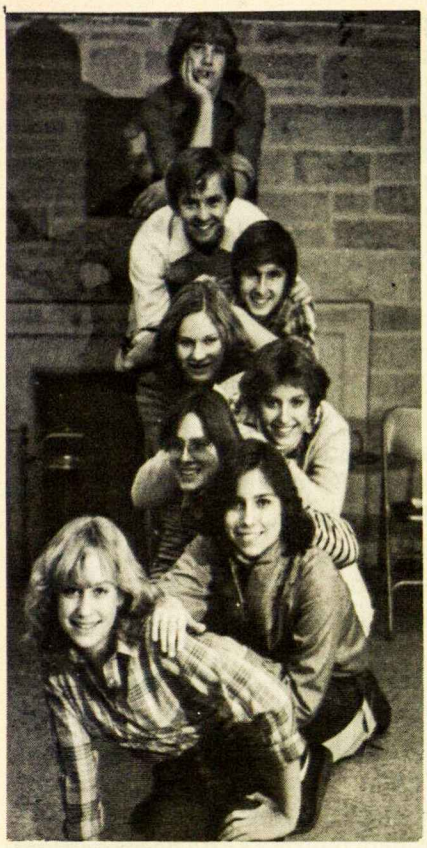

Chicagos priemiesčių A. Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos valdyba (iš apačios į viršų): sekretorė V. Venclovaitė, vicepirmininkė D. Grigaitytė, iždininkė D. Kamantaitė, socialinių reikalų vedėjos A. Ostrauskaitė ir D. Paliūtė, pirmininkas E. Vasiliauskas, laikraštėlio redaktorius V. Dundzila ir kuopos svorį atstovaująs narys. Trūksta kuopos globėjos dr. G. Žukauskienės — ji negalėjo nei apačioj spaudimo atlaikyti, nei į pačią viršūnę užlipti.

Chicagos priemiesčių A. Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos nariai su kuopą aplankiusiu „Ateities" vyr. redaktorium kun. dr. K. Trimaku (dešinėj). Kairėj stovi kuopos pirm. E. Vasiliauskas ir kuopos globėja dr. G Žukauskienė.

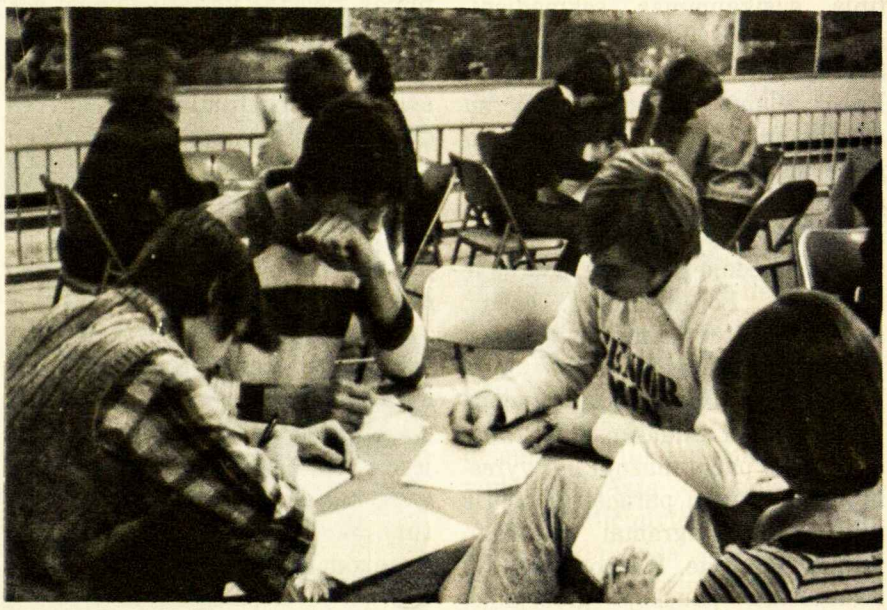

Aleksandro Stulginskio kuopos moksleiviai susirinkimo metu Ateitininkų namuose, Lemonte.

Arvydui dar teko asmeniškai susitikti su Montrealio jaunimu ir susipažinti su jų veikla. Jis papasakojo apie ateitininkus kitur ir paskatino mus dirbti. Dekojame Arvydui, kad mūsų taip toli gyvenančių nepamiršo, mus aplankė ir suteikė naujų minčių ir planų ateitininkiškai veiklai.

Julija Adamonytė

ATEITININKŲ NAMUOSE Lemont, Ill.

Ateitininkų namų taryba suorganizavo kultūriniams parengimams, skirtiems visai lietuviškai visuomenei, ruošti komisiją. Ją sudaro šie ateitininkai: Mečys Šilkaitis — pirm., O. Abromaitienė, L. Baltrušaitienė, A. Grincevičienė, D. Kučienė, A. Prapuolenytė, L. Rimkus, V. Šoliūnas, R. Šoliūnaitė ir A. Žukauskas. Posėdžio metu sausio 13 d. kiekvienas iš jų pasižadėjo imtis iniciatyvos suorganizuoti šiais metais bent po du parengimus iš įvairių kultūrinių sričių: meno — tiek žodžio, tiek muzikos, mokslo, politikos, nepamirštant ir religinės srities bei krikščioniškos pasaulėžiūros temų, skirtų vyresniesiems ir jaunimui atskirai, o taip pat ir kartu.

Pirmoji kultūrinė popietė Ateitininkų namuose skirta Kaziui Bradūnui vasario 3 d. 2 val.

Gavėnios metu, kovo 23 d., sekmadienis skirtas religiniam susikaupimui. Tai vienos dienos rekolekcijos vyrams ir moterims, kurioms vadovaus kun. dr. K. Trimakas. Visa lietuviškoji visuomenė kviečiama abiejuose renginiuose dalyvauti.

A. P.

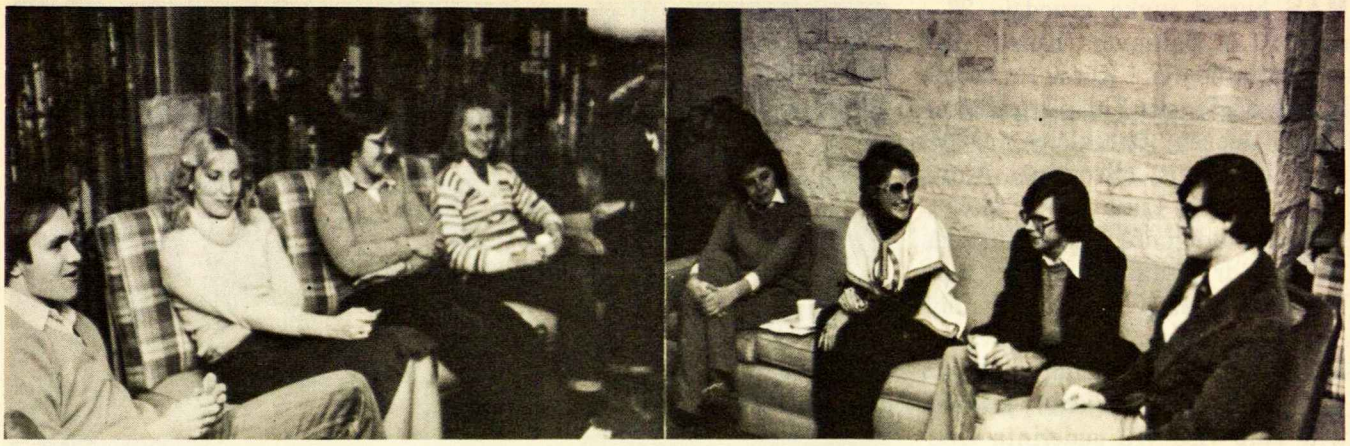

Chicagos studentų pokalbis pasaulėžiūriniais klausimais Ateitininkų namuose (iš kairės): P. Kisielius, D. Saliklytė, V. Reinytė, G. Reinytė, L. Stončiūtė, M. Lesčinskaitė, J. Kuprys ir S. Kuprys.

TRUMPAI

Ateitininkų Federacijos valdybos posėdis įvyko lapkričio 29 d. Federacijos vado Juozo Laučkos namuose, Washington, D.C., JAV. Valdybą sudaro: kun prof. Stasys Yla (dvasios vadas); Juozas Laučka (pirm.); Linas Kojelis (generalinis sekr., 2749 Ordway St. N.W., Washington, D.C. 20008); Jonas Vaitkus (protokolų sekr.); Milda Čižiūnienė (ižd.); rašyt. Antanas Vaičiulaitis (valdybos narys); Ofelija Barškėtytė (MAS referentė); Gundis Vaitkus (SAS referentas); ir Pranas Baltakis (ASS referentas). Tame posėdyje AF valdyba svarstė ir priėmė savo ateities veiklos gaires.

Korp! Giedra suruošė sol. Dalios Kučėnienės plokštelių vakaronę gruodžio 8 d. Jaunimo centro kavinėje.

Korp! Gajos pamaldos už mirusius narius ir prieškalėdinis susikaupimas įvyko gruodžio 9 d. Ateitininkų namuose. Po pamaldų sekė susirinkimas.

Toronto ateitininkai suruošė bendras Kūčias gruodžio 16 d. Prisikėlimo parapijoje.

Montrealio ateitininkų metinėje šventėje Kristaus Karaliaus šventės minėjime MAS CV pirm. Arvydas Žygas skaitė paskaitą „Kristus Karalius ir mes". Meninėje programoje studentai suvaidino montažą „Legenda apie paukštį", o naujai įsikūręs Montrealio mergaičių choras padainavo keletą dainų.

Naujavedžiams mokyt. Marytei (Sandanavičiūtei) ir inž. Robert L. Newsom ir Ramunei (Ulbaitei) ir Šarūnui Valiuliams *Ateities* redakcija linki Dievo palaimos.

Rimą ir Liną Kuliavus, Almį ir Danguolę Kuolus ir Algį ir Donatą Puterius *Ateities* redakcija sveikina šeimos pagausėjimu.

Petrą Spetylą, vieną pirmųjų ateitininkų organizatorių, *Ateities* redakcija sveikina per šias Kalėdas švenčiant 80 metų.

Ateities Leidykla 1979 m. pabaigoje išleido Algirdo Landsbergio novelių rinkinį *Muzika įžengiant į neregėtus miestus.*

Clevelando „Ateities" klubo naująją valdybą sudaro: Juozas Čyvas (pirm.), Dana Čipkienė (vicepirm.), Kazys Ralys (ižd.), Irena Sušinskienė (sekr.) ir Dalia Staniškienė (parengimams narė).

JAUNIEJI

Toronto jaunųjų ateitininkų susirinkimas įvyko gruodžio 9 d. seselių namuose.

MOKSLEIVIAI

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdyba išleido savo trečiąjį aplinkraštį 1979 m. gruodžio mėn. Turinyje — centro valdybos žodis Kalėdų proga, žinios, pranešimai apie žiemos kursus.

Chicagos priemiesčių A. Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos susirinkime 1979 m. lapkričio 16 d., Ateitininkų namuose, Lemonte, kalbėjo *Ateities* vyr. redaktorius kun. dr. K. Trimakas.

Hamiltono A. Stulginskio ateitininkų moksleivių kuopos metinė šventė įvyko 1979 m. lapkričio 19 d., kurioj dr. R. Petrauskas skaitė paskaitą, o meninę programą atliko Otavos mergaičių vokalinė grupė „Ramunėlės".

Cicero vyresniesiems moksleiviams suruoštos susikaupimo dienos pokalbiams vadovavo kuopos dvasios vadas kun. dr. K. Trimakas. Be Cicero kuopos narių dalyvavo ir keli moksleiviai iš A. Stulginskio kuopos. Susikaupimas įvyko naujuose Ateitininkų namuose.

Toronto St. Šalkauskio kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 1 d. seselių namuose.

Cicero vysk. M. Valančiaus kuopos adventinis susikaupimas įvyko gruodžio 9 d. Šv. Antano parapijoje. Kun. dr. Kęstutis Trimakas atnašavo šv. Mišias ir pasakė pritaikytą pamokslą. Laima Šulaitytė pravedė programą.

Chicagos kun. Alf. Lipniūno kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 21 d. pas Vidą Momkutę. Kuopos dvasios vadas kun. Antanas Saulaitis, S.J., pravedė pasikalbėjimą apie terorizmą ir persekiojimus.

MAS kursai įvyko gruodžio 26—sausio 1 d. Dainavoje. Kursų tema — Futurologija. Kursų ruošėjas kun. prof. Stasys Yla, o kapelionas tėvas Juozas Bacevičius, OFM. Paskaitininkais buvo: inž. Almis Kuolas, Aušra Liulevičienė, mokyt. Loreta Radvilaitė, inž. Antanas Sabalis, dr. Vytautas Vygantas ir kun. prof. Stasys Yla. Kursų temos buvo sekančios: ateities dvasia, atvirumas laiko dvasiai — kokia yra jos misija ir žvilgsnis į jos ateitį ir kaip visa yra suderinta Kristaus šviesoje. Kursų vadovai sekantys: Vytautas Bandziulis, Saulius Čyvas, Andrius Kazlauskas, Rita Neverauskaitė, Vidas Neverauskas, Rimas Polikaitis, Kristina Rociūnaitė, Dalia Sakaitė, Daina Sidrytė, Kristina Veselkaitė ir Arvydas Žygas.

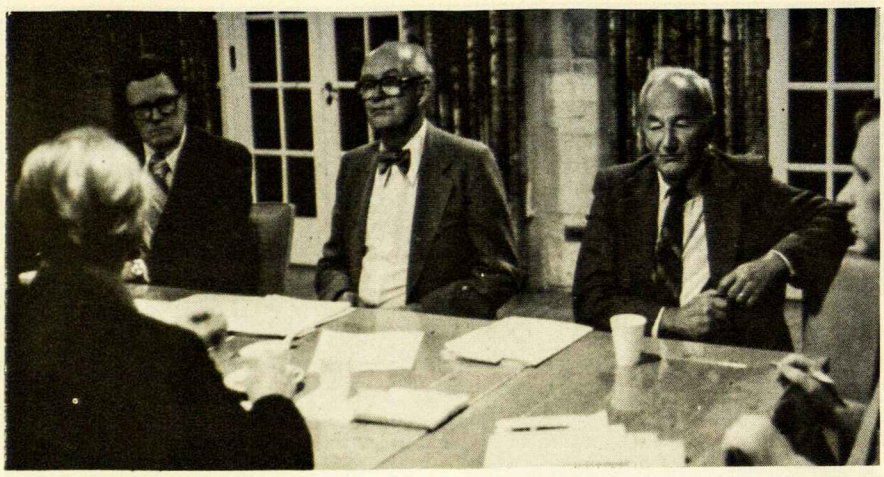

Ateitininkų Tarybos posėdyje 1979 m. lapkričio 17 d. Ateitininkų namuose Lemonte (iš k.): dr. Algis Norvilas, kun. Stasys Yla (nusisukęs), Ateitininkų Federacijos vado pareigas perleidžiąs dr. Petras Kisielius, Tarybos pirm. dr. A. Damušis, išrinktas AF vadas Juozas B. Laučka ir *Ateities* administratorius Juozas Polikaitis.

STUDENTAI

Studentų ateitininkų sąjungos naujo centro valdyba buvo išrinkta SAS suvažiavime Clevelande (USA) 1979 lapkričio 3—4. Ją sudaro Edis Razma (pirm.), Andrius Kazlauskas (vicepirm), Dana Balčiūnaitė (sekr.), Rena Vyšnionytė (ižd.), Rėda Ardytė (koresp.) ir Rūta Staniškytė aplinkraščio redaktorė.

SAS centro valdybos aplinkraštis pasirodė 1979 m. gruodžio mėn. Turinyje: SAS pirm. E. Razmos žodis, SAS suvažiavimo aprašymas, pasiūlymai susirinkimui ir kt.

Chicagos studentai ateitininkai su draugovės dvasios vadu kun. dr. K. Trimaku buvo susirinkę pokalbiui pasaulėžiūriniais klausimais 1979 m. lapkričio 30 d., Ateitininkų namuose, Lemonte.

Putname (Conn., JAV) vykusių Padėkos dienos kursų dalyviai su kursams vadovavusiu kun. St. Yla. Nuotraukoje taip pat matyti J. Viesulienė, Ant. Sabalis, p. Čiuberkis ir D. Sakaitė.

SENDRAUGIAI

Chicagos sendraugių skyriaus valdyba suruošė Kūčias gruodžio 22 d. Jaunimo centre. Kūčių programoje: šv. Mišios, Kūčių vakarienė ir Kalėdų Senelio apsilankymas.

Clevelando studentų ateitininkų draugovės valdyba: (iš k.) kandidatų koordinatorius Ronaldas Vyšnionis, narys Tomas Palubinskas, iždininkas Rimas Jasinevičius, vicepirmininkė Zita Kripavičiūtė, pirmininkė Kristina Rociūnaitė, sekretorius Andrius Razgaitis.

„Ateities“ adresai

Medžiaga *Ateities* redakcijai (rankraščiai, fotografijos, iliustracijos, knygos, stovyklų bei kuopų laikraštėliai) siunčiama vyriausiam redaktoriui adresu: „ATEITIS“, c.o. *Kun. K. Trimakas,* 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130. USA.

Kitų redaktorių adresai: *Saulius Kuprys,* 1806 S. 49th Ct., Cicero, IL., 60650 USA,*dr. Arūnas Liulevičius,* 7430 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, USA, *Rima Sidrienė,* 6642 S. Fairfield Ave., Chicago, Il. 60629 USA ir *Aldona Zailskaitė,* 1836 S. 49th Ct., Cicero, IL. 60650 USA.

Prenumeratos ir kitais administraciniais žurnalo reikalais prašome kreiptis administracijos adresu: „ATEITIS“, c.o. *Juozas Polikaitis,* 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629 USA.

Ateities konkursas jaunimui

„Ateities“ žurnalo konkursas jaunimui yra tapęs kasmetine tradicija. Žurnalo redakcija skelbia vėl konkursą 1979—1980 metams. Šis, kaip ir ankstyvesnieji, konkursas apima daug sričių: 1. beletristiką (novele apsakymą, apysaką ir pan.), 2. poeziją, 3. straipsnį-rašinį, 4. veiklos (stovyklos, kursų, susirinkimo ir kt.) aprašymą, 5. veiklos fotografiją, 6. meno fotografiją ir 7. iliustraciją. Redakcija vertins visus 1979 m. rugsėjo 16—1980 m. rugsėjo 15 d. laikotarpiu „Ateičiai“ atsiųstus kūrinius, kurie nebuvo atspausdinti periodinėje spaudoje (stovyklų ir kuopų laikraštėliai į periodinę spaudą neįskaitomi). Moksleiviams (iki 19 m. amžiaus jaunimui) ir vyresniam jaunimui (19—30 m. amžiaus) premijos skiriamos atskirai. Galintieji tapti mecenatais pavieniai asmenys ar vienetai prašomi paskirti didesnes ar mažesnes sumas premijoms (aukos gali būti nurašomos nuo JAV mokesčių mokėjimo). Premijos bus įteiktos „Ateities“ vakare spalio 18 d., Jaunimo centre, Chicagoje.

Atsiųsta paminėti

Algirdas Landsbergis. MUZIKA ĮŽENGIANT Į NEGIRDĖTUS MIESTUS. Novelės. Išleido Ateities leidykla, finansuojama Ateities Literatūros Fondo. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė. Aplankas Nijolės Palubinskienės. 124 psl. Kietais viršeliais. Kaina 6 dol. Galima gauti pas platintojus arba tiesiog Ateities leidykloje, c/o Mrs. M. Bajorūnienė, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075.

CHRONICLE of The Catholic Church in Lithuania. Nrs. 33, 34, 35. Vertė Vita Matusaitienė. Popieriniais viršeliais su vardynu ir žemėlapiu, kuriame sužymėtos tame numeryje minėtos vietovės. Galima užsisakyti Kunigų Vienybės adresu: 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LIETUVOS ISTORIJOS VAIZDINĖ SANTRAUKA. Sudarė Vilius L. Dundzila. Spaudai paruošė Petras Aleksa. Išleido 1979 m. „Dirvos“ Bendrovės įpėdiniai: Antanas, Tomas ir Vilius L. Dundzilai. 1 egz. kaina 1.25 dol. Gaunama šiuo adresu: Ant. Dundzila, 3001 W. 59th St., Chicago, Ill. 60629.

ALp(LKA)1786
1980, Nr.3

90.725.255